

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid

Vilksatused meie Jumalast

Jo Ann Davidson

jaanuar, veebruar, märts
2012

Originaali tiitel:
Jo Ann Davidson
Glimpses of Our God

Jo Ann Davidson
Vilksatused meie Jumalast

Tõlge: AKEL 2011

Tõlkija: Mall Kaaver

Toimetajad: Andres Ploompuu ja Ly Kaasik

Kaaned ja küljendus: Indrek Ploompuu

Trükkis: Vali Press

Sissejuhatus

Kes saaks vaadata Hubble kosmoseteleskoobiga tehtud fotosid, imetlemata kosmose ilu? Kuulus foto „Sombreero galaktikast“ täitis ühe kirjutaja sellise imestusega, et ta ütles: „Kuidas saame me hakata põhjani mõistma teadmist, jõudu, loogilist mõtlemist, tõdesid ja eesmärke, mida pakub Sombreero galaktika (mis on lihtsalt üks miljarditest teistest)? Siin me oleme, nii väikesed ja nii eraldiasuvad, täpikene loodust, mida meie silm nii palju näha võib, kuid mis on nii ääretult haaramatu?“

Hämmastavam kui universum ise, on olnud selle Valmistaja, sest ainult keegi, kes on suurem kui universum, sai seda teha.

Meie kui seitsmenda päeva adventistide jaoks on Jumal, keda me kummardame ja teenime, see, kes tööpoolest on teinud universumi – Sombree-ro galaktikast kvarkideni (kvargid on elementaarosakesed), millest koosneb kogu materia.

Selles mõttes teeb käesoleva veerandaasta õppetükk natuke „teoloogiat“ Issanda kohta, keda me kummardame ja teenime, teeb tehnilistes terminites öeldes „Jumala uuringuid“. On ju oluline tunda Jumalat, keda kummardame, usaldame ja teenime – Teda, keda oleme kutsunud armastama „kogu oma südamega ja kogu oma hingega ja kogu oma jõuga ja kogu oma mõistusega“ (Lk 10:27).

Piiblis esitatud pilt Jumalast on väga tundeküllane. Jah, ikka ja jälle kriiputatakse alla Jumala armastust, kuid on palju-palju rohkemat, mida Ta soovib, et me Temast teaksime. Näiteks on Pühakirjas Jumala kohta sadu erinevaid nimesid. Igauks neist edastab sügavama ja teaberikkama arusaamise taeva ja maa suurest Jumalast. Ta on hoopis-hoopis rohkemat kui üks heasüdamlik jõuluvana taevas, kes meie palvete peale annab jaopärast abi välja. (Üks pokkerimängija võitis hiljuti turniiril mitu miljonit dollarit ja tänas siis avalikkuse ees selle eest Jeesust.)

Käesoleval veerandaastal asume vaatlema Jumalat, erinevaid tahke Temast nii, nagu neid meile avaldatakse, ja seda, mida need meie jaoks tegelikult elus tähendavad. Alustame mõningate „põhitõdedega“ – nagu näiteks kolmainesus, mis on hämmastav õpetus sellest, et Jumal on üks Jumal ja koosneb ometi kolmest Isikust. Edasi keskendame tähelepanu Jumalale kui Loojale, õpetusele, mis paneb aluse kõigele sellele, mida usume. Vaatleme Tema lunastustööd, sest langenud maailma jaoks ei piisa loomisest. Me vajame ka lunas-

tamist. Vaatame Jumalat nii armu kui ka õigluse Jumalana. Samuti vaatleme Tema pühadust, Tema Seadust ja hingamispäeva – kõike, mis pärinevad Tema põhiolemusest ja aitavad meil paremini mõista seda, missugune Ta on.

Ja siis heidame pilgu veel mõnele tahule, millele tavaliselt mõelnud ei ole, nagu Jumal ilu Jumalana, ajaloo Jumalana ja ka armastusloo Jumalana. Käsitleme palvet ja ökoloogiat (see tähendab, tahame vaadelda mõningaid praktilisi külgi sellest, mida tähendab teenida Issandat) ning vaatleme töotust Tema teisest tulemisest, millega ajalugu tipneb ja jõuab lõpule inimkonna kohutav kogemus patuga.

Jumal on suur (Tema lõi ju kõige muu hulgas ka Sombreero galaktika!). Meie oleme Tema kõrval nii väikesed. Kui tänulikud siis peaksime olema iga valguskiirekese eest, mida Tema meie teele heidab. Käesoleval veerandaastal vaatame natuke seda valgust. Meist igaühest oleneb, kui ustavalt me selles valguses käime.

Jo Ann Davidson on teoloogiaprofessor Andrews Ülikoolis Berrien Springsis Michigani osariigis.

Kolmainsuslik Jumal

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 5Ms 6:4; Fl 2:6; Mt 28:19; 1Ms 1:26, 27; Jh 1:14-16.

Meelespeetav tekst: „Teie aga, armsad, olles rajanud endid oma kõige pühama-le usule ja palvetades Pühas Vaimus, hoidke endid Jumala armastuses, oodates meie Issanda Jeessuse Kristuse halastust igaveseks eluks“ (Jd 20, 21).

Juhtmõte: Pühakiri sisaldab viiteid ja vihjeid jumaliku Kolmiku jumalikkusest ja ühtsusest.

Kuigi Piiblis ei esine sõna kolmainsus, esineb kindlalt see õpetus. Usuõpetuspunkt kolmainsusest – et Jumal on üks ja koosneb kolmest „Isikust“ – on määrava tähtsusega, kuna see kõneleb, kes Jumal on, milline Ta on, kuidas Ta tegutseb ja kuidas Ta maailmaga suhtleb. Tähtsaim on aga, et Kristuse jumalikkus on lunastusplaani seisukohalt äärmiselt oluline.

Pühakirjas on kolm eraldiolevat, kuid omavahel seotud võimalust, mis tõendavad kolmainsust ehk Jumala kolm-üksolemist: (1) tõendus Jumala ühtsusest, et Jumal on üks; (2) tõendus, et on kolm Isikut, kes on Jumal; (3) peened tekstilised vihjed kolm-üksoleva Jumala kohta. Jumala, Kristuse ja Püha Vaimu selgesti tajutavat eristamist Piiblis tuleb mõista kui moodust tajuda, milline Jumal on, ükskõik kui raske on meie pattulangenud mõistusel seda hoomata. Ellen G. White nimetab raamatus Evangelism, lk 616 „...neid – Jumalat, Kristust ja Püha Vaimu igavesteks taevasteks Aukandjateks“, kes on võrdsed, kuid mitte identsed ehk äravahetatavad.

Kuigi mõned adventpioneerid heitlesid selle õpetusega, on meie kogudus tänapäeval võtnud selles õpetuses kindla ja kõikumatu seisukoha. Põhitõdede teine punkt ütleb, et „on üks Jumal: Isa, Poeg ja Püha Vaim, kolme igavikulise Isiku ühtsus“.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 7. jaanuariks.

Vana-aja heebrealaste ususüsteem oli väga monoteistlik, „mono“ tähendab üks ja „theistic“ tuleneb Jumala kohta kasutatud kreekaakeelsest sõnast; monoteistlik tähendab seega, et on olemas ainult üks tõeline Jumal. Selline veendumus läbib tervet Vana Testamenti. On ainult üks Jumal, Aabrahami, Iisaki ja Jaakobi Jumal, mitte aga mitu jumalat nagu uskusid heebrealaste ümberkaudsed rahvad ja rahvahõimud. Selles mõttes oli Piibli usk ainulaadne.

Kuidas räägib Jumal endast 2Ms 3:13-15? Kuidas osutavad need salmid Jumala üksõlemisele?

Jumala üksõlemisest kõneleb ka salm (5Ms 6:4), mida juudid nimetasid „shemaks“. Heebrea keeles on kõnealuse salmi avasõna (korraldus „kuule“) „shema“, millest pärineb ka see nimi. Selles salmis öeldakse välja suur tõde Jumala kohta, mida Iisraeli rahvast kohustati uskuma ja oma lastele õpetama.

„**Kuule**, Iisrael! Issand, meie Jumal Issand, on ainus“ (5Ms 6:4). Võrdle seda salmi 1Ms 2:24: „Seepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja nemad on üks liha!“ Mida võiks tähendada see, et üks ja sama heebreakeelne sõna esineb mõlemas salmis mõiste „ainus/ üks“ kohta?

Sama sõna – *echad*, tähenduses üks – kasutatakse Jumala kohta 5Ms 6:4 „shemas“. Üksõlemise kohta kasutatuna ei viita sõna *echad* matemaatilisele summale, vaid hoopis ühele tervikult moodustavale kogumile. Siin väidetakse midagi selgelt eristatavate osapoolte ühtsuse kohta. Abielumees ja abielunaine on „üks“ (*echad*) nagu ütleb 1Ms 2:24, just samuti nagu 5Ms 6:4 on Jumal „üks“.

Kuidas räägib Uus Testament Jumala üksõlemisest? Jk 2:19; 1Kr 8:4.

Kuidas peaks arusaam Jumalast kui ühest aitama meil vältida ebajumalateenistuse (ükskõik, mis vormis) lõksu langemist? Miks peaks Issand olema ainus, keda me kummardame? Kuidas saad sa välja juurida igasugused oma elus esinevad ebajumalad?

Isa jumalikkuses vaevalt et keegi kahtleb. Need, kes seavad küsimärgi alla kolmainsuse, teevad enamikel juhtudel küsitavaks just Kristuse jumalikkuse. Kui Kristus oleks keegi, kes ei oleks igavene ja täiesti jumalik, siis oleks lunastusplaan tõsisel ohus (vaata teisipäevast osa).

Kuidas räägib kord nii range variser Paulus Kristuse jumalikkusest? Fl 2:6.

Ühe variseri jaoks, kes toetub Vanas Testamendis leiduvale Jumala üks olemise õpetusele, on see üllatav avaldus, kuna see väljendab Pauluse sügavat veendumust Kristuse jumalikkusest.

Heebrea raamat – kirjutatud juutidele, kes olid kõvad monoteistid (nagu oli ka Paulus) – sisaldab võimsaid väiteid, mis rõhutavad Jumala Poja jumalikkust. Hb 1:8, 9 esitatakse jõuliselt ja otsesõnu Kristuse jumalik olemus.

Kristuse jumalikkuse paljastamisel on aga tähtsaim Jeesuse enda enesetaju. Ta ei marssinud läbi Jeruusalemma tänavate võidukoori saatel, et kuulutada oma jumalikkust. Ometi sisaldavad neli evangeeliumi hulgaliselt viiteid tõenditele, mis paljastavad, kelle Ta enda mõistis olevat. Jeesus väitis korduvalt, et Tal on see, mis kuulus täielikult ainult Jumalale: Ta rääkis Jumala inglitest kui oma inglitest (Mt 13:41); Ta ütles, et annab patud andeks (Mk 2:5-10); Jeesus väitis, et Tal on vägi maailma üle kohut mõista (Mt 25:31-46). Kes peale Jumala seda veel „õigusega“ teha saab?

Vaata evangeeliumidest, kuidas Jeesus võttis erinevatelt inimestelt vastu jumaldamist. Mt 14:33; 28:9; Lk 24:50-52; Jh 9:35-38. Võrdle Tema teguviisi Pauluse omaga (Ap 14:8-18). Mismoodi kõneleb tõsiasi, et Jeesus sellist kumardamist vastu võttis, Tema jumalikkusest?

Tema üle peetaval kohtuprotsessil seisnes üks Tema vastu suunatud süüdistus selles, et Ta ütleb enese olevat Jumala Poja (Jh 19:7; Mt 26:63-65). Juhul, kui Jeesus ei oleks pidanud ennast Jumalaks, olnuks selline kriitiline hetk olnud Tema jaoks ajaks, mil parandada Temast jäänud ekslik mulje. Ometi Ta ei parandanud. Tõsiasi on, et just oma kohtuprotsessil kinnitas Ta vande all Kaifase ees oma jumalikkust. Seega on meil võimas piibellik tõend Kristuse jumalikkusest.

Võta aega, et mõtiskleda Jeesuse elu üle, ja seda tehes keskendu tõsiasi, et Ta oli Jumal, universumi Looja. Mida räägib see meile Jumala armastusest maailma vastu? Miks peaks see hämmastav tõde pakkuma meile palju julgust ja lootust?

Juhul, kui saab olla „üks“ kahes Isikus – Isa ja Poeg –, ei peaks kolmanda Isiku lisandumine jumalikkusesse valmistama suuri raskusi. Räägime praegu Pühast Vaimust.

Loe IMs 1:2. Mida räägib see meile Püha Vaimu osast, kes ilmub Piibli lehekülgedele juba päris alguses?

Kuidas pöörab Mt 28:19 tähelepanu jumaluse kolmele liikmele?

Siis, kui Jeesus juhendab, kuidas ristida uusi usklikke, nimetab Ta jumaluse kolme Isikut. Tõsi on, et seda ristimisvormelit kasutab ristimise puhul suurem osa kristlasi ka tänapäeval. Inimene, kes on valinud käia Jeesuse järel, ristitakse ... „nimesse“ (kreeka keeles on siin ainsus, mitte mitmus), ehkki loetletakse üles kolm Isikut. Kolme jumalikku olevust vaadeldakse ühena.

Jeesuse ristimisel on näha kõigi nimetatud kolme Isiku kohalolu. Loe Markuse erutavat kirjeldust sellest ristimisest (Mk 1:9-11). Markuse sõnu selle kohta, et nähti „taevast avanevat“ (10. salm), oleks parem tõlkida „rebiti lah-ti“. Markus pöörab tähelepanu kõigile kolmele jumaliku kolmiku Liikmele ülalatavas ilmingus, mis kaasas isegi looduse.

Nii nagu Jeesuse, on ka Püha Vaimu tegevus seotud Jumalaga ja on Jumala tegutsemise tunnustega. Heida veel kord pilk järgnevatele kirjeldustele Püha Vaimu tegevusest:

1. Kristuse sündi ette kuulutades räägib ingel Maarjale, et tema last nime-tatakse „pühaks“, kuna Püha Vaim tuleb tema [Maarja] peale (Lk 1:35).
2. Jeesus väitis, et „Issanda Vaim on minu peal“ ja salvis Ta jutlustama (Lk 4:18).
3. Samuti väitis Ta, et ajab kurje vaime välja Jumala Vaimu kaudu (Mt 12:28).
4. Vaim, kes hakkas Kristuse tööd edasi viima pärast Tema taevasseminekut, on teine samasugune trööstija (Jh 14:16).
5. Jeesus puhus oma järelkäijate peale Püha Vaimu (Jh 20:22).
6. Utel kristlastel on mõlemad – neis elab nii Püha Vaim (Jh 14:17) kui ka Kristuse Vaim (Gl 2:20; Kl 1:27).

Kristus ja Püha Vaim on teineteisega tegevuses väga lähedaselt seotud. Li-saks sellele on Piiblis viiteid, mis identifitseerivad Püha Vaimu Jumalana. Loe Ap 5:1-11. Kuidas aitab see juhtum meil mõista Püha Vaimu jumalikkust?

Kolmapäev, 4. jaanuar

Ühtsus ja võrdväarsus

Ükskõik, kui selgesõnaline on Piibel selles, et Jumal on üks (echad), räägib Piibel ka mitmest jumalikust Isikust. Õpetlased ja piibliuurijad erinevatel aastatuhandetel on näinud paljudes Vana Testamendi mitmuse-vormis salmides võimsat tõendit Jumala mitmuslikust olemusest. See tõde (nagu paljud teisedki) saab selgemaks Uues Testamendis.

Loe 1Ms 1:26, 27. Kuidas paljastub siin Jumala mitmuslikkus?

Selline mitmuse ja ainsuse käsikäes olek Jumalale viitamisel ilmneb ka 1Ms 11:7, 8 Paabeli torni ehitamise loos. Jälle räägib Jumal ise. Mainitakse „Issandat“, ometi räägib Ta ühena salga eest („mingem“, „saagem“).

Loe Js 6:8. Mil moel näed sa ka siin avaldumas „Issanda“ mitmuslikkust?

Kuidas räägib Peetruse jutlus nelipühil (Uues Testamendis) Jeesuse ülenemisest jumalikus kolmikus? (Vaata Ap 2:33.)

Peetrus, pühendunud monoteistlik juut ja seega ühte Jumalasse uskuja, kuulutab nüüd taevas oleva Kristuse täit jumalikkust. Oma kirjas hajaliolevaile juutidest pagulastele edastab Peetrus taaskordse tõendi Jumala kolmiku olemusest. (Vt 1Pt 1:1-3.)

Kuidas toob Paulus sisse Jumala mitmuslikkuse mõiste siis, kui ta kirjeldab lunastamise protsessi? 2Kr 1:20-22. (Vaata ka 2Kr 13:13.)

Meie piiratud mõistuse jaoks, mis on samuti pattulangenud, on seda õpetust raske täielikult hoomata. Aga mis sellest? Meil käib siin jutt Jumala olemusest, universumi Loojast. Kui rumal oleks mõelda, et me suudame Teda täielikult mõista, eriti seda arvestades, et meie, inimesed, suudame „täielikult“ mõista üpris vähest. Mõtle mingile „lihtsaimale“ asjale, millele mõelda saad. Kui paljud üksikasjad selle juures jäävad sulle hoomamatuks? Kui palju enam jääb mõistatuseks midagi nii suurt nagu Jumala olemus?

Neljapäev, 5. jaanuar

Kolmainus ja pääste

Johannese evangeelium pöörab otsustavalt ja teadlikult tähelepanu Jumala Kolmainuslik Jumal

la ainulaadsele olemusele. Johannes näib olevat täiesti teadlik Jumala üksolemisest, samas ometi „kolmolemisest“.

Loe Kristuse palvet Jh 14-16 ja loetle, mitu korda viidatakse neis peatükides Jumala kolmele isikule. Kuidas aitavad need lõigud meil mõista selle tähtsa tõe tegelikkust?

Kõnealune lõik Johannese evangeeliumis on ulatuslikem viidete kogum üheväärsest kolmeliikmelisest Jumalast. Siin tuleb korduvalt esile kolmainvuse omavaheline dünaamika. Õpetus kolmainivsusest (kaugel sellest, et olla mõttespekulatsioon), on paratamatu järeldus, mis tuleneb Pühakirja süsteemaatilisest uurimisest.

Üks asi, mis on siin eriti tähtis, on Kristuse jumalikkus. Juhul, kui Kristus ei oleks täiesti Jumal, oleks tegemist sellega, et Issand lükkab meie pattudest tingitud karistuse ühelt osalejalt teisele, kuid tõrjub selle enda kanda võtmise. Evangeeliumi tuum on aga selles, et Jumal ise oli ristil, kandmaks maailma patte. Mitte keegi pisutki alam poleks saanud kõikide lepitamist teostada; vaid Tema tegi selle nii võimsaks ja toimivaks.

Mõtle, kui Jeesus olnuks vaid üks loodud olevus ja mitte täielikult Jumal, kuidas saanuks Tema – kui loodu – jääda püsima Jumala täisviha käes patu vastu? Missugune loodud olevus – ükskõik kui ülendatud – saanuks säästa Jumala pühast käsust üle astunud inimkonda? Kui Jeesus ei oleks olnud jumalik, siis ei oleks Jumala Seadus olnud nii püha nagu Jumal ise, kuna sellest üleastumine olnuks midagi, mida üks loodud olevus saanuks lepitada. Seadus olnuks siis ainult nii püha nagu üks loodud olevus ja mitte nii püha nagu on Looja. Patt ei oleks siis olnud nii halb, kui selle saanuks enda peale võtta loodud olevus oma surmaga, ja poleks olnud vaja, et Looja selle lepitab.

Tõsiasi, et Jumal ise võttis selle Kristuse isikus enda kanda, et tuua paranemine patust, on võimsaks tõendiks sellest, kui tõsine on patt.

Ühtlasi tuleneb meie päästekindlus sellest, mida Kristus on teinud meie heaks (mitte meie oma tegudest); tuleneb tõsiasiast, et Jumal ise tasus meie pattude eest karistuse. Mida saaksime sellele veel lisada? Oleks Kristus olnud loodud, võib-olla saaksime midagi lisada, kuid lisada Jumalale, Loojale, kes tõi enese ohvriks meie pattude eest... Lihtsalt häbiväärne oleks uskuda, et miski, mida meie teha saame, täiendaks seda ohvrit. Seega, kui Kristus ei oleks olnud Jumal, oleks lunastus olnud saatuslikult ohus.

Mõtle hetkeks, et universumi Looja suri sinu asemel, võttis sisse sinu koha, nii et sinule saaks kuuluda töotus igavesest elust Temas. Kuidas saad sellest hämmastavast tõest enda jaoks lootuse ja julgustuse? Millel muul on üldse mõtet sellise reaalsuse valgel?

Reede, 6. jaanuar

Edasiseks uurimiseks: Kolmainsuse õpetusest ei leia me kolme erinevat jumalikku rolli, mida etendab üks Isik (selline asi on *modalism*). Samuti ei ole sellel tegemist kolme jumalaga kobaras (selline asi on *triteism* või *polüteism*). Üks Jumal „tema“ on ühtaegu ja võrdväärselt „nemad“, ja „nemad“ on alati koos, alati lähedaselt koos tegutsemas. Püha Vaim viib täide nii Isa kui ka Poja tahte, mis on ühtlasi Tema tahe. See on tõde, mida Jumal avaldab enda kohta läbi kogu Piibli.

Mõned inimesed maadlevad Kristuse jumalikkusega sellepärast, et Jeesusel tuli siin maa peal olles, lihas olles, allutada ennast Isa tahte. Paljud võtavad seda kui „tõestust“, et Ta oli milleski „vähem“ (=alam) kui Isa.

Selline asi ei kajasta aga jumaluse sisemist struktuuri. Selline allumine annab hoopiski mõista, kuidas lunastusplaani toimus. Jeesus pidi tulema inimlikkuses, saama „kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani“ (Fl 2:8). Ja veel, „olles küll Poeg, õppis ta kuulekust selle läbi, mida ta kannatas. Ja kui ta oli saanud täiuslikuks, sai ta igavese pääste toojaks kõigile, kes on talle kuulekad“ (Hb 5:8, 9).

Õeldu näitab, et allaheitlik osa, mis Jeesusel oli, tulenes lihasse tulekust, mis oli lunastusplaani seisukohalt määrava tähtsusega. Õeldu tõendab muud, mitte aga seda, nagu poleks Ta olnud täielikult jumalik ja igavene.

„Temale peab pandama nimeks Immaanuel... Jumal meiega.“ „Jumala tundmise valgust“ nähakse „Jeesuses Kristuses“. Igaviku aegadest peale oli Issand Jeesus Kristus üks Isaga; Ta oli „Jumala kuju“, Tema suuruse ja ülevuse kuju, „Tema au“. Selle au nähtavaks saamiseks tuli Ta maailma.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 19.

Küsimused aruteluks:

1. Mõned adventpioneerid võitlesid kolmainsuse õpetusega. Tänapäeval on kogudus võtnud selles õpetusepunktis kindla seisukoha. Kuidas räägib selline ajas toimunud muutus meile tõe olemusest – tõde avaneb järjest enam? Oma kogemustestki, kuidas oled sa kasvanud tõest arusaamises? Milliseid uskumusi, mida sa praegu enam omaks ei pea, oli sul enne?

2. Jh 8:58 kõlab: „Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, enne kui Aabraham sündis, olin mina.“ Kuidas väljendab see salm võimsalt Kristuse jumalikkust?

Kokkuvõte: Juhul, kui me tahame süvendada oma armastust suure piiritu Jumala vastu, keda me teenime ja keda meid kummardama õhutatakse, peame esmalt püüdma hoomata, mida Ta meile endast räägib. Kolmainsus on saladus, kuid Pühakirja „saladused“ on sügavad tõed, mida piiramatu Jumal avab meile piiratud tasemel. Seega saame Jumalaga julgesti rääkida ainult oma põlvedel olles. „Kuule, Iisrael! Issand, meie Jumal Issand, on ainus“ (5Ms 6:4).

Alguses

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 19:4; Ib 38:4-7; 5Ms 32:10, 11; Ps 19; Jh 1:1-13; Rm 5:12; Js 66:22.

Meelespeetav tekst: „Sest tema läbi on loodud kõik, mis on taevais ja maa peal, mis on nähtav ja nähtamatu, olgu troonid või ülemused, olgu valitsused või meeevallad – kõik on loodud tema läbi ja tema poole“ (Kl 1:16).

Juhtmõte: Õpetus loomisest, kuue tegeliku päevaga loomisest, loob aluspõhja kõigele, mida usume.

Raske on ette kujutada kahte veel vastakamat vaadet elu päritolust kui seda on piibellik loomismudel ja ateistlik arenemismudel. Esimene neist kõneleb loomisest, mis oli kavandatud, läbimõeldud, mille puhul oli kõigega arvestatud ja mitte midagi polnud jäetud juhuse hooleks. Arenemismudel seevastu jätab kõik juhusliku valiku hooleks. Teiseks, piiblliloo põhjal loodi kõik sihipäraselt; Jumalal oli eesmärk, mida kreeklased nimetavad *teloseks*, eesmärgiks, milleks Ta midagi lõi. Evolutsioon toimib seevastu eeldusel, et ei ole lõplikku eesmärki, et selle taga, mis loodi, ei ole sihipärasusest ajendatud jõudu. Juhuslikud mutatsioonid ja looduslik valik (juhuse tagajärg) toimib pimedalt koos, peab ülal ühed funktsioonid ja heidab kõrvale teised. Kolmandaks õpetab piibllilugu, et inimesed loodi Jumala sarnaseks. Evolutsioon õpetab, et nad olid sellised, milline inimahv just juhtus eelnema *homo sapiensile*.

Käesoleval nädalal vaatleme Piibli loomislugu ja vaatame, kuidas see paneb aluse kõikidele järgnevatele piibllikele tõdedele. Kui me loomise teemaga mööda paneme, võime olla kindlad, et paneme veel paljuski muus mööda. Niisiis on väga tähtis, millist õpetust me seitsmenda päeva adventistidena usume.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 14. jaanuariks.

„**Alguses** lõi Jumal taeva ja maa“ (1Ms 1:1). Kuidas muudab juba see esimehe rida Piibli ja Darwini evolutsiooni teineteist välistavaks?

Moosese esimene raamat avaneb sealt, kus Jumal juba Loojana tegutseb. Jumala kohta ei anta mingit selgitust ega tehta mingit sissejuhatust. Ükski Piibli kirjutajatest ei mõelnud, et Jumal vajas tutvustamist. Jumala olemasolu kohta tabavaim tõend on ehk psalmisti ütlus: „Meeletu ütleb oma südames: „Jumalat ei ole!“ „ (Ps 14:1).

Õpetlased on täheldanud hämmastavat meisterlikkust, mitte üksnes loomistöös, vaid ka selles, kuidas seda Piiblis esitatakse. 1Ms 1:2 kõneleb sissejuhatavalt Jumala meistritööst materia korrasdamisel: „Maa oli tühi ja paljas.“ Esimesed kolm päeva „täidab“ Ta seda, mis oli „tühi“. Järgnevad kolm päeva „katab“ Ta seda, mis oli „paljas“. Ehk siis, valgust, mis loodi esimesel päeval, viimistletakse ja kujundatakse neljandal päeval suurte taevakehade päikese ja kuu (ning samuti tähtede 1Ms 1:16) loomise näol. Õhk ja vesi, mis olid tähelepanu all teisel päeval, täidetakse lindude ja veeloomadega viiendal päeval (1Ms 1:6-8, 20-23). Kuiv maa, mis eraldati vetest ja valmistati viljakandmiseks ette kolmandal päeval (1Ms 1:9-13), kaeti maismaa loomade ja inimestega kuuendal päeval. Lõpuks kuulutati kõik „väga heaks“ ja siis pühitses Jumal ise selle seitsmendal päeval sisse (1Ms 2:1-3).

Iva on selles, et mitte miski neis salmides ei viita vähimaski sellele, nagu oleks midagi jäetud juhuse hooleks. Vastupidi, need salmid õpetavad hoopis, et iga üksikasi oli väga täpselt välja töötatud ja kavandatud.

Kes uskusid veel piibellikku loomisloosse (alljärgnevate salvide põhjal)?
Mt 19:4

2Ms 20:8-11

1Tm 2:13

Js 40:26

Kõik Piiblis olev kõneleb tõsiasjast, et Issand lõi maailma oma sõnaga; Tema ütles ja see sai olema nagu kirjeldatakse 1Ms 1. ja 2. peatükis. Pühakiri ei jäta meile selles asjas keerutamisruumi. Inimene võib valida kas loomisloo või arenemisõpetuse, kuid ausus ei lase neid kahte kokku segada. Need salmid ise ei jäta meile muud valikuvõimalust.

Loomisnädalal toimunu on ebatavaline. Päev päeva järel kutsub Looja oma sõnadega ellu süsteemid ja eluvormid, mis jätkuvalt teadlasi hämmastavad. Jumal isegi osutab toonasele piiritule rõõmule.

Kuidas väljendab Jumal liobile erutust, mis kaasnes maa loomisega? Ib 38:4-7.

Vihje selle esimese nädala rõõmule Looja südames leidub ka 1Ms 1. peatüki 2. salmis: „Ja Jumala Vaim hõljus vete kohal.“ Piibli õpetlased hindavad järjest enam Moosese poolt kirja pandud Piibli viie esimese raamatu kaunist kirjanduslikku kunstimeisterlikkust. Antud näitel kirjeldab Mooses Püha Vaimu „hõljumas“ vete kohal loomisnädala alguses. Mooses valib just sellise sõna, mida ta kasutab veel ainult ühel korral – 5Ms 32. Viimatinimetatud peatükk on Moosese lahkumisjutlus Iisraelile.

Kuidas kasutab Mooses sõna „hõljuma“ teisel korral? 5Ms 32:10, 11. (Vaata ka Mt 23:37.)

Mõtles, kuidas emalind valmistab armastusega ette pesa oma poegade jaoks. Siis kujutles linde hõljumas oma poegade kohal, toomas neile toitu ja õpetades neid lendama. Mooses, kes oli 40 aastat lammaste eest hoolitsenud, oli kindlasti igal kevadel näinud looduses sellist vaatepilti ning see pani ta mõtlema Jumala õrnale hoolitsusele. Inspireerituna kirjeldab ta, et Püha Vaimu südames oli sama tunne siis, kui meie, inimeste, „pesa“ ehitati.

Seega on loomisloos kõik vastupidine evolutsiooniteooria erinevatele mudelitele. Arenguõpetus peab meie loomist mingite jõudude metsikuks võitluseks üksteisega; loomislugu toob meie silme ette Jumala, kes armastab oma loodut, kes hoolib sellest ning kes selle üksikasjadeni ja eesmärgipäraselt kaandas. Loomisel pole tegemist millegi ebaisikulise, tundetu, sihituga.

Loomisnädala esimesest hetkest peale oli kohal armastus. Milline kontrast evolutsiooniga, mis õpetab, et armastus tekkis kuidagimoodi pärast miljardeid aastaid kestnud olelusvõitlust. Armatus oli loomise tõukejõud ning armastus loob uueks käesoleva rikutud loomisversiooni.

Mõtles loodusimedele. Kuidas näed sa neis avaldumas Jumala imelist armastust?

Psalmid on rikkalik Loojale lauldud tänulaulude kogum. Laulja viitab Jumala „suurtele tegudele“ korduvalt ja pidulikult.

Psalm 19. Mõtete kulg on julge. Esmalt kirjeldab Taavet taevaste ja taeva-laotuse, sealhulgas lõomava päikese, aulisust. Ta võrdleb päikese sära ja sartsakust oma pulmapeole mineva peigmehega ja samuti ka treenivate sportlaste omaga (s 1-6). Siis liigub tema mõte päikese hiilguselt Jumala Seaduste täiuslikkusele ja selle korralduste jõulisusele. Seejärel seondub Seaduse sisu Jumala loova tegevuse suursugususega.

Psalm 92. See „laul hingamispäeval“ algab kiitusega tänulikust südamest. Keegi, kel on tavaks tähele panna „sinu kätetöid“ ja „sinu tegusid“, nagu on tavaks läbi kogu lauluraamatu (või ka läbi Piibli iga raamatu), tunneb kasvatatänulikkust kogu loodu pärast, millest Piibel kõneleb. Ja mida rohkem üks inimene Jumala loomistegusid tundma õpib – olgu selleks väikseim mikrokoobiga nähtav üksikosa või kaugeim täht või planeet, mida on läbi teleskoobi näha, või olgu tegemist loomariigi esindajaga (kes kas ujub, lendab või kõnnib) – seda rohkem tuleb Jumala loov tegu esile.

Teadlased ei õpi järjest rohkem tundma mitte ainult taimede ja loomade vahelisi erinevusi, vaid sedagi, kuidas on kõik elusüsteemid põimunud üksteisega elu keerukaks võrgustikuks. Mida rohkem nad teada saavad, seda imetlusväärsem kõik paistab.

„**On selge**, et lõualuu ei ole näide intelligentsest kavandatusest; pigem on see märk puudulikust kohastumisest, mis on esile tulnud loodusliku valiku tulemusel ja saanud käepäraseks materjaliks, kuidas imetajate koon näoks ümber kujundada ja lühendada.“ – Owen Gingerich, *Jumala universum* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2006), lk-d 98, 99. Milline tähtis iva puudub sellisel viljatul kristlikul katsel sulatada arenemisõpetus kokku kristliku maailmanägemisega?

Pole kahtlustki, et loodud maailm kõneleb Looja armastusest ja väest. Kuid meie maailma on laastanud patt. Suur võitlus on tinginud languse ja allakäigu. Näeme kõikjal enda ümber kohutavaid tagajärgi: haigust, surma, looduskatastroofe ja muud seesugust. Mitte miski maakeral pole sellest pääsenud ja kindlasti pole sellest pääsenud ükski inimolevus. Ja ometi võime ka kõige selle hävingu keskel näha Looja armastust ja väge. Lahenduseks on, et me ei keskendu halvale, vaid heale, mis on aluspõhjaks. Võime võtta näiteks kirsipuu, mida on haaranud saagikusele hävitavalt mõjuv roostehaigus. Kuigi roostehaigus on halb, ei saa võtta ära armastust ja headust, millest puu ise kõneleb; armastust ja headust, mis osutab Looja iseloomule.

Loe Jh 1:1-13. Mil moel seob Johannes loomise ristiga? Miks on need kaks õpetust lahutamatud?

Mitmetes-mitmetes kohtades seostab Piibel Issanda kui Looja väga selgesti Issanda kui Lunastajaga; see seos tõendab veel rohkem, et evolutsiooni ei saa Piibliga kokku sobitada, eriti õpetusega ristist. Millega oleks vastasel juhul tegemist? Issand tulnuks arenenud inimahvi lihasse, mida oleks arendanud välja tige ja piinarikkalt mõrvarlik loodusliku valiku protsess, ja kõike seda selleks, et hävitada surm, „viimne vaenlane“ (1Kr 15:26)? Kuidas saab surm olla „vaenlane“ juhul, kui see olnuks üks Jumalast valitud vahend inimese loomisel (vähemasti evolutsiooni-mudeli kohaselt loomisel)? Issand pidanuks lubama palju surma: lasknud surra *homo erectusel*, *homo heidelbergensis*’el ja *homo neanderthalensis*’el selleks, et lõpuks saada oma näo sarnane *homo sapiens*. See tähendanuks siis, et Jeesus tuli inimkonda päästma just sellest samast protsessist, mida Ta Loojana loomiseks esmalt kasutas. Kui kogu see jutt kõlab kentsakalt, siis sellepärast, et see ongi kentsakas.

Loe Rm 5:12. Kuidas aitab see salm meil mõista, kui tähtis on kogu lunastusplaani seisukohalt võtta Moosese esimeses raamatus kirja pandud loomislugu sõna-sõnalt?

Kuidas selgitavad veeuputuse lugu (mis on ilmselgelt piibellik) need inimesed, kes loodavad sobitada kokku Piibli ja arenemisõpetuse? Kas Jumal kasutab vägivaldsust, isekust ja tugevama eelist nõrga ees selleks, et luua veatu ja isekusetu olevus, kes siis „langeb“ vägivaldseks, isekaks ja nõrgemat jalge alla tallavaks, tähendab, „langeb“ olukorda, millest ta vajab lunastamist või lõpliku karistusega silmitsi seismist?

Veelkord, sellise vaate absurdus on täielik.

Ainus võimalus on väärtustada risti, vajadust Päästja järele, kes lunastaks langenud inimsoo, lunastaks inimolevused, kes on „langenud“, kus langus tähendab allakäiku ja mandumist. See tähendab tunnistada, et me läksime millestki, mis oli hea, millessegi, mis ei olnud üldse hea. See tähendab võtta Piibli loomislugu nii nagu see on ja mõista, et arenemisõpetusel ei ole mingit mõtet. Tõsi mis tõsi, evolutsiooniteooria naerab välja ka pattulangemise ja risti.

Millised imelised töötused nendes salmides leiduvad? Js 65:17; Js 66:22; 2Pt 3:13; Ilm 21:4. Kuidas seostuvad need Piibli loomislooga, mis on kirjas Moosese esimese raamatu esimestes peatükkides?

Kogu kristlik lootus rajaneb töötusele uuest taevast ja uuest maast, taevast ja maast, mida ei ole rüüstanud patt (kus ei ole selline olukord, millises me praegu elame). Ilma sellise lootuseta, ilma selle töötuseta pole meil tegelikult üldse lootust. Töötus igavesest elust on imeline, kuid me tahame, et igavene elu oleks maailmas, kus ei ole õudust, muresid ja pettumusi. Mis oleks hullem, kas igavene surm, mis ootab ees päästmatuid, või igavene elu maailmas, kus eranditult valitseb viletsus?

Kõik see tõstatab mõne väga tähtsa küsimuse põlvnemisest ja sellest, kuidas Issand tegutses algses loomisprotsessis – loomises, mida nii meisterlikult kirjeldatakse 1Ms 1. ja 2. peatükis. Küsimus on: kas uus taevas ja uus maa luuakse jumaliku korraldusega, see tähendab, niisamuti nagu on meile kirjeldatud algses loomisloos 1 Moosese raamatus? Jumal ütleb, ja imelühikese ajaga on see olemas ning maailm on täielikult loodud ja kujundatud, ilma et midagi jääks kapriisi, vägivaldsuse või juhusliku valiku hooleks? Või tähendab loomisprotsess hoopis seda, et elul tuleb jälle läbi teha loodusliku valiku „rõõmud“ ja karmus ning sobivamate eluvormide ellujäämine miljardite aastate jooksul enne, kui lõpuks valmib uus maailm, „kus elab õigus“ (2Pt 3:13).

Kui Jumal valinuks kasutada esimesel korral evolutsiooni, et luua see maailm, siis miks peaks Ta teisel korral tegema teistmoodi? Juhul, kui Tema poolt valitud vahendid algsel loomisel olid sellised, miks poleks need siis piisavalt head teisele ringile minekul?

Mõtte absurdus, et Jumal kasutaks evolutsiooni uue taeva ja uue maa loomisel (=taasloomisel) osutab vägagi kõnekalt, kui absurdne on mõelda, et Ta lõi maailma alguses sel moel. Kahtlemata on rist, lunastus ning töötus uuest taevast ja uuest maast teemad, mis on lahutamatult seotud loomisloo sõnasõnalise aruandega.

Püüa ette kujutada, milline nägi meie maailm välja rikkumatus ilus. Kujutle ka seda, milline näeb see välja siis, kui kõik uueks luuakse. Meie pea ja süda võivad vaid hoomata, milline see välja võib näha. Miks on nii, et miski siin maailmas ei oma enam tähtsust, kui jääme ilma sellest, mis on meile töötatud?

Reede, 13. jaanuar

Edasiseks uurimiseks: Kogu oma tööperioodi vältel lükkas Ellen G. White kompromissitult kõrvale evolutsiooniteooria. „See on,“ kirjutab ta, „halvimat sorti paganlus; sest paljude jaoks, kes tunnistavad, et nad usuvad loomislugu, on see maskeeritud paganlus.“ – *The Signs of the Times*, 20. märts, 1879.

„Kas me peaksime – selle nimel, et seada oma jäljed eoste ja molluskite ja ahvide rajale – nõustuma heitma ära Pühakirjas nii suursuguselt ja lihtsalt väljendatu: „Ja Jumal lõi inimese oma näo järgi, Jumala näo järgi lõi ta tema“? 1Ms 1:27.“ – Ellen G. White, *Kasvatus*, lk 130.

„Siis, kui Issand teatab, et Ta lõi maailma kuue päevaga ja puhkas seitsmendal, kõneleb Ta kahekümne nelja tunni pikkusest päevast, mille Ta on tähistanud päikese tõusu ja loojanguga.“ – Ellen G. White, *Tunnistused jutlustajatele ja evangeeliumitööliste*, lk 136.

Küsimused aruteluks:

1. Veel üks probleem, mis võrsub püüdest sulatada ühte evolutsioon ja Piibel, on surnute ülestõusmine ajaloo lõpul. Eks saa see ju olema silmapilkne protsess, „äkitselt, ühe silmapilguga“ (1Kr 15:52)? Mõned inimesed on olnud surnud tuhandeid aastaid; nendest ei ole kuigi palju järele jäänud. Ja ikkagi, kui Jumal suudab nad hetkega taasluua, miks kasutas Ta siis nende loomiseks nii-öelda esimeses ringis evolutsiooni?

2. Populaarsetele arusaamadele vastupidiselt töötas Charles Darwin oma evolutsiooniteooria välja teoloogilisel eeldusel. Ta väljendas seda nii: „Mulle näib,“ kirjutab Darwin, „et maailmas on liiga palju viletsust. Ma ei suuda ennast veenda selles, et head tegev ja kõikvõimas Jumal loonuks need [parasiitlikud larvad] ettekavatsetult toituma elavate organismide sees, või et kass peaks mängima hiirega.“ Muidugi ei teinud sellist asja „head tegev ja kõikvõimas Jumal“. Milles pani Darwin märgist mööda ja, mis sa arvad, kuidas mõjutas see teda välja tulema sellise äärmiselt vale teooriaga inimese päritolu kohta?

3. Olge koos klassiga pisut aega looduses ja imetlege loodud maailma erinevaid imetöid. Seda tehes jääge avatuks allakäigu suhtes, mida patt on toonud, ning vaadake, kui palju suudate teha vahet loodu ja selle vahel, mida patt loomisega on teinud. Miks on tähtis alati seda vahet meeles pidada?

Kokkuvõte: Hoolimata paljudest jõupingutustest segada kokku piibellik maailmanägemine arenemisõpetusega, on need kaks õpetust pärit täiesti vastandlikest pooltest. Kristlased peaksid seisma kindlalt algse piibiloo eest; kui see saab omaks, saab omaks ka lunastuslugu.

Jumal Lunastajana

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 1:18; 1Ms 3:15; Rm 16:20; 1Pt 1:19; Mk 10:32-45; Mt 27:46.

Meelespeetav tekst: „Tall, kes on tapetud, on väärt võtma väge ja rikkust ja tarkust ja võimu ja au ja kirkust ja õnnistust!” (Ilm 5:12).

Juhtmõte: Kolmainuslik Jumal on küll meie Looja, kuid mitte ainult – Ta on ka meie Lunastaja.

Jumalaga kui Loojaga on tihedalt seotud Tema osa Lunastajana. Patt on nii halb, nii surmav, nii vaenulik loodud maailma vastu, et ainult Looja ise sai selle probleemi lahendada. Ja Ta tegi seda Jeesuse Kristuse isikus.

„Nüüd aga Kristuses Jeesuses olete teie, kes te varem olite Jumalast võõrdunud, saanud lähedaseks Kristuse vere läbi“ (Ef 2:13). Mitte tegude kaudu, mitte mingi asja kaudu, mida me ise teha suudaksime, vaid Tema armu kaudu, mis tehti nähtavaks ristil, saab Issand meid, patuseid, lunastada ja teha Talle „lähedaseks“. Kristus kandis Jumala viha nii, kuidas mitte keegi meist mitte kunagi kandma ei pea. See on lunastusplaan „pähklikoores“.

Paulus räägib ka Korintose kogudusele, et „sõna ristist on narrus neile, kes hukkuvad, aga meile, kes päästetakse, on see Jumala vägi“ (1Kr 1:18). Ristiga seotud skandaal seisneb selles, et see näib inimese mõtlemise jaoks absurd-sena: mõelda vaid, piiritust, pühast Loojast saab ohver väänikute inimlaste pärast, isegi avalikult ennast Tema vaenlasteks tunnistajate pärast, kes võtab endale nende pattude pärast saadava karistuse selleks, et neil endil ei tuleks seda karistust kanda! Raske mõista, eks ole? Lepitus on nii mõõtmatu, nii kaalukas, nii sügavmõtteline, et me hoomame ainult seda, mida suudame. Sellest edasi mõttevõime peatub ja kõik, mida teha saame, on Jumalat kummardada.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 21. jaanuariks.

„Ent Jumal teeb nähtavaks oma armastuse meie vastu sellega, et Kristus suri meie eest, kui me olime alles patused“ (Rm 5:8). Mida see salm meile ütleb?

Ristil – alandavaimal, kujuteldamatuimal moel – võidutses Jumal ja jäid häbisse Tema vaenlased. Armastus, õiglus ja kaastunne sulanduvad ühes dünaamilises teos. Jumal andestab patustele selliselt, et maksab ise patu eest ning patu karistus neeldub Tema kannatustesse. Kolgatal näitab Jumal, kui ääretult kallis on andestus.

Kristus ei sure selleks, et luua Jumala südames armastust meie vastu. Ei, Jeesus rõhutab, et Isa armastus on lepituse allikas, mitte tagajärg (Jh 3:16, 17). Jumal ei armasta meid sellepärast, et Kristus meie eest suri; Kristus suri meie eest sellepärast, et Jumal armastas meid. Kristus ei teinud lepitust sellepärast, et veenda Isa armastama neid, keda Ta vastasel juhul vihanuks. Kristuse surm ei pannud puhkema armastust, mida varem olemas ei olnud. See oli hoopiski ilming armastusest, mis oli igavesti Jumala südames. Jeesusel ei tulnud iialgi veenda Isa meid armastama. Märkad, kuidas Ta seda tõde rõhutas Jh 3:16, 17; 16:26, 27.

Tõeline tragöödia seisneb selles, et me oleme kaotanud väga suure osa Jumala tundmisest, kelle vastu me oleme pattu teinud. Me isegi ei tunne, et meil oleks vaja väga kahetseda, sest sageli me ei tajugi, kui palju oleme oma pattudega Jumalat haavanud. Võime olla juhmid selle suhtes, kui paha patt tegelikult on. Kaasaegne religioosne tundeküllus vähendab sageli vastikust patu vastu. Ja kuna patt meid enam ei pahanda, on ehk raskemgi tajuda, et patt äratas Püha Jumala viha.

Paulus ei karda rääkida Jumala vihast. Kuidas ta seda Rm 1:18 väljendab?

See jõuline ütlus häälestab pikemale lainele, millele Paulus järgnevas kahes peatükis jääb (sealhulgas Rm 3:20) ning kus ta käsitleb patu üldlevinud võimutsemist.

Evangeeliumi üheks üllatavaks osaks on tõsiasi, et Jumal on nii patu võitja kui ka selle ohver. Ja selle kaksikosa tõttu saab meie püha Jumal pidada oma lepingut patuste lepingumurdjatega. Jumala armastus ei tähenda patu ja kurjuse süütuilmelist sallimist, vaid võidukat võidutsemist selle üle. Just nimelt seepärast, et Jumal on armastus, vastandub Ta patule ja kurjale, kuna need realiteedid rikuvad ja hävitavad Tema armsaid lapsi. Surm, mille Jumal ristil

läbi tegi, on hind, mida Tema armastus maksab, kuna Ta võtab pattu tõsiselt, aga samas ikkagi armastab patuseid.

Kui tõsiselt võtad sa pattu oma elus? Millist mõõdupuud sa kasutad, et oma vastust õigustada?

Esmaspäev, 16. jaanuar

Evangeelium Vanas Testamendis

Millal antakse esimene töötus lunastusest ja mida see tähendab? IMs 3:15.

Siin kasutatud keel on tabav. Aadam ja Eeva olid patustanud. Nüüd kuulutatakse neile välja suur võitlus – kõvade sõnadena „vihavaenust“ kahe vastasleeri vahel. See on patu poolt kütkestatud inimsüdamete jaoks kallihinnaline töötus. Meile kinnitatakse ka, et see suur konflikt ei saa olema igavene, sest ühel päeval purustatakse vaenlase pea. Nendes salmides avaldatakse esimest korda suur võitlus, kuid enamgi veel – meile räägitakse ka, kuidas see lõpeb.

Paulus sai julgust IMs 3:15st. Kuidas ta seda Rm 16:20 väljendab? Mida ta esile toob?

IMs 22:1-19 jutustab Mooses hämmastavalt näitlikult lepitusest. Mida saame õppida sellest loost Kristuse tulevase lepituse kohta?

Märkad, kui palju kasutatakse väljendit „isa ja poeg“ ja kuidas nad lähevad koos mäele ohverdama. Poeg kannab põletuspuid ja isa ohverdamisvahendeid (tuld ja nuga). Iisak, oma isast palju noorem, saanuks Aabrahamist ohverdamise mäel jagu. Kuid selle asemel näeme me *kahte* imet: isa loovutab oma poja ja poeg loovutab oma elu.

Milline võimas kujund Kristuse ohvrisurmast meie heaks. See stseen (kui- gi võimas ja liigutav) oli üks pisike aimdus ajast, mil – sajandeid hiljem samal mäel – üks teine Isa ohverdas oma Poja. Sel korral aga ei saanud ükski loom surra poja eest. Poeg ise pidi surema altaril. Isa tõepoolest andis oma Poja ja Poeg andis oma elu.

Seal, Morija mäel, on maailmale väga võimsa pildina kujutatud lunastus- plaani ja seda, mida läks maksma langenud inimkonna lunastamine patu va- remeist.

Kuulsal Emmause teekonnal õpetas Jeesus kahele meeleheitest haaratud jüngerile lepitust, „hakates peale Moosesest ja Prohvetitest“ (Lk 24:27). Millise prohvetliku materjali võis Jeesus lülitada oma uurimusse lepitusest?

On väga tõenäoline, et Jesaja oli üks prohvetitest, kellele Jeesus viitas.

Loe Js 53, mis kirjeldab „kannatavat Sulast“. Kirjelda seal leiduvaid üksikasju, mis aitavad sul palju täielikumalt hoomata Kristuse hämmastavat lepitust.

Kuigi see peatükk sisaldab nii palju, eristub üks asi teistest rohkem, ja selleks on kannatava Sulase asenduslik roll. Pööra tähelepanu kõigile kordadele, mis kõnelevad hinna maksmisest teiste pattude eest. See teema ilmneb ikka ja jälle ning see õpetab, et lunastuse, lepituse keskmes on Jeesuse surm meie eest. Patustena, kes oleme Jumala käsust üle astunud, ei saa me teha mitte midagi, mis meid Jumala ees õigeks muudaks. Isegi kõik meie head teod ei saa sillutada kuristikku meie ja Jumala vahel. Ainus tee meie päästmiseks oli see, et Jeesus kandis meie eest karistust ja pakub siis meile Tema täiuslikku õigust, mida me saame usus taotleda.

Saanuksid meie teod meid mingilgi moel Jumala ees õigeks teha, poleks Jeesus pidanud meie eest surema. Tõsiasi, et Ta seda tegi, et lepituse toimumiseks oli vaja Tema surma (mitte midagi vähemat), peaks juba ise tõestama, et me ei saa oma lunastust ära teenida. See on tõepoolest tervenisti armuand.

Loe 1Pt 1:19, 2:21-25. Kuidas toetub Peetrus Js 53. peatükile, kui ta selgitab Kristuse lepitussurma meie heaks?

Js 53 annab selgeima teoloogilise seletuse risti kohta, näidates ühemõtteliselt, et mida kõike rist ka ei kujutaks, kujutab see Kristust meie eest suremas, kandmas karistust, mida meie väärime.

Kasuta Js 53, et mõelda hetkedele Jeesuse elust enne Tema surma. Kui sa seda teed, pea meeles, et siin kirjeldatud isik on meie Jumal, meie Looja, üks osa jumalusest endast. Kuidas me suudame seda hämmastavat tõde hoomata?

Ehkki Kristuse lihassetulek oli hämmastav ime, Tema õpetused sügavmõtetelised ja Ta tegi palju imetegusid, ei ole need Kristuse elu tulipunkti. Vaata, mis oli Jeesuse mõtteis valdav – oma elu andmine. Nii imelised, kui Tema sünd ja töö ka olid, oli Kristuse elu suureks ülesandeks Tema surm.

Neljas evangeeliumis leiame, kuidas Jeesus püüab valmistada oma jüngeid ette Tema peatseks surmaks. Kuid nende pühendumine Temale, ühendatuna nende lootusega poliitilisele Messiale, ei lasknud neil hoomata seda, mida Jeesus neile rääkis.

Loe Mk 10:32-45. Kuidas kirjeldab Jeesus Tema ees seisvat hukkamist? (salmid 33, 34). Milles panid Jaakobus ja Johannes oma palvega märgist mööda? (salmid 35-37). Millele Jeesus oma vastuses osutas? (salmid 42-45).

Oma surmale eelneval öhtul tähistas Jeesus koos jüngritega paasasööma-aega. Siis andis Ta juhised, kuidas seda sündmust pidada seni, kuni Ta jälle tuleb. See osadusteenistuse korraldus, mille Issand ise sisse seadis (olles ainus mälestav asi, mille Tema jõustas), ei ole meenutus Tema lihassetulekust, Tema imetegudest, Tema tähendamissõnadest ega Tema jutlustest, vaid meenutus Tema surmast. Kristus ise soovis, et Teda peetaks meeles ennekoike Tema surma kaudu.

Tõsi see on, et nelja evangeeliumi ülestähendustes Messia elust on eriliselt alla kriipsutatud sündmused, mis toimusid ristilöömise paiku ja ajal. Lihassetuleku vapustavat imet nimetavad ainult Matteus ja Luukas. Kummagi evangeelium annab ainult kahe peatüki ulatuses teada Kristuse eostumisest ja sündimisest. Markus ja Johannes ei anna ainsatki viidet Kristuse sünnile ning alustavad oma evangeeliumi Jeesuse täiskasvanueast.

Kuid kõik neli evangelisti rõhutavad otsusekindlalt Kristuse surmaeelset nädalat ja muidugi Tema surma. Heida neile pilk ja sa märkad, et valgusvihk langeb Kristuse elu mõnele päevale. Jeesuse surmaeelne nädal, mis viib välja Tema surmani, võtab enda alla kolmandiku või peaaegu poole kõikides evangeeliumites kirjapandust. Iga lugeja on „sunnitud“ kinnitama tähelepanu Jumala suurele lunastusteole.

Vaatle oma elu, oma möödanikku, oma vigu, oma patte. Kas sa mõtled ausalt, et miski, mida oled teinud või teha võid, suudab seda kõike lepitada? Miks siis peaks olema Jeesuse surm sinu eest sinu elus keskesel kohal? Mis lootust sul ilma selleta oleks?

Kristuse lepitustöö tajumiseks kõige hävitavam on see sentimentaalsus, mis meie aja kristlust siin-seal läbib (mis püüdleb kohandada evangeeliumi kaasaja mõtlemisele). Siiski tuleb meil alandlikult tunnistada, et ükskõik, mida me Jumala kohta ütleme, ei suuda me iialgi Jumalat õiglaselt hinnata, eriti siis, kui peame silmas lepitust. Me peame vältima kiusatust madaldada Jeesuse surm ristil ainult „isekusetu armastuse väljenduseks“. Seda see kindlasti oli, kuid, arvestades meie olukorda patustena, läks meie lunastamiseks vaja palju enam kui „isekusetu armastuse väljendust“. Läks vaja hoopis seda, et Jumal ise tundis oma patu vastu oleva viha täit ägedust.

Ristil hüüatas Jeesus: „Mu Jumal, mu Jumal, miks sa mu maha jätsid?“ (Mt 27:46). Kuidas meil seda mõista tuleb? Mida Jeesus sellega ütles? Miks ja kuidas aitab see üllatav karje meil mõista, mida läks maksma meie patust päästmine?

„Au Issand on suremas lepitushinnana inimkonna eest... Kristuse kui meie Asemiku ja Vahemehe peale asetati meie kõikide patud. Teda arvati üleastujate hulka, et Ta võiks meid käsu hukkamõistu alt lunastada.. Kristusel polnud võimalik näha läbi hauavärvate...Ta kartis, et patt on Jumala meelest nii hirmus, et see lahutab nad igaveseks... Patukoorem, mis tõi Isa viha Tema kui inimese Asemiku peale, tegi karika kibedaks ja murdis Jumala Poja südame.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk-d 752, 753.

Jeesus suunab oma palve „Jumalale“, mitte „Isale“ nagu Ta alati oli teinud. Kristuse karje ristilt pole mingi näitlik vahend, mida Ta lasi kuulda selleks, et demonstreerida oma armastust meie vastu. Ei, see tähendab, et Jumal annab ennast surma nii, et meie lõppsaatust ei määraks surm. Jumal ise sureb surma, millest meie võime olla säästetud, surma, mille patt vastasel juhul meile toob.

Kolm evangeeliumi annavad teada, et Jeesus kisendas kõva häälega ristil siis, kui Ta oli suremas. Seda valju hüüatust mainitakse ka kirjas heebrealastele: „Oma maise elu päevil ohverdas Jeesus palumisi ja anumisi suure hüüdmise ja pisaratega selle poole, kes teda võis päästa surmast“ (Hb 5:7). Jeesuse „mahajäetuse karje“ on läbitungivaim palve Piiblis. Kõikides evangeeliumites pole võrdväärset väljendust sellele, mida Jeesus ristil kuuldavale lasi, ja selle karje kaudu saame heita pilgu sellele, millest Issand ise oli valmis läbi mine-ma, et tuua meile pääste.

Reede, 20. jaanuar

Edasiseks uurimiseks: „Oh kui saamatu, kui suutmatu ma olen väljendama asju, mis mu hinges põlevad, siis kui ma osutan Kristuse tööle!... Ma ei tea, kuidas rääkida või sulge seada lepitushvri suure teema puhul. Ma ei tea, kuidas esitada teemasid elustava jõuga nagu need mu silme ees on. Värisen kartusest, et ma viimaks odavate sõnadega ei vähenda suurt lunastusplaani.“ – Ellen G. White, *Valitud kuulutused*, 3 raamat, lk 115.

„Jeesuse lõputu arm, armastus ja meie eest toodud ohver nõuavad kõige tõsisemat ja pühalikumat mõtisklust. Me mõtted peaksid viibima kalli Lunastaja ja eestkostja iseloomu juures... Kui me selliselt uurime taevaseid teemasid, kasvavad meie usk ja armastus tugevamaks ning meie palved on Jumalale ikka enam ja enam vastuvõetavad, sest need on aina rohkem ühendatud usu ja armastusega. Need on arukad ja innukad. Neis on rohkem usaldust ja iga-päevaseks saab elav kogemus tema väes päästa täielikult need, kes tema kaudu Jumala juurde tulevad.“ – Ellen G. White, *Tee Kristuse juurde*, lk 89.

Küsimused aruteluks:

1. Pühakirjas antakse Jumalast pilt kui patuste suurest Sõbrast ja ühtlasi patu äärmisest vihkajast. Mõned kristlased püüavad esile tõsta ühe või teise, et selle kaudu kujutada Jumala iseloomu. Miks on selline asi tarbetu? Tegelikult, miks on Jumala armastus patuse vastu üks peamine põhjus, miks Ta pattu vihkab?

2. Jumala armastus ei ole mingi nõrk ja ebaühtlane tundepuhang, mida me üksteise juures kogeme. Mida õpetab Kristuse tegevus Päästjana meile jumalikust armastusest?

3. Kuidas aitab sinu arusaam Jumala pühadusest, vastandina sinu patusele, paremini mõista, miks meie lunastus nii palju maksab?

4. Peatu pikemalt Aabrahami ja Iisaki lool (1Ms 22). Mil moel aitab see meil veel mõista meie heaks toodud Kristuse ohvri olemust? Samas, mil moel see suudab teha õigust sellele, mida sellega oli mõeldud sümboliseerima?

Kokkuvõte: 1 Moosese üsna esimestest lehekülgedest peale suunab Piibel meie pilgu Kristuse surmale ristil, kus Ta pidi surema patuse eest selleks, et lunastada meid, patuseid, igavesest hävingust, mille patt endaga toob. Kuigi Piibel kasutab Kristuse surma seletamiseks erinevaid kujundeid ja metafoore, on selles kõiges keskne Tema asendus, mida nii piltlikult väljendatakse Js 53. Juhul, kui me kunagi vajaks tõestust selle kohta, et me ei saa ennast ise päästa, on see meil olemas: Jumal suri ristil. Mida saaksid langenud olevused sellele üldse veel lisada?

Armum ja õiguse Jumal

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Kr 3:13; 2Kr 5:10; 1Ms 3:6; Jh 3:17-21; Ilm 14:6, 7.

Meelespeetav tekst: „Sest Jumal viib kõik teod kohtusse, mis on iga salajase asja üle, olgu see hea või kuri“ (Kg 12:14).

Juhtmõte: Jumala õiglus on Piiblis sama läbiv nagu lunastuse teemagi; tõsi-asi on, et need kaks õpetust on keerukalt põimunud.

Sõdur seisis vana mehe vastas, keda pidi hukatama. Mees oli süüdi selles, et ta kuulus „valesse“ rassi ja religiooni, see oli kõik. Kui sõdur oma püssi tõstis, ütles tema ohver: „Kas te teate, et taevast on Jumal, kes seda kõike näeb ja kes ühel päeval teie tegude üle kohut mõistab?“

Siis tulistas sõdur vana mehe surnuks.

See on mitmel moel esmaklassiline näide ilmalikustunud ühiskonnast. Mitte ilmalikustunud valitsusest (valitsusest, mis ei tõsta üht religiooni kõrgemaks teisest), vaid ilmalikustunud ühiskonnast, see tähendab ühiskonnast, millel ei ole kõrgemaid norme kui ühiskonna enda normid. See on ühiskond, mis ei taju transtsendentsust [inimmõistust ületavat], mis ei taju kõrgemat autoriteeti, ei taju Jumalat ega kõlblusnorme, mis on ülemad kui miski inimlik. See on ühiskond, kus inimesed võtavad sisse Jumala koha, ühiskond, kus ainus õiglus, millele keegi näkku vaatab, on omataoliste kohus või siis oma südametunnistuse (mis sellest veel alles jäänud on) kohus.

Piibli kohaselt, aga, oli vanal mehel õigus: taevast on Jumal, Tema teab kõike ja Ta viib tõepoolest kõik asjad kohtusse.

Uurigem seda väga tähtsat külge Jumala iseloomust ja vaadake, kuidas Jumal ilmutab isegi kohtumõistmises oma hämmastavat armu.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 28. jaanuariks.

Kohtuteema, jumaliku kohtu teema, jookseb läbi kogu Piibli. Vastupidiselt üldisele uskumusele ei vastandu kohtumõistmine lunastusele ega evangeeliümile. Tõsi see on, et mõlemad teemad põimuvad Pühakirjas Moosese esimesest raamatust alates kuni Ilmutuseraamatuni.

See pole ime. Kohtumõistmine ning pääste peegeldavad Jumala iseloomu kaksikosi: Tema õiglust ja halastust. Seega ei peaks me vastandama kohtumõistmist ja päästet, niisamuti nagu me ei peaks vastandama Jumala õiglust ja Tema halastust. Vastandamisega rööviksime mõlemalt nende terviklikkuse ja vastastikuse täiendavuse. Pühakiri õpetab mõlemat; seega on meil vaja mõlemat ka mõista.

Kogu kohtumõistmise teema puhul on huvitav seegi, et salmhaaval võttes räägib Uus Testament kohtumõistmisest rohkem kui Vana Testament.

Loe järgnevad salmid. Millest on jutt? Kelle üle kohut mõistetakse? Mida kõnelevad need salmid jumaliku kohtu olemusest ja tegelikkusest?

Kg 12:13, 14

1Kr 3:13

2Kr 5:10

Hb 10:30

Mt 16:27

Ilm 20:12

Ilm 22:12

Mt 12:36, 37

1 Pt 4:17

Ilm 14:6, 7

Siintoodu on vaid väike osa näidetest, mis õpetavad sõnaselgelt, et on olemas kohtumõistmine. Nagu eelnevalt märgitud, esineb suurem jagu vaieldamatutest kohtusalmidest (salmidest, mis teevad selgelt teatavaks jumaliku kohtu olemasolu ehk kohtumõistmise) Uues Testamendis. Kahtlemata töötab see tõsiasi vastu arvamusele, et kohtumõistmine on kuidagi vastandlik uue lepingu arusaamale Jumala armust, mida Uues Testamendis samuti väga selgesti õpetatakse. Õeldu õpetagu meile seda, et kui käsitleme kohtumõistmist ja armu, peame neid alati vaatlema käsikäes tegutsevate jumalike tõdedena. Vastandada üht teisele tähendab mitte mõista evangeeliumi täiust, mida vaatlesime möödunud nädalal.

Mõtles sellisele: enne pattu ei olnud armu vaja, sest ei olnud midagi, mida andestada, mida andeks saada, mida kaitsta. Sama lugu on kohtumõistmisega. Enne pattu ei olnud midagi hukka mõista, midagi süüdi tunnistada, midagi, mida karistada. Mõlemad – arm ja õiglus – tõusid (vähemasti inimlikus mõistes) esile ainult sellepärast, et inimsugu patustas.

Loe IMs 3. peatükki, pattulangemise lugu. Mil moel avalduvad mõlemad teemad, kohtumõistmine ja arm?

Saatanal õnnestus tuua maailma patt ja muuta selle tulemusena kõik. Ometi astus koheselt ette Issand ja hüüdis: „Kus sa oled?“ Selles küsimuses ei näi olevat hukkamõistu; see oli pigem kutse tulla Tema juurde, Tema juurde, kes meid lõi ja armastas. See oli kutse pöörata petjale selg ja pöörduda tagasi oma Meistri juurde.

Pane tähele ka seda, mis juhtus. Esimesed napid laused Jumala suust sellele langenud maailmale on küsimused (vaata IMs 3:9, 11, 13). Seejärel, kui küsimused on esitatud, on esimene asi, mida Ta teeb, kuulutada maole välja kohtuotsus. Kuid järgmisena (15. salmis), keset kohtuotsust mao üle, ütleb Jumal midagi veel. Mida?

15. salm on esimene evangeelne töotus. Niipea, kui Ta kuulutab välja kohtuotsuse mao üle, annab Ta kohe ka esimese sõnumi inimkonnale – sõnumi armust, lunastusest ja päästest. Alles siis, alles pärast evangeelset töotust, hakkab Ta välja ütlema kohtuotsust naisele ja mehele. Kuigi nad langesid, on esimeseks asjaks, mida Jumal neile annab, lootus ja arm – arm, mis loob tausta enne, kui hukkamõist lahti rullub. Seega antakse töotus armust isegi enne hukkamõistu neile, kes selle vastu võtavad.

Saataka jaoks on liiga hilja; tema hukkumine on kindel. Kuid isegi enne mehele ja naisele edastatavat kohtuotsust annab Jumal teada oma armu.

Langenud inimkonna ajaloo alguses saab nähtavaks seos patu, hukkamõistu ja Jumala armu vahel. Kuigi Jumal peab langetama otsuse ja hukka mõistma, on töotus armust alati olemas, alati saadaval neile, kes seda enda jaoks taotlevad.

Mil moel võib Issand sulle öelda: „Kus sa oled?“ Mida teed sa sellist, mis paneb sind ehk Tema eest end peitma? Miks on arusaamine armust väga tähtis esimene samm Tema kutse tähelepanemiseks (kutse tulla ligemale Temale ja minna kaugemale petjast)?

Piibli kriitikud panustavad suuresti faktile, et ka teistel muistsetel tsivilisatsioonidel on oma lood veeuputusest. Nad väidavad, et Piibli lugu ei ole ainulaadne, algupärane ega tõeseltvõetav, kuna on vaid mõne varasema müüdi või legendi koopia.

Teisest küljest näevad need, kes usuvad, et Piibel on Jumala Sõna, neis lugudes kinnitust tõsiasjale, et veeuputus toimus. Veeuputus toimus ja 1Ms edastab sellest inspireeritud aruande. See aruanne on vastandlik teistele versioonidele, näiteks sellisele, mis ütleb, nagu oleks veeuputus tulnud sellepärast, et inimesed oma õiste pidutsemistega lärmasid kõvasti ja segasid jumalate und. Une segamise pärast tujust ära jumalad saatsid inimeste karistamiseks veeuputuse.

Kuidas põhjendab piibellik veeuputuse lugu hukkamõistu, mis pidi maad tabama? 1Ms 6:5.

Mõte, et inimesed olid nii kurjad, et nad väärisid surma ja hävingut, ei peaks meie jaoks tänapäeval olema kuigi raskesti mõistetav, kuna me elame maailmas, kus kurjus läheb järjest hullemaks. Kristlik vaade inimese patususest (kuigi seda sageli pilgatakse) saab pidevalt kinnitust. See, et oleme suutelised head tegema, ei tee meid heaks. Eks ole, ameerika gangster Al Capone armastas lapsi, oli helde nõrgukeste vastu ja kohtles oma pereliikmeid lahkelt. Kuid kes teda ikkagi heaks inimeseks nimetab?

Veeuputuse loos kõneleb ka õiglasest karistamisest teada andev töötus Jumala armust. Kuidas? (Vaata 1Ms 6:14-22; 2Pt 2:5.)

Laeva ehitades andis Noa maailmale hoiatuse kohtust. See vihjab sellele, et oli armuaeg, võimalus maailma jaoks pöörduda oma kurjadelt teedelt ja võtta vastu Jumala pääste. Ellen White kirjutas, et „kui enne-veeuputuse-aegsed inimesed oleksid uskunud hoiatuskuulutust ja loobunud kurjadest tegudest, oleks Jumal jätnud hävingu täide viimata...” – *Patriarhid ja prohvetid*, lk 97. Laeva ehitamine pakkus igaühele, kes tahtnuks hoiatust tähele panna, võimaluse mõelda saabuva hävituse eest varju leidmisele. Polnud kahtlust, karistus ligines. Kuid armu pakuti igaühele, kes oleks selle vastu võtnud, enne kui oli liiga hilja ning armuuks sulgus.

Kui sageli on Jumal sinule armu osutanud? Tõenäoliselt palju kordi rohkem, kui sa loendada suudad. Kuidas saad sa õppida sellele armule paremini alluma ja lasta ennast vormida Kristuse sarnaseks?

Peaaegu kõik on tuttavad Jh 3:16-ga. See, mis järgneb, annab aga öeldule kaalu juurde ja selgitab seda veel paremini.

Loe Jh 3:17-21. Mida räägib see kohtumõistmisest? Mida armust? Kuidas väljendavad need salmid meile armu ja kohtumõistmise toimimist käsikäes?

17. salmis esinevat sõna, mida inglisekeelses Piiblis tõlgitakse „süüdi mõistma“, tõlgivad mõned Piibli tõlked „kohut mõistma“. Selge on, et kaastekst räägib hukkamõistmisest, kuna Jumal on paljudes kohtades selgesti väljendanud, et maailma üle mõistetakse kohut.

Nendes salmides ilmneb kaks teemat – arm ja kohtumõistmine – ning need on juurteni ulatuvalt põimunud. Patt, süngus ja kurjus on tinginud vajaduse, et Jumal mõistaks õiglaselt kohut, mõistes ühtlasi sellised asjad hukka. Samal ajal pakub Jumal armu neile, kes on süüdlased, avab neile tee, mis kulgeb Jeesusesse Kristusesse uskumise kaudu.

Teda, kes usub Jeesusesse, ei mõisteta hukka. Seda see salm ütlebki. Nii lihtne see ongi. Kristuse õigus katab selle inimese ning see inimene seisab hukka mõistmata praegu ja kohtus.

Milliseid põhjuseid annavad need salmis hukkamõistmiseks?

Kõnealuste salvide kohaselt toimub hukkamõistmine sellepärast, et inimkond on distsipliini rikkunud. Ja kuna kõik on pattu teinud, väärivad kõik surma, mida patt endaga kaasa toob. Need salmid hävitavad sõnaselgelt illusiooni, et pärast risti mõisteti kogu inimkond automaatselt õigeks. Vastupidi, pärast risti pakuti kogu hukkamõistetud maailmale päästet Jeesuse Kristuse lepitussurma kaudu, millest jagus igale inimesele. Iga inimene on hukkamõistetud, aga iga inimene, kes Kristuse armu kaudu võtab vastu pakutud kaitse, jääb püsima Jeesuse läbi andeks saanuna, õigeksmõistetuna ja lunastatuna. Hukkamõist, mis neile kuulus, tühistatakse Jeesuse teenete läbi ning nad on Tema täiuslikus õiguses.

Tõepoolest, mis mõtet on armul ilma hukkamõistmise võimaluseta? Hukkamõistu mõiste viitab õiglusele, ja sama teeb ka armu mõiste. Kus ei ole võimalust kohtumõistmisele (hukkamõistmisele), seal ei ole vajadust armu järele. Armu mõiste juba ise nõuab hukkamõistu mõistet. Seega on põhjust vaadelda edasi, kuidas on arm ja õiglus omavahel seotud.

„Ärge siis kartke neid! Midagi ei ole ju kinnikaetut, mis ei tuleks ilmsiks, ega peidetut, mida ei saadaks teada“ (Mt 10:26).

Maailmas ringi vaadates ei peaks meil olema probleemi kohtu ja hukkamõistu mõistest arusaamisega. Polegi vaja olla usklik kristlane, taipamaks, et inikonnaga on midagi põhjalikult valesti. Kes ei näeks seda tohutut rämpsu, lausa katastroofi, mida oleme tekitanud? Võib-olla kisame sündimisel sellepärast, et teame instinktiivselt, mis saab edasi. Üks luuletaja kirjutas: „Ma kisasin siis, kui sündisin, ja iga päev näitab mulle, miks ma seda tegin.“ Kes saab jääda väljapoole? Kes ei oleks ise olnud selle ohver, kui ahne, isekas ja alatu võib inimene olla? Või kes ei oleks mingis olukorras olnud ahne, isekas ja alatu?

Jumal on õiglus – seega, kes jääks meist Jumala ees püsima juhul, kui õiglus oleks Tema ainus põhiomadus? Issand teab ju iga meie saladust, meie salajasi tegusid (Kg 12:14) – avalikult oleme teinud palju vähemat. Kui kõik see kohtupäeval valge ette tuuakse, siis milline võimalus oleks kõige jumalakartlikumalgi meie hulgas jääda püsima?

Õnneks aga on meie Jumal ka halastav Jumal. Kogu lunastusplaan kehtestati selleks, et iga inimene (mõeldud on nii) saaks hoitud hukkamõistu eest, mida Jumala õiglus nõuab. Ilma armu olemasoluta hävitaks Jumala õiglus meid sootumaks. Meie ainus lootus püha Jumala ees püsima jääda on arm.

Loe esimese inglī sõnumit Ilm 14:6, 7. Kuidas paljastavad need salmid seose Jumala õigluse ja Tema armu vahel? Kuidas on need paralleelsed sellele, mida nägime IMs 3, ning kuidas väljendas see armu ja õigluse vahelist suhet?

Vägagi huvitav on, et enne hoiatust „kohtumõistmise tund on tulnud“, kuulutab ingel „igavest evangeeliumi“. Niiviisi peabki see olema, sest vastasel juhul „sööks“ kohtumõistmine ära kogu inimkonna. Mitte kellelgi ei oleks teist võimalust, sest kõik on pattu teinud, kõik on Jumala käsust üle astunud. Siin, keset maailmale kuulutatavat viimset sõnumit, kuulutatakse Jumala armu. Vastasel juhul „sööks“ kohtumõistmine eranditult igäühe ära. Milline sõnum oleks meil maailmale edastada ilma armuta – ainult see, et Jumal hävitab varsti meid kõiki ning ei ole lootust pääseda, kas pole nii? Õnneks on meie sõnumi aluseks „igavene evangeelium“.

Milline osa on sinul õigluse ja armu sõnumi edasi levitamises? Mida saaksid veel teha, et aidata seda levitada, sest tõenäoliselt saaksid sa teha enamat?

Reede, 27. jaanuar

Edasiseks uurimiseks: „Samal ajal, kui Jeesus palub nende eest, kes on vastu võtnud Tema armu, süüdistab Saatan neid Jumala ees kui üleastujaid. Suur petja on püüdnud juhtida neid kahtlustesse, et nad kaotaksid usu Jumalasse, et nad lahutaksid end Tema armastusest ja astuksid üle Tema käsuõpetusest. Nüüd osutab ta nende iseloomu vigadele ja Kristusest kaugenemisele, mis pole teinud au Lunastajale – kõigile pattudele, mida tema on ahvatlenud neid tegema – ja nõuab neid endale kui oma alamaid.

Jeesus ei vabanda nende patte, vaid osutab nende patukahetsusele ja usu- le ning tõstab neile andestust nõudes üles oma haavatud käed Isa ja pühade inglite ees, öeldes: „Ma tunnen neid nimepidi. Olen märkinud nad oma peopesadesse.“ – Ellen G. White, Suur võitlus, lk 484.

Küsimused aruteluks

1. Kuidas aitab äsjaloetud tsitaat sul mõista armu osa kohtumõistmises? Kuidas kirjeldab Ellen White Jumalale ustavat rahvast ja miks on see nii oluline? Kui selgelt näed sa selles kirjelduses ennast?

2. Kujutle, et seisad Jumala ees ning kõik hea ja halb, mida sa eales teinud oled, on avalik? Kui hästi sul läheks? Kas sa suudaksid seista Jumala ees oma heade tegude põhjal, olgu need tehtud kas või kõige siiramatel ja ausamatel ajenditel? Kas sa pead neid päriselt piisavaks, et sind su Meistri ees soovitada? Kuidas aitab su vastus mõista sul vajadust armu järele?

3. Milline surmav vaimulik lõks on mõtlemises, et kuna oleme päästetud armust, ei ole oluline, mida me teeme? Kuidas saad sa kaitsta ennast sellisesse pettusesse langemast?

4. Inimesed hoiatavad meid vahel „odava armu“ eest. Sellist asja aga ei olegi olemas. Arm ei ole odav – arm on ilma hinnata! Odav on aga see, kui inimesed püüavad armu kasutada patu vabandamiseks. Milliseid näiteid sellisest pettusest on näha kristlikus maailmas? Või isegi sinu kodukoguduses?

Kokkuvõte: Jumal on õigluse Jumal ja õiglus nõuab kohtumõistmist. Jumal on ka armu Jumal. Seega on väga tähtis, et me seitsmenda päeva adventistidena, kes kuulutavad kolme-ingli-kuulutust, mõistaksime neid mõlemat jumalikku tõde ja seda, mida need meile meie Jumalast kõnelevad.

Jumala pühadus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 11:10; Mk 1:2; 1Ms 2:3; Ib 42:5, 6; Lk 5:1-11; Lk 4:31-36; Js 6:1-3; Ilm 4:8, 9.

Meelespeetav tekst: „Ülistage Issandat, meie Jumalat, ja kummardage tema püha mäe ette! Sest püha on Issand, meie Jumal!“ (Ps 99:9).

Juhtmõte: Pühakiri pöörab palju tähelepanu Jumala pühadusele. Mida räägib pühadus meile sellest, milline on Jumal, ja mida see lunastusplaanis tähendab?

Kõikide Piibli kirjutajate üks põhieeldus on, et taeva Jumal on olemas. Mitte ükski ei väljenda selle suhtes kahtlust, ükski ei tee mingitki katset seda tõestada. Jumala olemasolu on lihtsalt etteantud lähtepunkt, midagi sarnast nagu aksioom geomeetrias.

See-eest leiame Piibli 66 raamatus palju juttu sellest, milline on Jumal ja kuidas Ta suhtleb meiega, langenud olevustega, keda Ta igatseb lunastada.

Käesoleva nädala õppetükk suunab tähelepanu ühele tahule Jumala olemuses, mis on Pühakirjas põhjanev, ja selleks on Jumala pühadus. Jumal on armastus, jah. Ja Jumal palub meil Teda nimetada „Isaks“. Jumal on pika-meelne, andestav ja hooliv.

Kuid Pühakirja sõnade kohaselt on meie Jumalast arusaamise põhitooniks Tema pühadus. Vanas Testamendis ja Uues Testamendis ühtviisi ümbritseb Jumalat (Tema avaldumistes) Tema pühadus. Sama teema läbib ühel või teisel viisil kogu Pühakirja. Mida aga tähendab öelda, et Jumal on püha? Kuidas kirjeldab Piibel Tema pühadust? Ja kuidas meie ebapühade olevustena sellise Jumalaga suhtleme?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 4. veebruariks.

Pealiskaudnegi kirikuajaloo uurimine näitab, et on väga kerge luua arusaamu selle kohta, milline on Jumal, ja kummardada siis neid arusaamu Tema, Piiblis avaldatud Jumala aseme. Skeptik Voltaire teravmeelitses nii: „Jumal tegi inimese oma näo järgi ja inimene on viisakalt kaabut kergitanud.“ Me ei pruugi isegi taibata, et meie arusaam Jumalast on närune või lausa vale.

Seega tuleb meil pöörduda Pühakirja poole ja võrrelda seda, mida Jumalast mõtleme, sellega, mida Piiblis õpetatakse. Selline uurimine peab hõlma-ma mõlemad Testamendid, kuna mõlemas on Issand endast kõnelnud. See punkt on tähtis, kuna mõned on väitnud, et see, kuidas Jumal ennast Uues Testamendis avab, on teistsugune kui see, kuidas Ta avab ennast Vanas Testamendis. Viimatinimetatud seisukoht on selline, mida seitsmenda päeva adventistid ei tunnista ja mida Piibel ei õpeta.

Milliseid sõnu kasutavad Vana Testamendi prohvetid ikka ja jälle? Jr 7:1-3.

Vana Testamendi tuhanded prohvetikuulutused on varustatud sõnadega „nõnda ütleb Issand“ või midagi samaväärset. Need sõnad peaksid meile meelde tuletama, et prohvet ei räägi lihtsalt Jumala eest, vaid et Jumal ise räägib prohveti kaudu.

Uus Testament aga on täis viiteid Vanale Testamendile. On tõsi, et kogu Uue Testamendi teoloogia on keerukalt seotud Vana Testamendiga. Kuidas näiteks tajuks keegi Jeesuse ohvrit lahus kogu sellest ohverdamissüsteemist, mis on kirjas Vanas Testamendis? Kui palju kordi viitasid Jeesus ja Uue Testamendi kirjutajad Vana Testamendi lõikudele selleks, et kinnitada oma väiteid ja vaatenurka? Uue Testamendi kirjutiste kogum näeb oma teoloogilist alust Vanas Testamendis. Nende radikaalne teineteisest lahkurebimine pole kuidagi õigustatud. Kogu Pühakiri – mõlemad Testamendid – on inspireeritud Issandast (2Tm 3:16).

Vaata alljärgnevaid salme. Kuidas aitavad need näha meil Uue ja Vana Testamendi vahelist seotust? Mida räägivad need meile sellest, mida Jeesus ja Uue Testamendi kirjutajad arvasid Vanast Testamendist? Mt 4:4; 11:10; Mk 1:2; 7:6; Jh 12:14, 15; Ap 13:33; Rm 3:10; Gl 3:13; 1Pt 1:16; 1Kr 5:7.

Mark Twain ütles kord, et temale teevad tüli Piiblist need osad, mida ta mõistab, mitte aga need, mida ta ei mõista. Kes poleks ühel või teisel korral leidnud, et Piibli mingi lõik on tülikas? Kuidas peaksime reageerima (selle põhjal, mida Piibel enda kohta ise ütleb, 2Tm 3:16) neile osadele Piiblist, millest me aru ei saa või mis meile võib-olla ei meeldi?

Milline on esimene kord, mil Pühakiri kasutab sõna „pühitsema“? IMs 2:3. Kui tähelepanuväärne on fakt, et esimene asi Piiblis, mis pühaks tehakse, on aeg?

See salm annab meile meie esmase arusaama pühadusest. See näitab, et miski (antud juhul aeg) „eraldatakse“ sellest, mis selle ümber on. Seitsmes päev iseenesest ei erine mõnest teisest 24 tunnist, päikeseloojangust-päikeseloojanguni ajalõigust; erinevaks, „pühaks“, teeb asja see, et Jumal kuulutas selle selliseks. Tema eraldas selle ülejäänud nädalapäevadest. Heebreakeelne vaste „pühitsemisele“ on „pühaks tegema“ või „pühaks kuulutama“. Niisiis viitab pühadus sellele, et keegi/miski on eriline „püha“ olemise mõttes, see tähendab, et keegi/miski eristub sellest, kes/mis ei ole püha.

Mingil määral peaks see mõte aitama meil mõista Jumala pühadust. Jumal eristub kõigest muust (sellest, mis loodud). Ta on üle inimloomuse ERI, niivõrd üle kõigest, mida me tegelikult hoomata suudame. Olla püha, tähendab olla „teine“, olla erilisel moel teistsugune, nagu on lugu seitsmenda päeva hingamispäevaga.

Kuidas aitavad need salmid mõista meil Jumala pühadust selles mõttes? 2Ms 15:11; 1Sm 2:2; Ps 86:8-10; Ps 99:1-3; Js 40:25.

Selline arusaam pühadusest peaks aitama meil paremini mõista lõhet Jumala vahel, kes on püha, ja olevuste vahel, kes seda ei ole – patuste soo vahel. Jumal ei eristu meist ainult sellepärast, et Tema on Looja ja meie oleme loodud, vaid kuna me oleme langenud olevused. Kõik see peaks parimal juhul aitama meil paremini mõista seda, mida Kristus meie heaks on teinud.

Kuigi me oleme tehtud Jumala näo järgi, mil moel me Temast põhjalikult erinevame? Kuidas aitavad need erisused meil paremini tunda oma vajadust Päästja järele? Koosta neist erinevustest nimekiri ja võta hingamispäeval tundi kaasa.

Iiob hüüatas pärast seda, kui ta oli ära talunud Saatana käe läbi talle osaks saanud ebainimlikud kannatused: „Ma olin ainult kõrvaga kuulnud kuuldusi sinust, aga nüüd on mu silm sind näinud. Seepärast ma võtan kõik tagasi ning kahatsen põrmus ja tuhas“ (Ib 42:5, 6). Mida räägib see meile Jumala pühadusest inimliku patuseuse kõrval? Iiobi reaktsioon sellele, mida ta koges, jutlustab evangeeliumi. Mil moel?

Prohvet Hesekiel, kelle Jumal heasoovlikult Iisraeli juurde saatis (ehkki Iisrael oli oma truudusetuse pärast Babülooonias vangis), koges ka Jumala aukartustäratavat lähedust. Mis juhtus? (Hs 1:28).

Jaakobil tuli pärast oma isa Iisaki petmist põgeneda kodust kaksikvend Eesavi eest. Milline oli Jaakobi reageering pärast öist nägemust taevaredelist ja temaga kõnelenud Jumalast? (1Ms 28:16, 17).

Siis, kui Iisrael jäi telklaagrisse Siinai kõrbesse, laskus Issand taas pilves mäele ja ilmutas ennast Moosesele. Kuidas Mooses käitus? (2Ms 34:8).

Taaniel, veel üks prohvet samast ajast, mil Iisrael oli Babülooonias vangipõlves, sai Jumalalt tähtsaid nägemusi ajal, mil ta töötas kõrgeima riigitegelasena.

Kuigi öeldi korduvalt, et ta on taeva poolt armastatud, kuidas reageeris Taaniel siis, kui Jumal andis talle nägemuse? Mis sa arvad, miks ta niimoodi käitus? Tn 10:5-8.

Kuigi need mehed olid ustavad, jumalakartlikud ja õiged – nad olid lausa prohvetid! – vastasid nad Jumala lähedusele hirmu, värina ja silmili maha kummardamisega. Suurimaks põhjuseks oli kahtlemata see, et nad tajusid Jumala pühaduse kõrval oma vääritust ja patust. Need kogemused osutavad omal moel vajadusele Päästja järele, Vahemehe järele, kellegi järele, kes silutab lõhe Püha Jumala ja langenud patuste olevuste vahele nagu me oleme. Tänu Issandale, meil on selline sild Jeesuses.

Kujutle, et sinul on sarnane kogemus nagu ühel neist mainitud meestest. Mida sa arvad, kuidas sa käituksid, ja miks?

Vanast Testamendist leiame järjest, kuidas inimesed reageerisid Jumalale, kes on püha. Mida öelda Uue Testamendi kohta? Mõned kaasaegsed kristlased väidavad, et Vana Testament esitab primitiivse ja iganenud pildi Jumalast, kes on karm ning väga kergesti vihastuv. Aga Jeesuse maa peale tulekust alates on meil Tema näol tegemist armu ja armastuse Jumalaga. Meie teame, et see on moonutatud vaade Piibli ja Jumala (kes ei muutu) iseloomust.

Mida õpetavad Uue Testamendi kirjutajad meile Jumala pühadusest? Loe näiteks Lk 5:1-11. Kuidas näitab see Vana ja Uue Testamendi järjekindlust Jumala pühaduse kohta?

Pärast seda, kui need mehed kalameestena kogu öö edutult rühelnud olid, andis Jeesus tööd rühmanud jüngeritele imelise kalasaagi. Võiks mõelda, et inimlik reaktsioon sellele (siis, kui nad seda nägid) olnuks tänusõnad Jeesusele sellise ebahariliku rahalise abi eest. Peetruse reaktsioon aga pööras pilgu veel millelegi. Tema käitumine oli väga sarnane Vana Testamendi nende tegelaste omale, kes kohtusid Issandaga.

„Kuid Peetrus ei mõelnud paatidele ega lastile. See ime ületas tema jaoks kõik varem nähtud ning tunnistas talle jumalikust väest. Jeesuse jumalikus läheduses tajus ta oma ebapühadust. Armastusest Õpetaja vastu, häbist uskmatusel pärast, tänulikkusest Kristuse armulikkuse eest ja eelkõige tundeist, et ta on nii kõlvalu, langes Peetrus samal ajal, kui kaaslased võrke tühjendasid, Kristuse jalge ette, hüüdes: „Issand, mine minu juurest ära, sest ma olen patune inimesel!“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 246.

Milleks selline käitumine? Sellepärast, et me ei ole enam Eedeni aias, kus Aadam ja Eeva tervitasid enne pattulangemist Jumala saabumist õhturahu suure rõõmuga. Selline lähedane suhe muutus järsult kohe pärast pattulangemist, mil abielupaar pages peitu. Sestsaadik pole asjad kuigi palju muutunud. Tõepoolest, selline reaktsioon on jätkuvalt pildil läbi kogu Piibli. Iga kord, kui inimlaps tõesti kohtab elavat Jumalat, nõksatab temast läbi hirm, sest ta näeb oma patuseuse tõelist sügavust.

Millal sa viimati vaatasid pika pilguga oma patust olemust? Küllaltki kohutav pilt, eks ole? Mis on sinu ainus lootus ja miks?

Loe Lk 4:31-36. Milline tunnistus antakse siin Kristuse pühaduse kohta? Mida tähelepanuväärset on selles, kes selle tunnistuse andis? Millise õppetunni saame sellest loost Jumala pühaduse kohta?

Deemonid, kes on langenud inglid, mäletavad hästi, kes Jeesus tegelikult on, ja isegi nemad – oma vastikuses, vihkamisväärsuses ja vastuhakus – on sunnitud Teda tunnustama ning möönma, et Ta on püha. Märkad ka nende hirmu selle ees, et Ta nad hävitab. Milleks selline hirm? Küllap siis kardavad otsast otsani patused deemonid Jumala läheduse pühadust kuidagi samamoodi nagu patused inimesedki.

Piibli viimases raamatus kirjeldab Johannes Jumalalt nägemuse saamist. Loe Ilm 1:12-17. Johannesele osutatakse vahel kui apostlile, kes märkas suurimal määral Jumala armastust; Johannes käitus Püha Jumalaga kohtudes samamoodi, nagu nägime toimumas Vanas Testamendis.

Ja veel, nägemus sellest, kuidas taevased olevused kummardavad Jumalat taevases pühamus, kirjeldab sarnast pilti, mida Jesaja sajandeid varem nägemuses esitas (vaata Js 6:1-3).

Johannes kuulis trooni ümber olevaid olevusi midagi ütlemas. Mida? Ilm 4:8, 9.

Kuigi Jumal on armastus ja kõik taevased olevused jumaldavad Teda, võime näha, et taevase trooni ümber pole Jumalat ülistava laulu sõnadeks mitte: „Jumal on armastus, armastus, armastus“. Ka ei hõiska taevased olevused: „Jumal on hea, hea, hea.“ See-eest hüüatavad need võimsad olevused päeval ja ööl: „Püha, püha, püha on Issand Jumal Kõigeväeline“. Kuigi kogu taevas on haaratud Jumala armastuse ja pääste töösse siin maailmas, ülistavad taevased olevused Jumala trooni ümber päeval ja ööl Jumala pühadust. Patutute olevustena tunnevad nad aukartust Tema pühaduse ees, kuid nad ei peida end hirmunult selle eest ära, nagu teevad pattulangenud olevused.

Kõigi Pühakirja poolt kirjeldatud kohtumiste puhul, mil inimene kohtus jumalusega, ei viita miski sellele, nagu oleks Jumal hirmuäratav. Selle asemel märkame, et Tema pühaduse läbitungivas valguses näevad inimesed ennast sellistena, kes nad tegelikult on. Ja see on hirmutav. Leiame Pühakirjast, et siis, kui inimene tõeliselt kohtub taeva Jumalaga, ei toimu käteplaksutamist, õlale patsutamist ega kerglast laulmist. On hoopiski armetu inimese patukahetsus. Igaüks näeb ja tunnistab oma isiklikku süüd ilma ainsagi vabanduseta ega kellegi teise vigadele osutamiseta. Kuivõrd teistsugused oleksid meie sõ-

nad ja teod ning meie elu siis, kui me elaksime mitte ainult Jumala kohalolu, vaid ka Tema pühaduse alalises tajumises.

Reede, 3. veebruar

Edasiseks uurimiseks: Siis, kui Kristus astub lärmitseva rahvahulga keskele templis, „lärm vakatab. Kauplemine ja tingimine vaibub. Vaikus muutub pi-nevaks. Hirm haarab koosolijaid. Näib, nagu seisaksid nad Jumala kohtu ees, et kosta oma tegude eest. Vaadates Kristusele, näevad nad jumalikkust väl-gatamas läbi inimlikkuse. Nende ees seisab taeva Valitseja nii nagu kohtunik viimsel päeval... sama väega näha läbi igat inimest. Aukartustäratav väärikus eristab Teda teistest ning jumalik valgus helgib Ta näol. Ta avab suu ja Tema selge hää, helisev hää – sama hää, mis kuulutas Siinai mäelt käsuõpetuse, millest preestrid ja vanemad nüüd üle astuvad – kaigub templi võlvide all: „Viige need siit ära. Ärge tehke minu Isa koda kaubakojaks.“

Aeglaselt trepist alla astudes ja neid paelu, mida Ta templi õuelt üles on korjanud, piitsana pea kohale tõstes, käsib Ta kaubitseval seltskonnal templi õuelt lahkuda. Tuliduse ja tõsidusega, mida Ta kunagi varem pole avaldanud, lükkab Ta ümber rahavahetajate lauad... Mitte keegi ei osuta vastupanu... Jeesus ei löö neid piitsaga, kuid Tema käes näib tavaline nõõrikimp kohuta-vam kui leegitsev mõök. Templiteenrid, hangeldavad preestrid, rahavaheta-jad ja karjaga kaubitsejad sööstavad koos lammaste ja veistega kohalt ainsa mõttega – põgeneda Tema hukkamõistvast lähedusest.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 158.

Küsimused aruteluks:

1. Vaadake klassis läbi vastused esmaspäevase osa viimasele küsimuse-le. Mis on suurimad erinevused meie ja püha Jumala vahel? Mil moel saab (kui üldse) mõningaid selliseid erinevusi välja juurida?
2. Miks on käesoleval nädalal vaadeldu põhjal palju kergem näha, kui ohtlik pettus on eneseõigus ja eneserahuldamine (eriti oma vaimuliku olu-korra mõttes)?
3. Mõttelelegi, keda sina tunnud kui „püha“, see tähendab, kes näib olevat õiglane, aus, puhtsüdamlik ja nii edasi; kedagi, kes on küllaltki „erinev“ paljudest teistest inimestest. Kuidas sa selle inimesega käitud? Kas sa tunnud ennast tema juuresolekul hästi või halvasti? Miks?

Kokkuvõte: Oleks võib-olla palju kenam keskenduda ainult Jumala ar-mastusele, mitte Tema pühadusele, kuid see moonutaks tõde. Kui me vaid kohtume Jumala läbitungiva pühadusega, väriseme me Tema ees. Väga tähtis on mõista Jumala pühadust ja selle kõrval enda patust, sest see aitab meil mõista, mis lepitus üldse on, miks on seda nii meeleheitlikult vaja ja miks see nii palju maksma on läinud.

Seaduseandja Jumal

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 12:21; Rm 7:8-13; Ib 24:14, 15; 2Ms 16:4-30; Hb 8:10; 10:16; Rm 13:8-10.

Meelespeetav tekst: „Sest Issand on meie kohtumõistja, Issand on meie käsundaja, Issand on meie kuningas, tema päästab meid“ (Js 33:22).

Juhtmõte: Jumala Seadus on kogu Piibli (nii Vana kui Uue Testamendi) lahusamatu osa. See on ka Tema armastuse avaldus. Ja siis, kui meie armastame, väljendame ka meie Jumala Seaduse täiust ja ilu.

Seitsmenda päeva adventistidena kuuleme me tihti mõtet, et Jumala Seadus on ära kiri Jumala iseloomust. (Kui nii, siis seda sellepärast, et Jumal ei muutu ja ka Jumala Seadus – mis avaldab Tema iseloomu – ei saa muutuda.) Mida ikkagi tähendab arusaam, et Jumala Seadus on Jumala iseloomu väljendus?

Oletame, et sa elad riigis, kus kuninga sõna on seaduseks. („Riik – see olen mina,“ on Prantsusmaa ühe kuninga kuulsad sõnad.) Nüüd oletame, et see kuningas väljastab seadused, mis avaldavad survet, on pahad, vihaleajavad, ülekohtused, diskrimineerivad jne. Eks kõnele sellised seadused hästi, milline kuningas inimesena on; eks paljasta need tema iseloomu?

Mõtles mõnele maailma suurimale vägivaldavalitsejale. Kuidas näitasid seadused, mida nad välja andsid, seda, millised inimesed nad olid?

Selles mõttes kõneleb seadus seaduseandja iseloomust. Mida Jumala Seadus Jumalast kõneleb? Kui me mõistame, et Jumala Seadus on kaitsevall, turve, midagi meie heaks loodut, siis hakkame paremini mõistma, missugune on Jumal.

Sellel nädalal vaatleme Jumala Seadust ja selle kaudu Seaduseandjat.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 11. veebruariks.

Pühapäev, 5. veebruar

Seadus Siinail

Loe 2Ms 19:18, 19; 20:18 ; 5Ms 5:22 ja Hb 12:21 kirjeldusi Seaduse andmisest Siinai mäel. Miks pidi see olema midagi nii hirmuäratavat?

„Israellasi haaras hirm. Jumala sõnade ehmatav võimsus näis olevat nende värisevale südamele talumatu. Olles kuulnud Jumala suurt õigluse mõõdupuud, mõistsid nad paremini kui kunagi varem, kui jälk on patt ja kui paljus olid nad püha Jumala ees süüdi. Hirmunult ja aukartlikult hoidus rahvas mäest kaugemale...” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 309, 310.

Selles Ellen White'i tsitaadis on midagi väga jõulist. Inimesed tajusid siis, kui neile esitati Jumala seadust, „paremini kui kunagi varem“, kui halb on patt ja kui suured süüdlased on nad Jumala silmis.

Päris Iisraeli ja Jumala vahelise lepingulise suhte alguses võime näha evangeeliumi avaldumist Seaduses. Seadus polnud ialgi mõeldud olema päästevahend, isegi mitte Siinail; see pidi rahvale näitama hoopiski nende vajadust päästmise järele. Kohe pärast Seaduse andmist said nad endi jaoks suunised, kuidas ehitada pühamu, mis kõneles neile lunastusplaanist. Seadus pidi suunama inimesed risti juurde, nende vajaduseni lepituse ja lunastuse järele. Pole siis ime, et nad Seaduse ees värisesisid, kuna Seadus näitas neile, kui patused ja langenud nad olid.

Loe Rm 7:8-13. Kuidas paljastavad need salmid selle olulise tõe? Mida teeb Seadus (Pauluse sõnade kohaselt)? Vaata Ps 119:6.

Tegelikult ütleb Paulus siin sedasama, mida Ellen White kirjeldas toimumas Siinail. Probleem ei ole Jumala Seaduses; probleem on patustes, kes on Seadustest üle astunud, ja seda me oleme kõik. Paulus näitab, kuidas Seadus on lahutamatu seotud evangeeliumiga, ja et Seadus on see, mis näitab meile, kui patused ja langenud me oleme.

Loe 2Ms 20:1-17. Kas sa leiad, et värised Seaduse ees? Kas sa leiad, et see süüdistab sind? Millised on su tunded Seadust lugedes ja ennast sellega võrreldes?

Esmaspäev, 6. veebruar

Seadus enne Siinaid

Nii nagu iga seitsmenda päeva adventist teab, kuuleme me niipea, kui räägime Seaduseandja Jumal

gime Jumala Seadusest ja kümnest käsust, korratavat, et kümme käsku anti esmalt juutidele Siinail; seega on need juutide omad või Vana Testamendi korraldus ega ole meie ajastul enam rakendatavad. Sellise teoloogiaga tekib mõistagi rida probleeme. Suurim neist on küsimus: kui see oli tõsi, siis kuidas sai olla pattu enne Siinaid, sest „patt on seaduserikkumine“ (1Jh 3:4)? Tõsiasi on, et Moosese esimene raamat tunnistab hämmastavalt Jumala Seaduse olemasolust kaua aega enne Siinaid.

1Ms 1. ja 2. peatükis kirjeldatakse Jumala täiuslikku loomistööd. 1Ms 3. peatükk edastab Aadama ja Eeva pattulangemise. Järgmises, 1Ms 4. peatükis on meie ees esimene mõrv. Kuidas teadis Kain, et ta oli süüdi oma venna tapmises, juhul kui Seadusega ei olnud ära määratud, et selline asi oli patt?

Kaua aega enne Siinaid mõistis Jumal just nimelt mõrvamise avalikult hukka selles lepingus, mille ta tegi Noaga pärast veeuputust (1Ms 9:6).

Piibli vanimas raamatus, Iiobi raamatus, leiame, et Jumal mainib kahel korral tunnustavalt Iiobi õiglast meelt. Mida Ta ütleb Iiobi iseloomu kohta? (Ib 1:8; 2:3). Ilmneb, et on olemas õigesti ja valesti toimimise mõõdupuu. Iiob elas kaua aega enne iisraellaste Egiptusest väljatulekut ja ta ei pärinenud isegi mitte lepinguliinist.

Loe Ib 24:14, 15. Kuidas aitavad need salmid meil mõista, mida sisaldab endas õige ja vale mõõdupuu?

Siis, kui Aabraham valetas Saara pärast Abimelekile, noomis Jumal Aabrahami valetamise pärast. Ehkki Abimelek oli Gerari kuningas ja üldse mitte iisraellaste hulgast, arvestas Jumal tema puhul abielusuhte puhtuse asjus samasuguse normiga nagu leidub kümnes käsus ning nõudis, et Saara Aabrahamile tagasi antaks (vaata 1Ms 20:9).

Millise silmapaistva tunnistuse annab Jumal lisakile isa Aabrahami kohta? 1Ms 26:4, 5.

1Ms 26:5 puhul on vaimustav see, et heebrea keel kasutab nelja erinevat sõna, *mshmr*, *mzvt*, *hugt* ja *torot* (*torahst*, seadusest, tulenev), et kirjeldada, mismoodi Aabraham kuuletus. Kindlasti olid kõige selle hulgas kümme käsku. Siis, kui Jaakob Jumala käsul pöördus tagasi Peetelisse, et ehitada sinna altar Issandale, tundis ta, et tema kodakond vajas vaimulikku ärkamist. Mida ta oma kodakondlastel teha käskis? (Vaata 1Ms 35:2, 3).

Selge see, et arvamus, nagu Seadust enne Siinaid poleks olnud, on alusetu kõige selle valgel, mida Piibel meile elust enne Siinaid õpetab.

Jumal ei ole avaldanud, kuidas Ta edastas oma Seaduse igavesed põhimõtted inimkonnale enne Siinai mäel toimunut, kuid selge ja kindel tõendus on, et Seaduse andmine Siinail ei olnud Tema eeskirjade maailma-esiettekanne.

Paljud inimesed, kes on sunnitud seda mõnna, väidavad aga, et ainult hingamispäeva käsk, mitte teised, tehti esimest korda teatavaks Siinail, ja seepärast on see juutidele eriomane ega puutu tänapäeva kristlusesse. Kui võrd selline väide paika peab?

Loe 1Ms 2:1-3. Mida õpetab see lõik meile hingamispäeva kohta enne Siinaid?

2Ms 5:1-5 kõneleb sellest, kuidas Mooses ja Aaron jälle vaarao ees nõudsid, et ta laseks Iisraelil minna. Viies salm on eriti selgitav.

Loe 2Ms 5:5. Milline viide on selles salmis hingamispäevale?

Vaarao vastus „Teie tahate nad töökohustusest vabastada“ näib küllalt selge. Originaalis on keel veel tabavam. Kuigi *puhkamise* [eestikeelses vanemas tõlkes „tahate neid saata *hingama* nende raskest tööst; uues tõlkes *töökohustusest vabastada* – tlk] tähistamiseks on olemas mitmed sõnad, on vaarao poolt kasutatava tegusõna sõnatüveks „hingamispäev“. Vaarao ütleb siin Moosesele ja Aaronile sõnasõnalt midagi seesugust „Te annate neile nende tööst *hingamispäeva*!“, see vihje on (kui mitte midagi muud, siis vähemalt) kaudne märguanne hingamispäeval puhkamise olemasolust enne Siinaid.

Konkreetne tõend hingamispäeva kohta enne Siinaid ilmneb aga 2Ms 16. peatükis, mil Jumal ime läbi varustas kõrbes Iisraeli mannaga. See 40 aasta pikkune ime sai alguse enne seda, kui Iisrael oli jõudnud Siinai mäe juurde.

Loe 2Ms 16:4-30, keskendudes eriliselt salmidele 23-30. Kuidas näitavad need salmid seitsmenda päeva hingamispäeva olemasolu enne Siinai mäe kogemust?

Pööra tähelepanu 28. salmis Issanda poolt Moosesele öeldud sõnadele: „Kui kaua te tõrgute pidamast minu käske ja Seadust?“. Siin on selge viide tõsiasjale, et Jumala seadused ja korraldused olid olemas enne avaldamist Siinailt ning nende käskude ja seaduste hulgas oli ka seitsmenda päeva hin-

gamispäev. Ehkki Siinai mäelt Seaduse andmisega toimus midagi tohutut, on selge, et kümme käsku ise ei olnud uued.

Kuidas on sinu hingamispäeva kogemusega? Kas sa armastad hingamispäeva, kardad seda või on sul selle suhtes ükspuha? Mida saad teha, et süvendada ja rikastada oma kogemust Issandaga Tema poolt kingitud hingamispäeva kaudu?

Kolmapäev, 8. veebruar

Seadus ja prohvetid

Selle ümber, kas Seadus oli olemas ajajärgul pärast Siinaid, võitlust peaaegu ei ole. Vana Testamendi kirjutised on täis viiteid Seadusele. Ning kuigi need viited puudutavad väga sageli Iisraeli üleastumist Seadusest ja sellest tulenevaid karistusi, väljendavad teised salmid Iisraeli paljude elanike suurt armastust ja lugupidamist Seaduse vastu, millesse olid kaasa arvatud kümme käsku ning kõik korraldused ja eeskirjad, mida Issand oma rahvale oli andnud.

Mil moel ülistavad järgnevad salmid Seadust? Millise hoiaku need paljastavad?

Js 48:17, 18

Ps 119:69-72

Ps 119:97-103

Jr 31:33

Kuigi Iisrael (ideaalis) armastas Seadust, ei pidanud (vastupidiselt populaarsetele uskumustele) need, kes Seaduse funktsiooni mõistsid, seda mitte iialgi päästevahendiks. Heebrea religioon on alati olnud armu religioon – ka siis, kui inimesed läksid ühest äärmusest teise, Seaduse avalikust ja jõhkrast jalge alla tallamisest esimese templi ajastul äärmuslikku käsumeelsusesse, mis ilmnis eriti selgelt Jeesuse ajal.

Milleks ikkagi selline Seaduse armastamine? Veelkord, kui keegi mõistab, et sõna *Seadus* hõlmab enamat kui kümme käsku, hõlmab Vana Testamendi õpetusi tervikuna, eeskätt esimest viit Moosese raamatut, siis mõistab ta, et nad armastasid just päästesõnumit, halastust ja lunastust. Nad armastasid „tõde“ nii, nagu see neile selgunud oli ja nagu nad seda kõige rohkem hoomasid. Tegemist ei olnud armastusega reeglite vastu, vaid nende suuniste ja põhimõtete armastamisega, mis nende pidamise korral avasid tee paljudele õnnistustele ja töotustele, sest Jumal andis need nende endi hüveks ja heaoluks. Kas tänapäeval on teisiti?

Mõtle sellele kõigele, mida Issand meile rahvana on andnud. Kuidas saame oma elus paremini läbi elada imelist valgust, millega meid on õnnistatud?

Algusest peale on kümne käsu põhimõtted antud inimkonnale sellepärast, et Issand armastab oma rahvast. Seadus oli alati mõeldud olema õnnistuseks. Sa kuuletud Seadusele ning oled suuresti kaitstud patu laastava toime eest; sa oled sõnakuulmatu ning oled paratamatult silmitsi üleastumise tagajärgedega. Kõik teavad isiklikult, ilma teooriat kuulmata, kui piinavad on patt ja selle tagajärjed, eks ole? Kui sageli võid lugeda patu tagajärgi nende inimeste näost, keda see on laastanud?

Kuigi terved lõigud Uues Testamendis – eriti Pauluse kirjad – räägivad neist, kes on Seaduse eesmärgi valesti mõistnud, on Jumala korraldused Uues Testamendis ometi esitatud positiivselt, ülesõhutaval moel.

Loe Hb 8:10 ja 10:16 koos kaastekstiga. Kuidas esitatakse Seadust nendes salmides? Kas millenagi, mis on ikka veel asjakohane või millenagi, mille arm on taandanud?

Väga sageli näeme, et inimesed püüavad Seaduse vastandada Jumala armastusele ja armule, edastades mõtet, et kui sa tõeliselt armastad, siis Jumala Seadus taandub. Selles mõttes võib väita, et armastus ületab Seaduse; et kelleski, kes Jumalat ja kaasinimesi tõeliselt armastab, ilmnevad Seaduse ülimad põhimõtted. Kuid öeldu ei ole vabandus Seaduse eiramiseks. Vastupidi, armastus täidab Seaduse; armastus on Seadus oma puhtaimas vormis.

Toome näiteks auto osad. Osad pole olemas selleks, et olla lõpptulemus ise; nad on olemas selleks, et auto saaks sõita paigast paika. Nii on nende eesmärk, et auto liiguks. Ilma iga osa olemasoluta auto ei töötaks. Seadusega on midagi sarnast: see ei ole lõpptulemus, vaid vahend lõpptulemuse saavutamiseks ning lõpptulemuseks on sügava armastuse väljendamine, Jumala ja kaasinimeste armastamine.

Vaata neid salme. Kuidas aitavad need meil mõista armastuse ja Seaduse vahelist seost? Rm 13:8-10; Gl 5:14; Jk 2:8; 1Jh 5:2, 3.

Peatu veel Jumala Seaduse ja armastuse vahelistel seostel. Milleni viib käsupidamine ilma armastuseta? Milleni viib armastus ilma käsupidamiseta? Kirjuta oma mõtted välja ja võta hingamispäeval tundi kaasa.

Reede, 10. veebruar

Edasiseks uurimiseks: „Kristuse poolt Siinai mäelt lausunud kümme püha eeskirja olid Jumala iseloomu ilmutus ja tegid maailmale teatavaks tõsiasja, et Tema kontrolli all on kõik inimpärand. See inimestele esitatud suurima armastuse kümmet eeskirja sisaldav Seadus on Jumala hääle taevast, mis lausub inimhingele töötuse: „Tee nii ning sa ei satu Saatana ülemvõimu ja kontrolli alla.“ Selles Seaduses ei ole midagi negatiivset, kuigi nii võib meile näida. Selle mõte on : TEE ja ela... Issand on oma Pühad korraldused andnud selleks, et need oleksid kaitsevalliks Tema poolt loodute ümber.“ – Ellen G. White, *Sons and Daughters of God*, lk 53.

„Lunastustöö pole sunduslik. Jumala Vaimu mõjul võib inimene vabalt valida, keda ta soovib teenida. Muutus, mis toimub inimhinges, kes annab end Kristusele, on vabatahtliku valiku tulemus... On tõsi, et meil ei ole jõudu vabaneda Saatana kontrolli alt, ent siis, kui me igatseme vabaneda patust ja anume hädas kõrgemat väge väljastpoolt, täitume Püha Vaimu jumaliku jõuga ning me alistame oma tahte Jumala tahtele.

Inimese ainus võimalus saada vabaks on saada üheks Kristusega. „Tõde teeb teid vabaks“ ja Kristus on tõde... Jumalale allumine taastab inimese tahte, tõelise au ja väarikuse. Jumalik käsk, millele me siis kuuletume, on „vabaduse käsk“(Jk 2:12).“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 466.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege oma vastuste üle Seadust ja armastust puudutava küsimuse kohta (neljapäevases osas). Milline näeb välja käsupidamine ilma armastuseta? Miks sageli nii tehakse? Samas aga, milline on armastus ilma käsupidamiseta? Missugune armastus see on, kui seda üldse armastuseks võib nimetada? Miks on need vaja üksteisega siduda?

2. Mil moel väljendab Seadus Seaduseandja iseloomu? Kuidas kõneleb Jumala Seadus meile sellest, milline on Jumal?

3. Mida Ellen White mõtleb, kui ta räägib, et Seadus on „vabaduse käsk“? Kuidas saab Seaduse täitmist võrdsustada „vabadusega“?

4. Milliseid näiteid maailmast, kõikjalt meie ümber, saame tuua sellest, mis juhtub siis, kui inimesed astuvad Jumala käsust üle? Kui võimsa tunnistuse annavad sellised näited Seaduse väärtuse ja jätkuvalt jõus olemise kohta?

Kokkuvõte: Jumala Seadus on Tema armastuse väljendus ja kui me armastame nii, nagu Jumal armastab meid, ilmutame tõesti Seadust kogu selle ilus ja jõus.

Hingamispäeva Issand

Hingamispäeva päraatlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 2:1-3; 2Ms 20:8-12; 5Ms 5:12-15, Mt 12:1-13; Jh 9; 19:30.

Meelespeetav tekst: „Hingamispäev on seatud inimese jaoks, mitte inimese hingamispäeva jaoks; nõnda on Inimese Poeg ka hingamispäeva isand“ (Mk 2:27, 28).

Juhtmõte: Seitsmenda päeva hingamispäev suunab meid mitmeti Jeesuse, meie Looja ja Lunastaja juurde.

„Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal. Seesama oli alguses Jumala juures. Kõik on tekkinud tema läbi ja ilma temata ei ole tekkinud midagi. Mis on tekkinud tema kaudu, oli elu, ja elu oli inimeste valgus. Ja valgus paistab pimeduses, ja pimedus ei ole seda omaks võtnud. Oli Jumala läkitatud mees, nimega Johannes, see pidi tunnistust andma, tunnistama valgusest, et kõik hakkaksid tema kaudu uskuma. Tema ise ei olnud valgus, vaid ta pidi tunnistama valgusest. Tõeline valgus, mis valgustab iga inimest, oli maailma tulemas. Ta oli maailmas, ja maailm on tekkinud tema läbi, ja maailm ei tundnud teda ära. Ta tuli omade keskele, ent omad ei võtnud teda vastu. Aga kõigile, kes tema vastu võtsid, andis ta meelevalla saada Jumala lasteks, neile, kes usuvad tema nimesse, kes ei ole sündinud verest, ei liha tahtest, ei mehe tahtest, vaid Jumalast“ (Jh 1:1-13).

Need salmid osutavad muidugi Jeesusele, Jeesusele kui sellele, kes „tegi kõik“ ja Jeesusele kui sellele, kes annab pääste neile, kes „usuvad tema nimesse“. See tähendab Jeesust Loojana ja Jeesust Lunastajana. Ja nii, nagu Piibel meile näitab, leiduvad need Jeesuse tegevuse mõlemad olulised küljed hingamispäeva käsus.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 18. veebruariks.

Ühed kõige sügavamalt Piiblisse sisestatud tõed on need, mille tagapõhi on Eedenis; täiuslikus maailmas, mille lõi täiuslik Jumal. Eedenis eraldas Ta seitsmenda päeva ülejäänud nädalast ja tegi selle pühaks. Näeme siis, kus on seitsmenda päeva hingamispäeva algus ja alus. Selle maailma lõikes ei saa minna kuigi palju kaugemale. Nii et hingamispäeva näol käsitleme üht põhjapanevamat ja piibellikumat tõde.

Millised Jumala neli teguviisi on kirjas 1Ms 2:1-3, hingamispäeva loomise loos?

Jumal lõi selle päeva, Ta puhkas sellel päeval, Ta õnnistas seitsmendat päeva ja Ta pühitses selle, mis tähendab, et Ta tegi selle pühaks ehk eraldas pühaks kasutuseks. Vaimustav on, et Jumal ise „puhkas“ seitsmendal päeval. Tähendagu see siis mida iganes, kuid see näitab, kui tõsiselt tuleks seda päeva võtta, kuna Jumal ise sellel päeval puhkas!

1Ms 2:3 nendib ka, et Looja „õnnistas“ seitsmendat päeva, just samuti nagu Ta õnnistas päev varem loomi ja inimesi (1Ms 1:22, 28). Jumal viitab sellele hingamispäeva õnnistamisele kümne käsu neljandas käsus, seostades alaliseks loomise hingamispäeva iganädalase hingamispäevaga.

Märkad, kui mitmel korral korratakse 1Ms 2:1-3 väljendit „seitsmes päev“. Mis võiks olla sellise kordamise mõte?

Seda erilist päeva nimetatakse kolmel korral. See rõhutab seitsmenda päeva hingamispäeva harukordset olemust ja eristab selle selgesti ülejäänud nädalast. See peaks alati meelde tuletama, et Jumal ei teinud eriliseks nädala esimest päeva ega mõnda teist. Eriline õnnistus on hingamispäeva jaoks ja mitte mingi teise päeva jaoks.

Loonud seitsmenda päeva hingamispäeva, lõpetas Jumal oma loomistöö. Ta meisterdas neist seitsmest päevast nädala. Sellist nädalaringi järgitakse Pühakirja kogu ülejäänud osas ja ajaloos. Seega ilmutab Jumal oma mitmekesist väge ruumi ja ruumis olevate asjade üle, kuid mitte ainult – ka aja üle. Mitte kellelgi meist ei ole kontrolli tunni, isegi mitte hetke üle (aja kui sellise üle). Aeg liigub peatumatult edasi, meie mahhinatsioonidest täiesti sõltumata. Kuivõrd tähtis on siis, et õpiksime usaldama Issandat selles väikeses ajahulgas, mis meil siin maal elamiseks on.

Mõtle aja kulgemisele, kuidas me sammume koos sellega hetkest hetke, päevast päeva, aastast aastasse. Kuigi meil ei ole voli aja kui sellise üle, on meil mingil määral voli selle üle, mida me ajaga peale hakkame. Kui hästi kasutad sina oma aega? Mis asjad su aja hõivavad? Kuidas võiksid kasutada oma aega pisutki paremini?

Loe 2Ms 20:8-11. Mida käsib Issand meil teha ja mis põhjusel meil seda teha käsitakse?

Kogu leibkonnal, sealhulgas mõlemast soost sulastel (töölisklassil koos „bossidega“) tuleb puhata. Hingamispäev on suur võrdõiguslikkuse tegija, sotsiaalses struktuuris olevast igasugusest õiglusetusest vabastaja. Jumala ees on kõik inimesed võrdsed ning hingamispäev on ainulaadne moodus sellise väga tähtsa töö avaldamiseks, eriti maailmas, kus võimutsevad sellised klassivahed, mis asetavad teatud inimgrupid teistest „üle“ või teistest „alamaks“.

Kõnealune käsk on ka läbimõeldult liigendatud kirjanduslik üksus:

A. Sissejuhatus: „Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema“ (s 8).

B. Korraldus: „Kuus päeva tee tööd ja toimetä kõiki oma talitusi“ (s 9),

C. Põhjendus: „aga seitsmes päev on Issanda, sinu Jumala hingamispäev“ (s 10a).

B1. Korraldus: „Siis sa ei tohi toimetada ühtegi talitust, ei sa ise ega su poeg ja tütar, ega...“ (s 10b).

C1. Põhjendus: „Sest kuue päevaga tegi Issand taeva ja maa, mere..., ja ta hingas seitsmendal päeval...“ (s 11a),

D. Kokkuvõte: „Sellepärast Issand õnnistas hingamispäeva ja pühitses selle“ (s 11b).

(A) sisaldab sissejuhatava avateatena hingamispäeva käsu väga olulise põhimõtte.

(B) edastab positiivse korralduse töötada kuuel päeval.

(B1) edastab aga keelava korralduse – hoiduda igasugusest töötegemisest hingamispäeval –, mis rakendub kõikide pereliikmete kohta. Ka koduloomade kohta ja samuti selles kodus oleva iga külalise kohta.

(C) ja (C1) pakuvad kummagi korralduse kohta põhjendused.

(C) toob esile ajafaktori – tõsiasja, et kuus päeva/seitsmes päev on üha korduv nädalaring – ning rõhutab, et „seitsmes päev on Issanda, sinu Jumala hingamispäev“.

(C1) sisaldab põhjendust alustava vormeliga „sest“. Ja esitab siis üksikasjaliku põhjenduse selle alusel, et Issand töötas kuus päeva ja puhkas seitsmendal päeval, osutades, et korralduse juured on otse esimeses, loomispäeval hingamispäeval.

(D) on sõltumatu klausel, mis algab sõnaga „seepärast“ ja moodustab kokkuvõtte. Käsu viimased sõnad „ja pühitses selle“ on vastavuses avateates esi-

neva üleskutsega (A) „pühitseda“ seda. Mõlemad on seotud pühadusega, mille Jumal hingamispäevale 1Ms 2:3 omistab.

Teisipäev, 14. veebruar

Hingamispäev Moosese viiendas raamatus

Kuigi seitsmenda päeva adventistid on vägagi tuttavad hingamispäeva käsuga, nagu see on väljendatud 2Ms, andis Issand selle (ja ka kõik teised käsud) veelkord 5Ms raamatus. Paeluv on see, et kuigi käskude sõnastus neis kahes tekstis on väga sarnane, ei ole tekst täpselt seesama. 5Ms raamatus on toodud teinegi põhjendus, mida ei ole 2Ms raamatus.

Loe 5Ms 5:12-15. Võrdle seda 2Ms 20:8-11 ga. Millised on kahe teksti sarnasused ja millised nendevahelised erinevused ning miks on need erinevused tähtsad?

Kuigi sõnastus on valdavalt sama, on juures uus koostisosa ja rõhuasetus. Käsu mõlemad tekstid ütlevad, et ka sulased puhkaksid hingamispäeval, kuid 5Ms rõhutab seda punkti silmatorkavamalt. See salm ütleb, et hingamispäeva tuleb pidada nii, „et su sulane ja teenija saaksid hingata *nagu* sina“ (5Ms 5:14, kaldkiri lisatud). Siin näeme asjaolu, millega puututi kokku mõnel teisel päeval: näeme, kuidas hingamispäev aitab tuua peremehe ja sulase ühele tasemele; mõlemal tuleb puhata ühel ja samal päeval. Hingamispäev (puhtpraktilisel tasandil) pakkus sulastele kaitset peremehe eest, kes pannuks sulased puhkust andmata tööle – see kaitse rajanes otseselt käsule, mis on pärit loomisest.

Mõistagi tõuseb siit huvitav küsimus. Algselt kehtestatuna oli hingamispäev mälestusmärgiks pattulangemata maailmast. Sellel ei olnud midagi tegemist teenijate ja teenijannadega ning kindlasti mitte orjusega Egiptuses (mis on sümbol patu orjusest) ja orjusest vabastamisega. See uus koostisosa lisati käsku *pärast* pattulangemist; see tähendab, alget eeskirja teisendati, sellega liideti midagi sellist, mida selles algselt ei olnud.

Niisiis, algses sõnastuses oli hingamispäev sümbol loomisest; pärast patu sai sellest sümbol nii loomisest kui ka lunastamisest, mis on ju tegelikult taasloomine (2Kr 5:17; Gl 6:15; Ilm 21:1). Piiblis on loomine ja lunastamine tihedalt seotud. Ainult Looja Jumal sai olla Lunastaja Jumal ja meil on need mõlemad olemas Jeesuses (vaata Jh 1:1-14). Käsu mõlemad variandid näitavad, et seitsmenda päeva hingamispäev on sümbol Jeesuse tegevusest meie Looja ja Lunastajana.

Mõtle ahelatele, millest Kristus on töotanud sind vabastada. Millised vabastamise töötused on Jeesus sulle andnud? Kuidas saad õppida neid taotlema ja siis laskma Issandal neid su elus tegelikkuseks muuta?

On kirjutatud raamatuid (ja kirjutatakse veel), näitamaks, et inimeseks olles suunas Jeesus inimesi eemale seitsmenda päeva hingamispäevalt või, mida arvatakse tänapäeval isegi rohkem, kummardama pühapäeva. Raamatuid on kirjutatud ka mõttega, et seitsmes päev on ümberhinnatud ning asendatud üldisema ja peamisema „hingamisega“ Kristuses.

Näib aga, et üheski evangeeliumis ei leidu ühtki õigustust Jeesuse ja hingamispäeva sellisele tõlgendamisele. Ilmse põhjuse kõrval, miks sellised raamatud olemas on (kuna on vaja õigustada, miks valdav osa kristlikku maailma on viimased 17-18 sajandit hüljanud seitsmenda päeva hingamispäeva), väidavad need, et Kristuse tervistamised hingamispäeval löövad sellele käsule hingekeha.

Mida öelda selliste väidete kohta? Kui vaadelda teraselt seda, mida Jeesus hingamispäeval tegi, näeme vastupidist väitele, mida seesugused teoloogid püüavad neist lugudest välja pigistada.

Loe teraselt Mt 12:1-13, keskene erilist tervistamisele hingamispäeval. Kui sa loed, küsi endalt, mis on tervistamise kontekst, miks Jeesus seda just sellel päeval tegi ja millise asja ta siin esile tõstab?

Võib-olla on võtmesalmiks, mis kõike seda selgitab, 7. salm. Siin on kirjas, millest jutt tegelikult oli: inimestest, kaasinimeste vastu üles näidatavast halastusest, lahkusest ja armastusest. Õigesti peetuna pakub hingamispäev meile suuremat võimalust osutada headust ja halastust abivajajatele kui teised nädalapäevad, mil oleme sunnitud teenima elatist. Küsimus oli selles, et hingamispäev oli muutunud koormavaks inimeste tehtud tohutu hulga reeglite ja määruste tõttu, millest sai peagi lõppsiht ise, mitte enam vahend lõppsihi saavutamiseks – lõppsihiks aga on Jumala ja kaasinimeste armastamine. Piibel ütleb, et armastus on Seaduse täitmine, ja kõik, mis pöörab Seadust nii, et see hakkab armastust eitama või töötab armastusele vastu, on midagi, millest tuleb loobuda. Hingamispäevast oli saanud Seadus ilma armastuseta, mis on kalk käsumeelsus. Selle vastu astus Jeesus välja hingamispäeval tervistamisega.

Religioosse sätte kalkust on võimalik näha pimedade mehe (kes oli sündinud pimedana) tervistamisel (Jh 9). Vaata teraselt 16. salmi! Jutt käib Seadusest ilma armastuseta!

Lõpuks, juhul, kui Jeesus kasutanuks hingamispäeva selleks, et alustada inimeste suunamist eemale seitsmenda päeva hingamispäevalt, olnuks selline moodus kindlasti kummaline.

Küsi endalt, millisel muul moel saab keegi esitada Seadust ilma armastuseta?

Kas pole äkki sinagi süüdi samas asjas?

Neljapäev, 16. veebruar

Jeesus ja Tema hingamispäev: 2. osa

„See on lõpetatud!“ (Jh 19:30).

Jeesus näitab läbi oma hingamispäevaste imetegude, et hingamispäev on tõeliselt väärtuslik. See on päev, mil tuua tervist ja meeleülendust. Jeesuse plaani kohaselt pidi hingamispäev meelde tuletama Jumala loovat väge. Seega on hingamispäev päev, mil Tema vabastab vangisoliijad (Lk 4:31-37), paneb jalutud käima (Lk 13:10-17; Jh 5:1-9) ning taastab pimedate nägemise (Jh 9).

Jeesuse jaoks kõneles hingamispäev rohkem inimestest kui reeglitest ja see on kahtlemata üheks põhjuseks, miks Ta ütles oma kuulsad sõnad, et hingamispäev on tehtud inimkonna heaks, mitte inimkond hingamispäeva jaoks. Samas, nagu me sellel nädalal varem vaatlesime, kaitsevad Seadused inimest (juhu, kui neid õigesti peetakse).

Jeesus kinnitas hingamispäeval puhkamise kehtivust ja tähtsust siis, kui Ta elas, kuid, vähe sellest, Ta kinnitas seda ka oma surmaga. Loe Mt 27:57-28:1, Mk 15:42-16:1; Lk 23:52-24:1 ja Jh 19:31-20:1. Millele asetavad kõik neli evangeeliu-mikirjutajat siin rõhu? Olulisim on, mida räägib see meile hingamispäevast, eriti küsimusteringis, kas hingamispäev on ikka veel jõus või mitte?

Mida tegi Jeesus pärast seda, kui Ta hüüatas: „See on lõpetatud!“ (Jh 19:30), see tähendab, pärast seda kui Tema lunastustöö (Tema taevasele vahendustegevusele eelnev) sai tehtud?

Ta puhkas seitsmendal päeval. Kõlab tuttavalt? Kus me seda juba kuulnud oleme? 1Ms 2:1-3 muidugi. Pärast seda, kui Jumal sai loomistöö tehtud, puhkas Ta seitsmendal päeval. Nüüd, pärast Tema lunastustööd, tegi Ta sedasama.

Kogu selle probleemistiku (et Jeesus juhib inimkonna eemale seitsmenda päeva hingamispäevast) raames oleks näide Tema puhkamisest hauas hingamispäeval tõepoolest veel üks kummaline viis asju ajada. Juhul kui üldse miski, pitseeris just Tema surm uue lepingu ja eeldatavasti eelneb uus leping seitsmenda päeva hingamispäevale; seega on raske mõista nende inimeste loogikat, kes usuvad, et hingamispäeva käsk tühistati pärast risti. Juhul, kui see tühistati, miks pidanuks olema hingamispäeval puhkamine esimene asi, mida Jeesus pärast risti tegi?

Seega näitab nii Jeesuse elu kui surm meile hingamispäeva jätkuvat kehtivust ja tähtsust.

Reede: 17. veebruar

Edasiseks uurimiseks: „Kas Jumal peaks keelama päikesel paista hingamispäeval, takistama soojendavate kiirte jõudmist maale, et toita taimestikku? Kas galaktikate kulg peaks seiskuma sel pühal päeval? Kas ta peaks lõpetama oja voolu, et see ei niisutaks põlde ja metsi, ning peatama merelained? Kas peaks nisu ja odra kasv peatuma ning valmiv marjakobar ootama küpsemisega? Kas ei tohiks puud ja lilled avada hingamispäeval pungi ja õitseda?

Kui nii oleks, siis kaoksid viljad ja õnnistused, mis teevad inimese elu soovimisväärseks. Loodus jätkab oma muutumatut kulgu. Jumal ei või hetkekski peatada oma kätt, et inimene ei nõrkeks ega sureks. Ka inimesel on selleks päevaks töö. Vältimatud vajadused tuleb rahuldada, haigete eest hoolitse da, vaevatute tarbed rahuldada. See, kes hoidub kannatuste leevendamisest hingamispäeval, on süüdlane. Jumala püha puhkepäev tehti inimese pärast ning halastusteod on selle päeva mõttega täielikus kooskõlas. Jumal ei soovi, et Tema loodolevused kannataksid hetkekski valu, kui seda saab leevendada hingamispäeval või mõnel muul päeval.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk-d 206, 207.

Küsimused aruteluks:

1. Tänapäeval on kerge osatada tagantjärele tarkusega selliste usujuhtide kalkust ja külmust, kes ründasid Jeesust Tema hingamispäevase teravistamise pärast. Neid tuleb küll nende teguviisi eest hukka mõista. Samas aga püüa ennast nende asemele panna. Inimeste tehtud reeglid olid neid juhte ümbritsenud nii kaua, et nende arusaamise järgi olidki reeglid hingamispäeva pidamise olemus; seega uskusid nad tõsiselt, et Jeesus rikkus hingamispäeva. Kuidas tunneksime meie, kui tänapäeval astuks esile keegi, kes väidab, et tal on suur valgus ja tõde, võib-olla teeb isegi imetegusid, kuid tallab meie arusaamade järgi jalge alla neljanda käsu? Kuidas me käituksime? Millise tähtsa õppetunni saame antud ülesandest selle kohta, kuidas teada, mismoodi eraldada tõde lihtsalt traditsioonidest ja miks ei ole alati kerge seda teha?

2. Käsitle klassis veel mõtet, et Jumal puhkas pärast oma loomistööd ja pärast oma lunastustööd. Kuidas tuleb meil selle hämmastava tõsiasja tähtsust mõista?

3. Pane ennast kellegi seisukohale, kes usub, et Jeesuse imeteod hingamispäeval näitasid, et Ta tühistas hingamispäeva. Võrdle seda, mida sa kujutled Teda teinud olevat (et Ta tegi tõesti sellise muutuse), sellega, mida Piibel õpetab Teda öelnud ja teinud olevat. Mida Ta sinu kujutluste järgi teistmoodi teinuks?

Kokkuvõte: Piibel kõneleb Issandast kui seitsmenda päeva hingamispäeva Isandast, mis on põhjapanevaim märk Temast kui Loojast ja Lunastajast.

Loodu korrashoid

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 1:25; 2Pt 3:10-14; 1Ms 2:15; Ne 13:16-19; Hb 1:3; Ps 100; 1Ms 1:26-28.

Meelespeetav tekst: „Ja Issand Jumal võttis inimese ja pani ta Eedeni aeda harima ja hoidma“ (1Ms 2:15).

Juhtmõte: Kuidas peaksid kristlased suhtuma keskkonda?

Mida peaksime meie kui seitsmenda päeva adventistid mõtlema keskkonnast, eriti seetõttu, et teame selle maailma olevat rikutud, rikkumine jätkub ja ühel päeval see Maa hävitatakse, põleb suures tulejärves, „algained lagunevad lõomates ning maad ja tema tegusid ei leita enam“ (2Pt 3:10)? Lisa siia piibellik korraldus inimestele valitseda „kalade üle meres, lindude üle taeva all ja kõigi loomade üle, kes maa peal liiguvad“ (1Ms 1:26) ning polegi imestada, et aeg-ajalt tuleb meil endas võidelda selle pärast, kuidas suhtuda keskkonnaküsimustesse.

Samas on meil Jumala kõigi andide majapidajaina kohustus kanda Maa eest hoolt. Liiasi lõi Jumal kõik selle ja kuulutas selle „väga heaks“? Rahvana, kellel on erisõnum Jumalalt kui Loojalt (Ilm 14:6, 7), peaks ju olema öelda sõna sekka küsimuses, kuidas kohelda Jumala loodut?

Käesoleval nädalal uurime, mida ütleb Piibel mõnede seesuguste murede kohta.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 25. veebruariks.

Homaaride vabastamise liikumine!

Aastaid tagasi sisenes keegi keskkonnakaitsja ühte mereandide sööklasse. Selles sööklas oli suur anum, milles oli pool tosinat homaari, keda õhtuks poleks seal tõenäoliselt enam olnud. Iga klient võis välja valida homaari, keda ta süüa tahtis, ning peagi lebas see homaar tema taldrikul näiteks kartulipudru kõrval juustukastmes.

Vargsi tegutsedes astus kotti käes hoidev keskkonnakaitsja anuma juurde, haaras sealt esimese pihkusattunud homaari, torkas selle kotti ja pistis jooksu. Autos pani ta homaari oma anumasse ja sõitis rannikule. Seal ootas helikopter, mis viis ta üle ookeani, ja siis lasti homaar vabasse vette. Homaari vabastaja tegutseb jälle!

See mees ei olnud ainus sellise mõtteviisi esindaja. Võid külastada „Lobster Liberation“ kodulehte, kus kõneldakse homaaridest, keda on päästetud inimese toiduks saamisest. Sellel kodulehel on isegi alajaotus nimega „Näpunäiteid homaaride vabastamiseks“, mis räägib sulle, mida teha pärast seda, kui oled homaari söögikohast vabastanud.

Ühel teisel juhul pühendas üks ameerika näitlejanna terve episoodi oma saates homaaride smugeldamisele ja nende vabasse vette laskmisele.

Üks asi on keskkonna eest hoolitseda, kuid teine asi – justkui pisut äärmuslik, eks ole? – on varastada sööklatest homaare ja viia neid helikopteriga tagasi ookeani.

Kõik see paneb küsima: mida siis öelda kristlaste, seitsmenda päeva adventistidest kristlaste ja keskkonna kohta? Jättes kõrvale homaaride vabastajate kentsakuse, kuidas peaksime suhtuma keskkonna-alastesse mureküsimustesse? Lõppude lõpuks on Jeesus ju peagi tulemas? Eks ole kogu meie sõnum sihitud arusaamale, et see maailm jõuab lõpule, et Maa on rikutud ega saa kaua kesta? Pühendades oma mõtted Jeesususe teisele tulekule, kui palju peaksime tegelikult selle maa pärast muretsema?

Loe 2Pt 3:10-14, Js 51:6; 65:17 ja Ilm 21:1. Mida õpetab Piibel väga selgelt selle maa lõpliku saatuse kohta? Kuidas peaks selline õpetus mõjutama meie vaadet keskkonnale? Või kas üldse peaks mõjutama?

Piibel on väga ühemõtteline: see maailm ei kesta kaua. See on määratud hävingule ning Jumal, kes töötas sellele punkti panna, loob selle uueks. Tema teeb „uue taeva ja uue maa“. Kuigi see pole vabandus (nagu käesoleval nädalal näeme), et kuritarvitada või kurnata keskkonda, peaks see meid ühtaegu aita-ma kaitsta tõsiasja eest, et teeme Maast või keskkonnast endale jumala (nagu paljud on teinud). Kuigi muigame äärmuslaste üle, peame hoolega vaatama,

et me ise äärmuslusse ei takerduks.

Loe Rm 1:25. Millise tähtsa sõnumi saame siit loodushoiu kohta?

Esmaspäev, 20. veebruar

Avaldus loodushoiust

Kuidas siis seitsmenda päeva adventistid keskkonna teemat käsitlevad? Kuidas me sellega kaasa läheme ja ikkagi õige tasakaalu säilitame? Järgnevalt toome ära ametliku avalduse, mille poolt juhtkond 1995. aastal hääletas.

„Seitsmenda päeva adventistid usuvad, et inimkond loodi Jumala sarnaseks, esindab Jumalat Tema majapidajana ning haldab looduskeskkonda ustavalt ja tulemuslikult.

Kahjuks on inimese kohustuse valdkonda toodud sisse korruptsioon ja omahuviline ärakasutamine. Järjest enam on mehi ja naisi haaranud maavarade pillav ärakasutamine, mis põhjustab ulatuslikke kannatusi, ökoloogilist tasakaalutust ja ohtu kliimamuutusteks. Samas, kui teaduslikke uurimusi on vaja jätkata, on kuhjunud tõendite põhjal selge, et mürgiste gaaside kasvav emissioon [heitkogus], kaitsva osoonikihi õhenemine, Ameerikas toimuv metsade tohutus koguses maharaiumine ja niinimetatud kasvahooneefekt on ähvardavaks ohuks maa ökosüsteemile.

Need probleemid tulenevad suuresti inimese omakasupüüdlikkusest ja enesekesksetest püüdlustest saada aina laieneva tootmise, piiramatu tarbimise ja taastumatute maavarade tühjendamise teel ikka rohkem ja rohkem. Ökoloogilise kriisi põhjuseks on inimkonna ahnus ning keeldumine olla heaks ja ustavaks majapidajaks loomisel seatud jumalikes piirides.

Seitsmenda päeva adventistid seisavad lihtsa, tervisliku eluviisi eest, kus inimesed ei astu oma ohjeldamatu tarbimise, asjade hankimise ja jäätmete tootmisega nagu orav rattasse. Kutsume üles loodut austama, talitsema maailmas olevate varude kasutamist, ümber hindama oma vajadusi ja taaskinnitama, et austame loodud elu.“ – Adventist Administrative Committee (ADCOM), avaldatud 29. juulist - 8. juulini 1995.aastal peetud Peakonverentsi istungjärgu poolt Utrechti, Hollandis.

Vaata üle järgmised salmid. Kuidas aitavad need meil mõista koguduse selle avalduse taga olevat kaalutlust? IMs 1:1, 26; 9:7; Ps 24:1; 100; Jk 5:1, 2, 4, 5; Hb 1:3.

Kui üldse keegi, siis peaksime meie kristlastena (kes usume, et see maailm ja sinne elu ning siinsed ressursid on kingitud Jumalalt) olema esirinnas võimaluste otsimisel, kuidas loodut korras hoida. Juhul, kui sa usud, et see maa on lihtsalt juhuse tulemus, on tundetute, hoolimatute loodusjõudude saadus, saaksid sa lausa vabandada, kui püüad seda enda huvides ära kasu-

tada. Kui me aga mõistame, et see maailm on Jumala poolt loodud ja Jumal hoiab seda alal, siis on peaaegu võimatu näha muud kui seda, et me peame olema vastutustundlikud majapidajad.

Kuidas mõjutab sinu isekus sinu keskkonna-alast käitumist? Ja mis on väär hoiakus „Oh, ma olen ainult üks inimene, mis see loeb!“?

Teisipäev, 21. veebruar

Loodushoid

Keskkonnaküsimusi ja keskkonna-alast hoolt Piibel otseselt ja avalikult esile ei too. Mõistagi on palju erinevaid teemasid, mida Piibel otseselt esiplaanile ei tõsta. Piibel teeb aga ikka ja jälle üht – Piibel annab põhimõtted, mida tuleb rakendada elu kõigis valdkondades, ning nende hulka kuulub ka keskkonnaga seotu.

Mõtle Mt 22:37-40. Mil moel saavad siintoodud põhimõtted mõjutada meie hoiakut ökoloogiliste murede suhtes, eriti silmas pidades, et keskkonna kurnatvitamisel on mõned vägagi kahjustavad mõjud teistele küsimustele?

Piibli päris alguses antakse meile mõned vihjed inimkonna seadmisest majapidajaks selle üle, mida Jumal maailmas Aadamale andis. Kuigi kontekst on väga eripärane, pole põhjust kahelda selle põhimõtte jätkusuutlikkuses.

IMs 2:15 kõlab nii: „Ja Issand Jumal võttis inimese ja pani ta Eedeni aeda harima ja hoidma.“ Mil moel väljendab see inimkonna algset suhet selle maaga?

Märkad siin vastastikust suhet. Jumal lõi inimese jaoks kauni keskkonna ja kinkis selle talle. Ja vaata, kuidas Aadamal tuli sellesse suhtuda. Ta pidi seda harima ja hoidma. Sõna, mida tõlgitakse „hoidma“, tuleneb kreekakeelsest sõnatüvest *smr*, mis tähendab „üle vaatama“, „säilitama“ või „kaitsma“. Nii et päris algusest peale, isegi pattulangemise eelses maailmas seati Aadam majapidajaks keskkonna üle, mis oli tema koduks. Jumal ei ütle, et kasuta seda omakasuks ära, kasuta seda omatahtsi ja võta sellest kõik, mida võtta saab. Vastupidi, Jumal palub tal seda harida ja kaitsta.

Miks peaksime arvama, et see põhimõte on muutunud? Tõsiasi on, et kui Aadam seati seda tegema maailmas, millesse patt polnud veel sisenenud, siis on ju palju tähtsam olla hea majapidaja maailmas, mida patt on palju rikku nud.

Kui teadlik oled sa keskkonna-alastes küsimustes? Kuivõrd need sulle tegelikult korda lähevad? Kui tähtsad või vähetähtsad need sinu jaoks on? Jaga oma vastust hingamispäeval klassis.

„**Surmavald** ja kadupaik ei saa iialgi täis, samuti ei küllastu ka inimese silmad“ (Õp 27:20). Kuidas puudutab selles salmis väljendatud tõde otseselt loodushoiu teemat ja ohtu, mida omahuviline ärakasutamine keskkonnale tekitab?

Nii nagu avaldus loodushoiust ütles, on osa põhjusest (mida tänase päeva keskkonnaküsimusega seoses rääkima peame) tingitud „inimese omakasupüüdlikkusest ja enesekesksetest püüdlustest saada aina laieneva tootmise, piiramatu tarbimise ning taastumatute maavarade tühjendamise teel ikka rohkem ja rohkem“. Teisisõnu, inimesed tahavad lihtsalt saada järjest rohkem ja ainus koht, kust nad seda lõpuks ikka saavad, on maapõu. Loodusressurside kasutamine ei ole iseenesest probleem; probleem on selles, et ükskõik, kui palju inimene saab, on sellest veel vähe. Millal sa viimati kuulsid kedagi ütlemas (ükskõik, kui varakas see inimene on), et tal on piisavalt raha?

Kõige selle keskel on Jumal inimkonnale kinkinud hingamispäeva.

Vaata need salmid hingamispäeva kohta läbi. Kuigi kaldume tavaliselt mõtlema neist teistsuguses kontekstis, püüa mõelda nüüd hingamispäeva pidamise kontekstis, mis käsib meil puhata oma töötegemisest, käsib puhata raha tegemisest ja äri ajamisest – eks toimi see ju väga eluliselt keskkonna hüvanguks?

2Ms 20:8-11

Ne 13:16-19

Tõsi see on, hingamispäev tuletab meile meelde, et Jumal lõi selle maailma (mis juba iseenesest annab märku, kuidas meil seda kohelda tuleb). Kuid hingamispäev räägib ka vajadusest puhata püüdlusest raha teha. Kui me kavakindlalt igal nädalal ja ilma eranditeta võtame ühe seitsmendiku oma elust ega aja taga jõukust, raha ja asju, siis on hingamispäeva pidamise näol meil iganädalane võimas meenutus sellest, et elu on midagi enam kui ainult raha tegemine. Vähe sellest, me hoidume siis ka igasugusest püüdlusest (mis tuleneb ületootmisest) kahjustada maakera.

Kuidas on hingamispäeva pidamine vahendiks, mis aitab hoiduda ahnuse eest ja soovist tahta järjest rohkem? Kui sageli on raha-ahvatlus kiusanud sind hingamispäeva rikkuma?

„Ja Jumal ütles: „Tehkem inimesed oma näo järgi, meie sarnaseks, et nad valitseksid kalade üle meres, lindude üle taeva all, loomade üle ja kogu maa üle ja kõigi roomajate üle, kes maa peal roomavad... Ja Jumal õnnistas neid, ja Jumal ütles neile: „Olge viljakad ja teid saagu palju, täitke maa ja alistage see enestele; ja valitsege kalade üle meres, lindude üle taeva all ja kõigi loomade üle, kes maa peal liiguvad!“ (1Ms 1:26, 28).

Siintoodud salmide näol on meil tegemist Piibli esimeste viidetega sellest, kuidas inimesel tuli loodud maailma suhtuda. Loe need salmid palvemeelselt ja hoolikalt üle ning mõtle neile loodushoiu ja keskkonnakaitse kontekstis, siis aga vasta järgmistele küsimustele:

1. Kui terviklik pidi inimese kontroll maa üle olema?

2. Mida tähendab alistada ja valitseda maa ning kõige selle üle, mis maakeral oli?

3. 1Ms 1:28 ütleb, et neil tuli „täita maa“. Heebrea keeles tähendabki see sõna otseselt maa täitmist. Kuidas peaks seda mõistma ja kuidas peaks seda rakendama?

Pole kahtlustki, et inimkond pidi maa üle valitsema Issanda vae ja juhtimise all. Tõsiasi, et need salmid käivad maailma kohta enne pattulangemist, see tähendab maailma kohta, milles polnud pattu, surma ja kannatusi, peaksid õpetama, et mida iganes maa üle valitsemine ka tähendas, ei tähendanud see vägivaldset maa kurnamist ja rüüstamist, sest selliseid asju ei toimunud maailmas enne patu sissetungi päris kindlasti. Oli siis alistamine ja valitsemine vajalik milleks iganes, vaja ei olnud maailma hävitada.

Muidugi on sellest ajast peale palju muutunud: pattulangemine, veeuputus ja maa needmine (1Ms 3:17-19) ning patu poolt põhjustatud üldine allakäik. Neist salmidest on rõhutatult näha üht – miski ei õigusta planeedi rüüstamist ja ahervaremeks muutmist. Küll aga näeme neis salmides inimkonna kui maailma valitseja vastutust kanda maailma eest hoolt sellepärast, et Jumal selle lõi ja see oli „väga hea“.

Reede, 24. veebruar

Edasiseks uurimiseks: „Algselt kõneles Jumalast kogu loomistöö. Kristus ise „laotas laiali taevad ja rajas maa-alused“. Tema käsi aetas kosmoseavarustesse maailmad ning kujundas põllulilled. „Tema, kes kinnitab mäed oma rammuga“... „Tema oma on meri, sest Tema on selle teinud!“ (Ps 65:7; 95:5). Tema täitis maa iluga ja õhu lauluga. Kõigele maa peal, õhus ja taevas kirjutas Ta sõnumi Isa armastusest.

Kuigi patt on rikkunud Jumala täiusliku töö, paistab sellest siiski veel läbi Jumala käekiri. Veel praegugi kuulutab kogu loodus Tema ülevat au. Ainult isekas inimsüda elab enesele. Iga lind ja iga loom teenib omamoodi kedagi teist. Igal puulehel ning rohuliblel on oma ülesanne. Igas puus, pöösas ja lehes tulvab see elujõud, milleta ei saaks elada inimene ega loom; inimene ja loom omakorda aitavad kaasa puu, pöösa ja lehe elule. Lilled pakuvad meeldivat lõhna ja avavad oma ilu õnnistuseks maailmale. Päike särab valgust tuhandete silmapaaride rõõmuks. Ookean, arvutute veesoonte läte, võtab vastu jõgesid kõikidelt maadelt, kuid võtab selleks, et anda. Selle rüpest tõusev udu langeb vihmahoogudena niisutama maad.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk-d 20, 21.

Küsimused aruteluks:

1. Vaadake klassis läbi vastused teisipäevase osa viimasele küsimusele.
2. Kuidas vastaksid inimesele, kes ütleb: „Jeesus tuleb varsti tagasi, miks ma peaksin tundma huvi keskkonna vastu?“
3. Kuidas saame kristlastena saavutada tasakaalu keskkonda puudutavate mureküsimuste õiges mõistmises, nii et me ei haarduks mõnda keskkonna-alasesse äärmusliikumisse? Miks on tähtis, et me neisse ei takerduks, eriti sellistesse liikumistesse, mis on ülepolitiseeritud?
4. Juhul, kui sul on saadaval materjali, uuri pisut, kui palju soodsam on keskkonna jaoks taimetoit lihatoiduga võrreldes. Arutlege kogu klassiga su leidude üle.

Kokkuvõte: Pole kahtlustki, et see maailm läheneb lõpule. See ei kesta igavesti. Ja tõepoolest, Jeesus tuleb varsti. Kõik see peab paika, kuid mitte miski neis tõdedes ei anna meile õigust ega volitust maakera rikkuda. Kui üldse keegi, siis peaksime meie, kristlased, kandma hoolt maailma eest, mille meie Jumal meie jaoks on loonud.

Piibel ja ajalugu

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ps 104:1-9; Ilm 1:1-3; 2Pt 1:21; Tn 2; Ilm 12:7-17; Rm 16:20; 2Kr 5:17-19.

Meelespeetav tekst: „„Mina olen A ja O,“ ütleb Issand Jumal, „kes on ja kes oli ja kes tuleb, Kõigeväeline““ (Ilm 1:8).

Juhtmõte: Meie Jumal tegutseb ajaloos ja selle kaudu ning ajalooga ja selle kaudu on Ta meile andnud võimsa tõendi uskumiseks.

Kas inimkonna ajalugu on mõttetu rida sündmusi või on olemas plaanile vastav suund täpselt määratud eesmärgi poole? Piibel väljendab selgelt, et viimatiõeldu on õige. Piibli mõlema testamendi kirjutajad rõhutavad, et Jumal suunab ajalugu ja avaldab ennast selles.

Kogu ajalugu aga ei ilmuta Jumala tahet: inimesed on vabad langetama halbu otsuseid ja valikuid, mis ajalugu mõjutavad. Asja iva on selles, et Jumal ei põhjusta kõike seda, mis juhtub, kuigi Tema tegutseb läbi ajaloo. Õeldu tähendab, et inimeste salasepitsustest ja kurjusest hoolimata on Jumal kohal ning viib ellu oma lõplikku tahet – Tema viib inimliku ajaloo suure ja aulise lõpuni.

Piibellikud kristlased usuvad, et Piibli kirjutajad tegutsesid neis raamides, mida Jumal oli ilmutanud, ning et Ta inspireeris neid jäädvustama inimliku ajaloo tähelepanuväärsemaid sündmusi. Jumal pakub sageli nende sündmuste tõlgendusegi, et me võiksime mõista, mis toimub.

Käesoleval nädalal avastame pisut seda, kuidas Jumal on tegutsenud ajaloos ja ajaloo kaudu.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 3. märtsiks.

Maailma ajalugu õpetatakse harilikult tsivilisatsioonide ajaloona. Silmapaistvaimad faktid on valdavalt need, mis on selliste tsivilisatsioonide arengut edasi kandnud. Mõned inimesed väidavad, et inimlikud sekeldamised on (nagu muu loodus) oma olemuselt tsüklilised, see tähendab, perioodiliselt korduvad. Lõputu kordumine, millel pole algust ega mingit tähtsust omavat lõppu, liigub läbi sündimise, kasvamise, küpsemise, hääbumise ja surma.

Kella ümar numbrilaud võib olla petlik; seierid, mis tiirlevad ringiratast, võivad jätta mulje, et aeg kordub uues ringis. Kuid reaalsus pole selline. Tõsiasi on, et inimese kulgeb joonena, mitte uuenevate ringidena. Piibli kohaselt on aeg nagu ühesuunaline tänav.

Mida kinnitavad piibellikud kirjamehed inimajaloo alguse ja lõpu kohta? 1 Ms 1:1; 1b 38:1-7; Ps 104:1-9; Ilm 1:1-3, 19; 21:1-6.

Inimlik ajalugu ei ole korduvate tsüklite lõpmatu jada. Sellel oli kindel algus. See suundub aulise tuleviku poole. Inimajalool on iva, on siht. Tavaliselt ei saa loo ivas olla kindel enne, kui oled jõudnud loo lõpuni. Lõpus võib olla üllatusi ning parimates lugudes neid ongi. Kuidas saame siis meie, kes oleme veel jätkuvas kosmilises loos, teada asja iva? Me teame endi puhul selletõttu, et Jumal on oma prohvetite kaudu seda meile teada andnud.

Me räägime mõistagi jumalikust ilmutusest. Meie Issand teab tulevikku, teab kõiki võimalikke valikuid, mida inimesed võivad vabalt teha ja teevad, ning Tema on meile öelnud, kuidas kõik lõpuks välja tuleb, olenevalt sellest, milliseid valikuid me vahepeal teeme.

Kuidas seda ilmutust Uues Testamendis selgitatakse? 2Pt 1:21.

Usaldades Jumala Sõna ja seda, mida see enda kohta ütleb, võime teada, et Issand teab lõppu ning on seda meile ilmutanud. Ta on mineviku Jumal ja oleviku Jumal, kuid Ta on ka tuleviku Jumal. Niisiis võime usaldada, et tulevik rullub lahti sellisena, nagu Ta on öelnud.

Kui kerge on tulevikku ette kuulutada? Kui sageli oled sa mööda pannud? Hea sõnum on selles, et Jumal teab tulevikku, teab kõike, mis juhtub. Kuidas saad enda jaoks julgust mõistmisest, et armastuse Jumal teab kõike, mis meie teele ette satub?

Läbi kogu Piibli kasutavad prohvetid väljendit „Issanda sõna“ (või sama-väärseid „nii ütleb Issand“, „Issand ütleb“ jms). Lühidalt, sellega ütlevad nad, et *neid tõdesid ei räägi teile mina; neid räägib Jumal minu vahendusel*. Nii et parim, mida sa teha saad, on kuulata.

Kuidas väljendub äsjane mõte järgmistes salmides? Jr 1:14-19.

Lugejal lubatakse vaadata ajaloo vaevalist protsessi, mille tulemusena pealinn Jeruusalemm anti Babüloonia kätte, ja nii täitus Jumala ettekuulutus Iisraeli saatusest.

Inimlikud kuningad muidugi ei usu, et ajalugu selliselt toimib. Nad kujutavad ette, et nende valitsuste otsused kujundavad ühiskonna elu. Nad mõtlevad, et neil on öelda viimane sõna. Kuid Jeremija (ja teised prohvetid) kinnitavad vastupidist. Iisraeli valitsejad avastasid, et ajaloo protsess juhtis riigi hävingusse ja siis pagendusse. Jeremija raamat on jahmatav meeldetuletus sellest, kuidas Jumala Sõna ajaloosündmustena teoks saab.

Kuidas tõendavad Jesaja ja Nahum sedasama? Js 14:24-27; Na 1:5-10.

Sellele piiritule Jumala väele, mida näeb inimajaloos, osutab ka loodus. Näiteks kirjeldab Ps 104 loodusnähtusi mitte kui kinniseid, sõltumatult funktsioneerivaid mehhanisme, vaid kui protsesse, milles Jumal on igal hetkel tegev. Pilt, mille Piibel Jumalast annab, ei räägi, et Jumal, olles maailma loonud, jättis selle omapead, see tähendab, annab nüüd täielikult looduseaduste võimusesse. Loodusseadused on tõepoolest üks osa sellest, kuidas Jumal maailma ülal peab, kuid kõik loodusseadused on oma kohal ainult seetõttu, et Tema need lõi ja neid tööis hoiab.

Paljud teadlased kuulutavad, et maailm sai alguse juhusest ning et see sel moel ka lõpeb. Siis ei ole ju kuigi palju mõtet kõigil sellel, mis vahepeal toimub (kuidas saakski olla?). Miks, sügaval sisimas, sa tunnend, et selline arusaam pole õige?

Taanieli 2. peatükk ja Jumala ettenägevus ajaloos

Kui uskuda, et inimestel ei olnud tahtevabadust, siis polnudki Jumalal väga raske tulevikku ette teada, kuna igasugune inimlik tegevus oluks ette määratud. On tõsi, et 1700. aastatel käis üks prantslane, jumalaeitaja, välja mõtte, et kuna universumis on kõik (sealhulgas inimtegevus) loodusseadustega ette määratud, siis ideaalsel juhul, kui keegi tunneks kõiki neid seadusi ja kõigi osakeste kõiki kohti antud ajahetkel universumis, teaks see inimene kõike, mis juhtuma hakkab.

Inimestel on aga tahtevabadus, vabadus valida. Jumal tegi meid selliseks. Olevustena, kes suudavad armastada, on meile antud vaba valik, sest sunnitud armastus ei ole armastus. Tehes meid võimelisteks armastama, tuli Jumalal meile anda ka võime vabalt valida. Ja ikkagi on Jumala väga nii suur, et isegi inimese tahtevabaduse juures teab Tema tulevikku täiuslikult (hoolimata valikutest, mida meie langetame).

Vaata üle Tn 2 prohvetikuulutus. Kuidas on see peatükk võimas tunnistus, lausa „tõend“ sellest, et Jumal teab tulevikku ette, ja seda kaugele?

See peatükk pandi kirja rohkem kui kaks tuhat kuussada aastat tagasi. Vaata, kuidas ajalugu on kulgenud täpselt nii, nagu Jumal ette ütles. Teatud mõttes on see prohvetikuulutus tänapäeval kõnekam kui nende jaoks, kes elasid aastatuhandeid tagasi. Seda seetõttu, et meie vaatame tänapäeval ajaloole tagasi ning näeme täpselt, kuidas impeeriumid just nii tulid ja läksid, nagu ette öeldud. Juhul, kui sa luguks seda ettekuulutust Meeda-Pärsia ajal, kes tulid pärast, poleks sa näinud nende kuningriikide tõusu ja langust. Tänapäeval tagasi vaadates võime me näha palju rohkem kui keegi neil ammustel aegadel näha võis. Seega on selles prohvetikuulutuses meie jaoks väga, mida inimesed tollal hinnata ei suutnud.

Hämmastav tõsiasi on, et vaatamata nende miljonite inimeste tahtevabadusele, kes elasid pikkadel ajajärkudel, mida kirjeldab Tn 2, teadis Issand täpselt, mis toimuma hakkab, millised kuningriigid tõusevad ja langevad. Ja Ta teadis arengute kulgu kaugele ette.

Prohvet Taanielil oli õigus kuningriikide – Babüloonia, Meeda-Pärsia, Kreeka ja Rooma – tõusu ja languse suhtes, sealhulgas Rooma lagunemises väiksemateks valitsusvõimudeks, mis on olemas tänaselgi päeval. Seisame ajaloos praegu sellel kohal, kus on tulemata veel vaid üks kuningriik, Jumala igavene riik (Tn 2:44). Kui tal oli õigus kõiges selles, mis senimaani on toimunud, kui rumal oleks siis mitte usaldada prohvetikuulutuse viimast osa?

Suur võitlus ja ajalugu

Pole oluline, kui näivalt kaootiline, kui näiliselt kontrolli alt väljas inimajalugu ka paistab, ajalugu ei rullu lahti tühjale kohale. Selle tagamaaks on lugu, draama, võitlus kahe põhjalikult erineva põhimõtte vahel. Mõistagi käib jutt suurest võitlusest. Ainult sellisel taustal saame üldse hakata mõistma inimajalugu ja seda, mida see tähendab.

Kuidas aitavad need salmid meil maailma ajalugu mõista? Ilm 12:7-17; Ib 2:1, 2; Js 14:12-14; IMs 3:15; Ef 6:12; Rm 16:20.

Saatan on reaalne, võitlus on reaalne ja ainult risti tõttu sai Saatan lüüa ning tagati tema häving.

„Taevast jälgis valu ja imestusega, kuidas Kristus ristil rippus... Ja ometi tahtsid inimesed, kes olid loodud Jumala kuju järgi, võtta Jumala Pojalt elu. Milline vaatepilt kogu universumi jaoks!

Saatana jõud mõjutasid koos kurjade inimestega rahvast uskuma, et Kristus oli suurim kurjategijaist. Nii sai Temast põlguse märklaud...

Saatan nägi, et ta paljastati. Tema valitsuse olemus sai avalikuks kogu universumi ees. Ta osutus mõrvariks. Valades Jumala Poja verd, kaotas ta igaveseks taevaste olevuste poolehoidu... Viimanegi ühendav side Saatana ja taevaste olevuste vahel oli katkenud.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 760, 761.

Miks Saatanat siis juba ei hävitatud?

„Inglid ikkagi ei mõistnud suure võitluse kohta kõike. Kaalul olevad põhimõtted tuli veel täiuslikumalt avalikustada. Ja ka inimese pärast tuli Saatanale olemasoluaega pikendada. Nii inglid kui inimesed pidid nägema erinevust Valguse Vürsti ja pimeduse vürsti vahel. Inimesed pidid valima, keda nad tahavad teenida.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 761.

Piibel ja ka Ellen White õpetavad, et selle maailma sündmused on seotud laiema võitlusega, Kristuse ja Saatana vahel käiva suure võitlusega. See võitlus on taustmotiiviks kõigele, mis siin maailmas juhtub (kas siis meie isiklikus elus või inimajaloo laiemas plaanis). Kõik avaneb suure võitluse kontekstis. Hea sõnum on aga see, et ristist alates on Saatanale lüüasaamine tagatud, see võitlus lõpeb ning koos sellega saab lõpu kogu inimajalugu täitev valu, kõik kannatused, vägivald, hirm ja ebakindlus.

Oled sa kunagi märganud, et üks sündmus lõhestab ajaloo kaheks? Selleks sündmuseks ei olnud mõne tähtsa kuningriigi tõus või langus, nagu ehk oodata võiks. Ka ei olnud selleks uue mandri avastamine. Maailma ajaloo on jaganud kaheks hoopis ühe rändöpetaja surm, kes elas hiiglasliku Rooma impeeriumi küllaltki silmapaistmatus osas. Arvestades, kui palju juute roomlased surmasid, peab see üks surm, mis nii paljude hulgast veel rohkem esile tõuseb, olema tähis, mis jagas maailma ajaloo kaheks suureks epohhiks.

Tegemist on Jeesuse surmaga ristil.

Jumala ja ajaloo kontekstis saame lunastuse tähtsust veel paremini hinnata. Sest siin, ristil, (kus inimesed, ja seega kogu inimkond, ilmselgelt ebaõnnestusid) on koht, kus avaneb maailma ajaloo taust ja sügavaim tähendus. Rist räägib meile, et Jumal on avanud meile andestamise ja oma lasteks tegemise kaudu tuleviku; tuleviku, milles meil ei ole enam vaja lohistada endaga kaasa möödanimiku (ehk oma isikliku ajaloo) tohutut süükoormat. Selle süü on võtnud meilt ära Tema, kes „võttis enese peale meie haigused ja kandis meie valusid“ (Js 53:4).

Terve lunastusdoktriini võib panna ühte lausesse: Jumal tühistab meie lootusetult sassi läinud ajaloo ja paneb selle asemele *oma* ajaloo. Tema läbi lõpeb meie elus patuorjuse ajalugu. Tema läbi ei jää minevikuplekid meid parastama, piinama ja pilkama. Meie isiklik ajalugu, mis mõistaks meid kõiki süüdi, asendatakse Jeesuse täiusliku ajalooga. Niisiis leiame Temas vabastamise meie minevikust, kuid vähe sellest – leiame imelise tuleviku töötuse. Ristil tagas Issand selle, et toimugu meie ajaloos või kogu maailma ajaloos mida tahes, meid ja maailma ootab uus ja auline tulevik.

Loe 2Kr 5:17-19. Mida ütlevad need salmid selle kohta, mida tegi Jeesus kogu inimkonna heaks? Kuidas on see sündmus inimajalugu muutnud?

Meie patud on asetatud Issanda õlgadele, kes suri vabatahtlikult inimkonna süükoorma all ja tõi seda tehes meie lunastuse. Ning Tema töötatud ajaloo haripunkt tagab meile igavese ajaloo koos ajaloo Autori endaga. Õeldusse on haaratud iga inimese saatus. Kristuse teine tulek saab otsustavaks. Nii Vana Testament kui ka Uus Testament töötab „uut taevast ja uut maad“.

Juhul, kui sa oled Kristuse vastu võtnud, kuidas peaks su tulevik erinema, kuidas ei peaks sinu enda ajalugu sind enam hukka mõistma (hoolimata sellest, kui suurt hukkamõistu sa väärt oleksid)?

Reede, 2. märts

Edasiseks uurimiseks: „Piibel on vanim ja laiahaardelisim ajaloo allikas, mis inimese valduses on. See lähtub otse igavese tõe allikast ning läbi ajastute on jumalik käsi säilitanud selle puhtuse... Ainult siin leiame ehtsa aruande rahvaste päritolust. Ainult siin on inimsoo ajalugu antud sellisena, mida pole rikkunud inimlik uhkus või eelarvamus.

Inimajaloo annaalides paistab, nagu oleneks rahvasteks saamine ning riikide tõus ja langus inimese tahtest ja vaprust. Näib, et sündmusi on suuresti määranud inimese võim, ambitsioonid ja kapriisid. Kuid Jumala Sõnas tõmmatakse eesriie eest ja me näeme inimlike huvide, võimu ja kirgede taga, kohal ja neid läbistavalt selle Üli-halastusrikka tegevust, kes tasa ja kannatlikult viib ellu oma tahte.

Piibel avab ajaloo tõelise filosoofia.“ – Ellen G. White, *Kasvatus*, lk 173.

Küsimused aruteluks:

1. Palju aastaid on filosoofid ja teoloogid arutlenud raske teema üle Jumala ettenägelikkusest ja inimese tahtevabadusest. Paljud on pidanud neid kokkusobimatuks. Nad väidavad lausa, et meil kas ei ole tahtevabadust või siis ei tea Jumal kogu tulevikku. Miks on siiski mõlemad seisukohad valed? Milliseid tõendeid on Piiblis selle kohta, et meil on tahtevabadus? Milliseid tõendeid on meil selle kohta, et Jumal teab tulevikku ette? Tõde peab olema selles, et isegi meie tahtevabaduse juures teab Jumal tulevikusündmusi enne, kui need lahti rulluma hakkavad. Miks ei esine vastuolu mõttes, et Jumal teab ette vabatahtlikult langetatavat otsust?

2. Saatana üks karmim rünnak on Tn 2 pihta, mis annab sellise ilmse tõendi Jumala olemasolust. Miski, mis on nii kõva ja muutumatu nagu maailma ajalugu, on kindlaks aluseks meie usule! Saatan kasutab oma rünnaku ühe osana õpetlasi, kes väidavad, et Tn 2 kirjutati umbes aastal 165 eKr, see tähendab, palju aega pärast seda, kui ettekuulutatud sündmused olid juba toimunud. Selline väide lammutab prohvetikuulutuse enda. Kuidas saanuks Taaniel nii õigesti kuulutada ette Rooma jagunemist kaasaegseteks Euroopa riikideks, kui jagunemine toimunuks alles 500 või 600 aastat pärast 165. aastat eKr? Kui selline hämmastav ettekuulutus nõuab üleloomulikku ette-teadmist, miks ei peaks me siis usaldama seda, mida see raamat ütleb enda kohta ja selle kohta, millal see kirjutati (ning seisab vastu sellisele vaatele, mis kummutab prohvetikuulutuse enda)? Kogu mõte Taanieli raamatu paigutamises hilisemasse aega seisneb katses panna vaikima selle raamatu prohvetlik vägi. Nagu näeme, selline püüdlus luhtub, lausa armetult.

Kokkuvõte: Ükskõik kui segi paisatuna võib maailma ajalugu näida, viib Jumal selle kõige juures ellu oma eesmärgi ning inimkonna ajalugu lõpeb Jeesuse aulise teise tulemisega.

Palve kohta antud töötus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Kl 4:2; Rm 12:12; Mt 26:34-44; Hb 11:6; Jk 4:2; Jh 14:15; 1Ts 4:3.

Meelespeetav tekst: „Õhtul ja hommikul ja lõunaajal ma kurdan ja ägan, ja ta kuuleb mu häält“ (Ps 55:18).

Juhtmõte: Väga paljudes kohtades Piiblis kutsub Issand meid üles palveta-ma, sest palve on oluline osa meie ühisest teekonnast koos Temaga.

Ellen White on meile palve teemal kirjutanud järgmist:

„Meie taevane Isa ootab, et pidulikult anda meile oma õnnistuse täius. Meie eesõigus on külluslikult juua piiritu armastuse allikast. Kui imelik, et me palvetame nii vähe! Jumal on valmis ja tahab kuulda ka oma kõige silmapaistmatuma lapse siirast palvet ja sellegipoolest oleme väga tõrksad oma soove talle avaldama. Mida võivad küll taevased inglid mõelda vaestest, abitudest inimolevustest, kes on aldis kiusatustele ja ometi paluvad nad nii vähe ja neil on nii pisut usku, kuigi Jumala piiritult armastav süda sirutub nende poole, valmis andma neile enam, kui nad oskavad paluda või mõtelda. Inglid armastavad kummarduda Jumala ees, neile meeldib olla tema läheduses. Nad peavad Jumalaga lävimist oma suurimaks rõõmuks; sealjuures maa lapsed, kes vajavad nii palju seda abi, mida võib anda üksnes Jumal, paistavad olevat rahul ilma tema Vaimu valguseta, tema läheduseta.“ – *Tee Kristuse juurde*, lk 94.

See võtab teema kokku, eks ole?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 10. märtsiks.

Kord sai üks noormees kirja oma endiselt töökaaslaselt, kes oli jäänud mõned aastad tagasi pensionile. Kaks töolist ei olnud omavahel, pehmelt öeldes, klappinud; vanem, kes oli lahkunud, oli algusest peale kohelnud teist halvasti. Igatahes, ikka veel tööl olev mees avas kirja ja hakkas lugema. Muuhulgas olid sellised read: „Tead sa, ma ei saa aru, kuidas palve toimib, ja pole kunagi aru saanud, vähemalt mõistusega mitte. Kuid ma saan aru, et meid on kästud palvetada, ja mõne viimase nädala jooksul olen pärast palvetamist tundnud end väga tõsiselt süüdi olevat selles, kuidas ma sind omal ajal kohtlesin. Ma saan aru, et ma tegin valesti, mitte kristlikult, ja see on kohutav tunnistus minu usust. Ma tean, et oleksin pidanud palju aega tagasi sinu ees siiralt vabandama, aga ma teen seda nüüd. Ma palusin Kristuselt andeks selle, mida olen teinud, hoolimata sellest, kui vääritu ma olen, ja nüüd palun ma andestust ka sinult.“

See lugu on mitmel moel näiteks palveväest. Palvega ei pane sa Jumalat mägesid liigutama, kuigi sedagi võib juhtuda. See teeb aga midagi palju imelisemat: see suudab muuta inimese südant.

Nii nagu see mees kirjutas, ei ole palvet alati kerge hoomata. Miks paluda mingis asjas Jumalat, kui Ta ju nagunii seda juba teab? Kas Jumal hakkab midagi tegema alles siis, kui me Talt seda palume? Kas meie palved tegelikult muudavad seda, mida Looja Jumal teeb?

Ükskõik, kas me saame aru, kuidas palve toimib, või ei saa, üks on kindel: ilma selleta luhtub meie ühine teekond koos Issandaga.

Loe järgmised salmid. Milline ühine peamine iva neis on? Mt 26:41; Lk 18:1; 1Tm 2:8; 1Ts 5:17; 1Pt 4:7; Kl 4:2; Rm 12:12.

Kahtlemata on meid kui kristlasi kästud palvetada ja palvetada sageli. See, et me ei saa aru, kuidas palve toimib, on tegelikult kõrvaline asi. Enamik meist ei saa üldse aru, kuidas üks või teine asi toimib (olgu see maine või vaimulik). Juhul, kui me ootaksime seni, kuni saaksime täiesti aru kõigest meie usuga seotust, siis polekski enam tegemist usuga, on ju nii? Sõna *usk* osutab juba ise sellele, et tegemist on koostisosadega, mis on üle meie mõistuse. Üks asi on selge: iga inimene, kes palvetab pidevalt ja innukalt – ja Jumala tahte kohaselt – võib tunnistada, et palve saab muuta ja muudab meie elu.

Kuidas sina palvest aru saad? Kuidas on see sinu elu mõjutanud? Kui kaugel oleksid oma kristlikus elus ilma palveta?

Esmaspäev, 5. märts

Jeesus, palvetav Messias

Mida õpetavad järgnevad salmid meile Jeesusest ja palvest? Milline on nende salmide kaastekst?

Lk 3:21, 22

Lk 9:28, 29

Lk 6:12, 13

Hb 5:7

Mt 14:23

Lk 22:31, 32

Mt 26:34-44

Jeesusel – veatul Jumala Pojal, ainsal, kes oli patuta, süüta, kes elas täielikus kooskõlas Isa tahtega – oli silmnähtavalt tugev palveelu. (Eeltoodud salmide hulgas ei ole isegi Jh 17 kirja pandud Jeesuse palvet.) Juhul, kui Jeesusel oli vaja palvet selleks, et tulla toime kõigega, mis Tema teele tuli, kui palju enam vajame seda meie? Kristuse palvenäide teeb vägagi selgeks, kui keskne osa on palvel meie teekonnal koos Jumalaga. Raske on ette kujutada kedagi, kel on mingigi suhe Jumalaga, aga kes ei palveta. Kui suhtlemine on oluline, säilitamaks suhteid teiste inimestega, kui palju rohkem on see siis oluline suhetes Jumalaga? Jeesus annab meile eeskuju. Meist sõltub, kas langetame valiku Teda järgida.

Kui järjekindel on sinu palveelu? Kui kergesti saab sind palvetamisest kõrvale juhtida? Kas sa palvetad järjekindlalt või ainult siis, kui oled hädas? Kuidas saad õppida palvet oma teekonnal Issandaga veel tähtsamaks tegema?

„**Aga** ilma usuta on võimatu olla meelepärane, sest kes tuleb Jumala juurde, peab uskuma, et tema on olemas ja et ta annab palga neile, kes teda otsivad“ (Hb 11:6). Milliseid olulisi põhimõtteid õpetab see salm meile selle kohta, mida palveks vaja on ja mida see meie jaoks tähendab?

Palve on Jumala juurde tulemise üks moodus, enese avamine Temale. Me ei palveta selleks, et Jumal saaks teada asjadest, mida me vajame. Jeesus ju ise ütles palvega seoses, et „teie Isa teab, mida teile vaja läheb, enne kui te teda palute“ (Mt 6:8). Me palvetame sellepärast, et palve on üks moodus, kuidas harjutada usku Jumalasse. See on meie usu tugevamaks tegemise vägagi realistlik ja praktiline vahend. Kes poleks kogenud, kuidas tuline, kõhklematu, oma sõltuvuse ja vajaduse tundmisest esitatud palve on suurendanud usku ja süvendanud suhet Jumalaga?

Palve on moodus, mis aitab meil tühjeneda enese minast. See on moodus, kuidas igapäevaselt surra. See on moodus, kuidas Jumalaga väga isiklikult ühendust pidada. See on moodus, kuidas endale meelde tuletada, et sa ei ole iseenese oma, vaid sind on ostetud kalli hinnaga, ning et omapead jäetuna sa varised ja sured selles maailmas, mis on täis sind porri tallavaid võime ja jõudusid.

Sageli kuuleme väljendit „otsige Issandat palves“. Mida see sinu jaoks tähendab? Vaata Tn 9:3, 4; Sk 8:21.

Iga palve on suurel määral usutegu. Kes näeb oma palveid sirutumas taevani? Kes näeb Jumalat neid vastu võtmas? Sageli palvetame vahetuid tulemusi nägemata, ometi läheme usus edasi, et Jumal kuuleb ja vastab parimal võimalikul viisil. Palve on usutegu, millega me sirutume kaugemale sellest, mida näeme, tunneme või üldse täiesti mõistame.

Kui paljus on sinu palveelu mehhaaniline ja arenguta harjumus, selle asemel, et olla sügav ja puhtsüdamlik? Kuidas saad liikuda esitimainitult teisele?

Kuna te ei palu

Üks küsimus, mida küsivad need, kes sageli palvetavad, on järgmine: „Kas minu palved saavad tõesti panna Jumala tegema midagi, mida Ta vastasel juhul ei teeks?“ Tegemist on loogilise küsimusega. Ainus, mida me sellele vastamiseks teha saame, on pöörduda Jumala Sõna poole ja vaadata, mida see ütleb.

Loe Jk 4:2; Lk 11:9, 10; Jk 5:16-18. Mida räägivad need salmid meile usupalvetest ja Jumala tegutsemisest?

Kuigi palve muudab meid paljuski ning mõjutab meie suhet Jumala ja kaasinimestega, ütleb Piibel väga selgelt, et meie palved avaldavad mõju sellele, mida Jumal teeb. Me palume ja Tema vastab – vastab ühel või teisel moel.

Loe IMs 18:22-23. Kuidas näeme seda põhimõtet siin toimimas?

Veelkord, ükskõik, millised keerukused ka selle tõe mõistmisega seostuvad, Jumal vastab inimese palvetele. Ta ütles, et Ta teeb seda, niisiis tuleb meil usaldada Tema Sõna.

„**Ja** kui siis minu rahvas, kellele on pandud minu nimi, alandab ennast ja nad palvetavad ja otsivad minu palet ning pöörduvad oma kurjadelt teedelt, siis ma kuulen taevast ja annan andeks nende patu ning säästan nende maa“ (1Aja 7.14). Mida õpetab see salm meile palve kohta?

Märkad aga, et Jumal ei säästa nende maad lihtsalt sellepärast, et nad paluvad. Neid kutsutakse üles palvetama, kuid palve on ainult üks osa nende poolsest üldisest vaimulikust ärkamisest.

Võib-olla on selle põhimõtte kohta käivaks kõige tähtsamaks näiteks see salm: „Kui me oma patud tunnistame, on tema ustav ja õige, nõnda et ta annab andeks meie patud ja puhastab meid kogu ülekohtust“ (1Jh 1:9). Näeme siin võimsat seost palve (antud juhul ülestunnistuse) ja Jumala tegevuse vahel meie elus. Meie tunnistame üles oma patud ja Tema andestab need – tegemist on protsessiga, mille tulemusena puhastab Ta meid meie ülekohtust. Siin antakse selgelt mõista, et juhul, kui me ei palveta ega tunnista patte üles, ei anta meile andeks. Kahtlemata vastab Jumal eelnevalt mainitud protsessi puhul meie palvetele.

Keegi istub sööklas ja paneb nahka suure koguse rasvast toitu, mille ta uhab alla magusa joogiga. Siis lõpetab ta suure kausitäie šokolaadijäätisega, mis on üle valatud vedela šokolaadiga. Samal õhtul enne voodisse minekut (olles enne seda sünninud veel ka snäkikese) laskub ta palveks põlvedele. Üheks osaks tema palvest on sõnad: „Issand, palun aita mul kaalus alla võtta.“

Mis sellise asja juures vale on?

Tõsi, me tohime oodata, et Jumal vastab meie palvetele, kuid on asju, mida meil selles protsessis teha tuleb. On öeldud, et meil tuleb oma palvete kohaselt elada; see tähendab, et meil on vaja teha kõik, mida meie saame ja mis on meie võimuses, nägemaks oma palvetele vastamist. See ei ole inimlikkus, samuti ei näita see usupuudust. Vastupidi, see on osa usus elamisest.

„Kui meie südames on ülekohus, kui klammerdume mingi meie teadaoleva patu külge, siis Jumal ei kuule meid, kuid meeltparandava, kahetseva inimese palve on alati vastuvõetav. Kui kõik teadaolevad ülekohtuteod on heastatud, võime uskuda, et Jumal vastab meie palvetele. Meie oma teened ei taga meile kunagi Jumala heakskiitu; meid päästab Jeesuse väärilisus, meid puhastab tema veri, kuid meie ülesanne on vastuvõtmise tingimustele vastu tulla.“ – Ellen G. White, *Tee Kristuse juurde*, lk 95.

Meil ei tule olla täiuslik selleks, et meie palved saaksid vastatud – sellest pole siin juttu. Jutt on selgelt sellest, et Jumala heakskiidu saavutamine põhineb ainult Kristuse teenetel meie heaks, mitte meie oma teenetel. Jutt on sellest, et meil peab olema uskuv, andlik ja Jumala tahteale alistuv meelsus selleks, et Tema saaks tegutseda meie elus.

Kuidas aitavad järgnevad salmid meil mõista, mida tähendab „tingimustele vastu tulemine“? (Vaata Hb 10:38; 5Ms 4:29; Lk 9:23; Jh 14:15; 1Ts 4:3.)

Ehk on kõikide tingimuste juures, mis on vajalikud meie mõjusaks palveeluks, keskne see, et tajume oma vajadust, tajume oma abitust, tajume, et oleme armu vajavad patused ja meie ainus lootus on Issandas, kes on meie heaks nii palju teinud. Ülbuse, enesekindluse ja ennast täis olek on tee vaimulikkude hävingusse.

Milliste asjade pärast sa tuliselt palvetad? Küsi endalt palvetades, mida saaksid ise teha teisiti, et aidata jõuda sellise vastuseni, mida sa meeleheitlikult soovid?

Reede, 9. märts

Edasiseks uurimiseks: „Palve on hinge hingamine. See on vaimuliku jõu saladus. Mitte millegi muuga ei saa seda armu saamise tingimust asendada ning hingetervist säilitada. Palve toob südame vahetusse kontakti Eluallikaga ning tugevdab vaimuliku kogemuse lihaseid ja kõõluseid.“ – Ellen G. White, *Evangeeliumiteenrid*, lk 254, 255.

„Isegi kui me palumise hetkel ei saa täpselt neid asju, mida küsisime, pea-me siiski uskuma, et Issand kuuleb ja vastab meie palvetele. Me oleme nii ekslikud ja lühinägelikud, et küsime vahel asju, mis ei tuleks meile õnnistuseks. Taevane Isa oma armastuses vastab meie palvetele, andes meile seda, mis on meile parim – seda, mida me isegi sooviksim, kui näeksim Jumala valgustatud pilgu läbi kõike sellisena, nagu see tegelikult on. Kui tundub, et meie palved jäävad vastuseta, siis klammerdugem töotuste külge. Vastamise aeg tuleb kindlasti ja me saame õnnistuse, mida kõige enam vajame. Aga nõuda, et palvetele vastataks just sel teel ja niimoodi, nagu meie soovime, on jultumus. Jumal on liiga tark, et eksida, ja liiga hea, et keelata midagi head neile, kes on siirad. Seepärast ära karda teda usaldada isegi siis, kui sa ei näe oma palvetele kohest vastust.“ – Ellen G. White, *Tee Kristuse juurde*, lk 96.

Küsimused aruteluks:

1. Mida sa ütleksid kellelegi, kes küsib: „Milleks palvetada, kui Jumal nagunii teab, kuidas kõik asjad lähevad?“

2. Kes poleks ühel või teisel ajal maadelnud vastatud ja vastuseta jäänud palvetega? Näiteks palvetab keegi, et nende auto reisi ajal katki ei läheks ja siis, kui auto on vastu pidanud, paneb ta õnneliku olu vastatud palvete arvele. See on suurepärane. Kuid mida ütled sa inimesele, kes on samuti palvetanud – antud juhul sellepärast, et tema laps ei sureks, ja laps ometi sureb? Kuidas me neist asjadest aru saame? Või kas üldse saame?

3. Milline osa on Pühal Vaimul sinu palveelus?

4. Kujutage klassis ette, et saabub uustulnukas ja küsib: „Kas te saate mulle õpetada, mida tähendab palvetada? Kuidas ma peaksin palvetama? Miks ma peaksin palvetama? Ja mida ma peaksin ootama, siis, kui palvetan, ja mida mitte ootama?“ Kuidas sa talle vastaksid?

Kokkuvõte: Kahtlemata on palju sellist, mida me palve kohta ei hooma. Kuid need, kes palvetavad, teavad kindlalt üht: palve saab muuta su elu ja teeb seda paremas suunas.

Jumal kunstnikuna

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 64:4-7; Ps 51:12; Hb 8:1-5; 1Aja 23:5; Rm 11:33-36; Ap 9:1-22.

Meelespeetav tekst: „Ühte ma palun Issandalt; seda ma üksnes nõuan, et ma saaksin asuda Issanda kijas kogu oma eluaja ning tähele panna Issanda leebust [ilu, NKJVs] ja mõtiskleda tema templis“ (Ps 27:4).

Juhtmõte: Jumal kui kunstnik? Mis mõttes? Ja mida see meie jaoks tähendab?

Oleme senimaani vaadelnud Issandat siit ja sealt küljest: kolmainsust, Jumala pühadust, ja Jumalat Lunastajana. Piiblis on aga ka pilt Jumalast, millele vähem tähelepanu pööratakse, ja selleks on – Jumal kunstnikuna.

Paljud inimesed väidavad, et neid kunst ei huvita. Paljud kristlased teavad sellest vähe. Küllap nad teavad, mis neile meeldib, kuid räägime millestki, mis on rohkem kui enda tundmine. Teised tunnistavad, et kunst on olemas, kuid nad ei mõtle kunagi selle väärtusele või sellest lugu pidamisele. Kristlus on olnud kunsti suhtes sageli vastuoluline. On aegu, mil kunsti on peetud ebareligioosseks ja kuradist pärinevaks; teistel puhkudel on esteetikut loonud koos sügavalt pühendunutega ilmaliku „usu“. On küllalt palju kristlikke kirjanikke, kuid nad on harva püüdnud siduda „ilu“ mõistet kristlike põhitõdedega.

„Ilu on tõde, tõde [on] ilu,“ kirjutas poeet John Keats. Ehkki Keats antud juhul küll liialdas, on Jumal tõesti Tõde, ja Tõde on ilus. Loomine juba ise kinnitab tõsiasja, et Jumal on kunstnik ja armastab ilu.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 17. märtsiks.

„Nüüd aga, Issand, oled sina meie isa. Meie oleme savi ja sina vormid meid, me kõik oleme sinu kätetöö“ (Js 64:7).

Kuskohas Piiblis ilmneb esimest korda Jumala oskus vormida „savi“? 1 Ms 1:26, 27, 31; 2:7.

Pühakiri räägib üsna alguses sellest, kuidas Jumal loob esimesed inimesed „mullast“. Tõsiasi on, et „inimese“ kohta kasutatav heebreakeelne sõna *adam* on lähedaselt seotud mulla kohta kasutatava heebreakeelse sõnaga, milleks on *adamah* – see on keeleline seos, mis kinnitab hämmastavat tõde Jumala oskusest olla „potissepp“. Ta vormis meid tõepoolest savimullast. Raske on ette kujutada, et inimene kõigi oma veresoonte, luude, naha, närvide ja kõigi imeliste kehaosadega vormiti mullast, „maapõrmust“. Meie olemasolu on ime, mis ületab kaugelt inimese arusaamisvõime.

Mõte on selles, et kuigi „potissepa“ kuvand toimib, (selles suhtes, et Issand kasutas savi selleks, et meid vormida, samas püüdes selle kujundi kaudu edasi anda Jumala tööd ja väge), suudab see siiski vaevu hinnata Tema loovust ja kunstilisust. Lõppude lõpuks, milline potissepp võtab savi ja teeb sellest elava, hingestatud asja?

Loe Jr 18:3-10, Js 64:4-7; Ps 51:12. Kuidas kasutatakse neis salmides Jumala kui potissepa kujundit?

Neis salmides ilmnevate käsitluste kõrval on mõte, kui abitud oleme Jumala väe ees. Oleme teatud mõttes nagu savi potissepa käes; tegijaks on potissepp, mitte savi.

Samamoodi tegutseb Jumal selleks, et taastada meis Tema kuju. Jumal hoolib väga Tema poolt loodud füüsilisest maailmast, kui palju enam aga hoolib Ta sellest ilust, mida Ta saab luua meie sees? Meil tuleb ennast ära anda, surra egole ja teha koostööd Issandaga, kes otsib võimalust taastada ja ennistada meis (nii palju, kui võimalik) algne vaimne ja kõlbeline ilu. Jah, väline väljanägemine võib olla ilus, aga tõeliselt loeb sisemine ilu.

Vene kirjanik Fjodor Dostojevski lõi väljamõeldud kangelase, kellel oli Dostojevski sõnul „ilus hing“. Milline on sinu arusaam „ilusast hingest“ ja mis sinus vastab, ja ei vasta, sellele ideaalile?

Pärast seda, kui Jumal vabastas jahmatamapaneval viisil Iisraeli Egiptuse orjusest, viis Ta nad Siinai mäe juurde. Seal astus Ta nendega pühalikku lepinguvarjekorda. Kuidas kõnelesid ilust need erinevad juhised, mida Ta seal neile andis? 2Ms 25:1-9.

Moosese teise raamatu esimene osa räägib üksikasju Iisraeli imelisest vabastamisest Egiptusest. Teine osa sellest raamatust räägib üksikasjadest, mis puudutavad ilu teemat. 2Ms 25:1-9 antud jumalikele juhtnööridele järgneb 2Ms 25:10-31:11, kus Jumal „projekteerib“ kaasaskantava pühamutelgi, selle sisustuse ja preesterliku rõivastuse. 2Ms 35:1 kuni raamatu lõpuni (2Ms 40:38) leiduvad Jumala antud üksikasjalised kirjeldused koos teadaandega, et need täpselt just nii ka valmis tehti. See aruanne sisaldab päris põhjalikku kunstiliste detailide nimekirja.

Kõnealune detailide kogum on paljude kaasaegsete kristlaste jaoks tüütu lugemisaine. Jumalale aga meeldis kõnelda äsjavabastatud orjadele neist paljudest juhistest ning – vähe sellest, et kõnelda – Ta muutis need ka osaks Pühakirjast.

Piibli esimeses viies raamatus on peaaegu viiskümmend peatükki, mis annavad edasi Jumala täpsed juhised seoses ilusa pühamuga. Ta projekteerib arhitektuurse lahenduse, kuid ei piirdu sellega, vaid annab ka täpsed juhised sisustuse kohta. On märkimisväärne, et Siinai mäel andis Jumal küll kümme käsku, Tema juhised lepingule kuulekas olemiseks, aga Ta andis seal ka ot-sesed juhised, kuidas kujundada külluslik ehitus, mis vajas lausa igakülgeid kunstioskusi.

Jumal oli selle kõige arhitekt, Tema inspireeris ka kunstnikke üksikasjade meisterdamisel. Mitte midagi ei jäetud inimesele väljamõtlemiseks. Sellele plaanile ja järgnenud ehitustööle, pühamule ja selle sisustusele on pühenda-tud Moosese viies raamatus rohkem peatükke, kui ühelegi teisele teemale.

Millise mudeli järgi kavandati maine pühamu ning mida räägib see meile Jumala armastusest ja ilumeelest? 2Ms 25:9; Hb 8:1-5.

Kui maapealne pühamu oli ainult „vari“ taevasest, siis ei suuda me kuigi palju kujutleda seda ilu, mis on olemas tõelises pühamus, selles, mille Jumal ise valmistas.

Mida sa arvad, miks oli tähtis, et pühamu oleks ilus? Võib-olla selleks, et lasta inimesel tajuda aukartust Jumala väe ja hiilguse ees? Või ehk aidata neil

tajuda nende endi vajadust sellise hiilguse juures? Kuidas aitab pühamu särast arusaamine meil paremini hoomata Jumala iseloomu kõrvuti meie maisuse ja patususega?

Teisipäev, 13. märts

Jumal muusikuna

„Ja neli tuhat olgu väravahoidjaks, ja neli tuhat kiitku Issandat mänguriistadega, mis ma kiituse tarvis olen teinud“ (1Aja 23:5).

Püüa ette kujutada järgmist pilti: neli tuhat inimest mängib muusikariistadel ülistust Issandale! Pidi see aga olema hämmastav jumalateenistus.

Jumala kunstiline väljendusoskus ei piirdu ainult kujutava kunstiga. Pühakirjast leiame, et pühale arhitektuurile lisaks inspireeris Issand ka Iisraeli liturgiat. Jumal armastab ka kaunist muusikat.

Kuidas kirjeldab kuningas Taavet oma nende psalmide loomist, mida Iisrael kasutas jumalateenistustel? 2Sm 23:1, 2.

Taavetile oli selge, et Issand inspireeris teda kirjutama neid laule, mida ta kirjutas. Kuigi öeldu ei tähenda, et Issand kirjutas tema jaoks sõnad ja muusika, tähendab öeldu, et Issand hoolis muusikast, mida esitati. Miks muidu tegeleda selle inspireerimisega?

Loe 2Aja 29:25. Mida räägib see meile Issanda osast nendel jumalateenistustel esitatavas muusikas?

Kõikjal Vanas Testamendis, kus kõneldakse templi muusikast, on muusikal endastmõistetav ja mõjuv koht. Loo näiteks pilt 1Aja 23:5 kirjeldatud jumalateenistuse õhustikust. Neli tuhat muusikainstrumenti! Kuidas iganes see muusika ka kõlada võis, kindlasti ei olnud see igav ega kuiv!

Võib väidelda selle üle, kas esteetiline dimensioon peaks pühal teenistusel olemas olema ja et läbi ajaloo on kõik rahvad oma jumalate teenimises esteetilisuse esile toonud. Iisrael üksi aga rõhutab, et Jumal oli see, kes kavandas Tema teenimise iga üksikasja, sealhulgas arhitektuuri, sisustuse, preesterliku riietuse ja liturgia. Ei saa olla kahtlust, et Jumala Sõna kiidab heaks kunsti-pärasuse. Igaüks, kes lükkab kõrvale esteetilise dimensiooni või kes laidab, et kunstnik pole kristlase jaoks sobiv kutsumus, laidab seda Pühakirja vastaselt.

Kuigi meie ajani pole säilinud muusikapalu, mida iisraellaste jumalateenistustel esitati, pidid need olema ilusad ja ülendama inimeste meeli Issanda poole. Kuidas muusika tänapäeval meie kogudustes toimib? Kuidas saame olla kindlad, et see saadab korda sedasama: ülendab meie meeled Issanda poole, vastupidi-selt sellele, et meid teises suunas lükata?

Piibli õpetlastele on sageli avaldanud mõju Piibli suurepärase kirjanduslik kvaliteet. On fakt, et mitmed ilmalikud kõrgkoolid viivad läbi Piibli kui kirjandusteose analüüsi kursust. Nad õpetavad seda kirjandusliku ilu pärast, mitte sellepärast, et peaksid Piiblit Jumala Sõnaks.

Kristlastena on meie jaoks õnnistus nautida Pühakirja kirjanduslikku ilu, kuid ka õppida Piiblis avaldatud tõdesid Jumala kohta. Kuigi jutustused ja luule on pandud kirja Jumala prohvetite sõnade kaudu, on nende kunstimeisterlikku ülesehitust mõjutanud kahtlemata Issanda Vaim, et aidata meil selle läbi mõista neisse kätketud tõdesid.

Apostel Paulus (näiteks) toob oma keerukate teoloogiliste arutluste vahepaladeks mõjuvaid kirjanduslikke võtteid. Ühe näitena esitab Paulus roomlastele kirjutatud kirja esimeses üheteistkümnnes peatükis igakülgse arutluse evangeeliumist. Silmitse neid peatükke ja sa märkad erinevaid teemasid, mida Paulus sisse punub.

Loe Rm 11:33-36. Mis toimub siin pärast kõike eelnevat?

Nii nagu rändur, kes on jõudnud kõrge mäe tippu, puhkeb apostel nüüd, kui ta on esitanud ulatusliku panoraami lunastusloost, kiitma. Enne, kui Paulus läheb edasi evangeeliumi praktilise rakendamiseni, ta ülistab.

Paulus esitab sellist peent kirjanduslikku rütmi oma kirjades mitmel korral: keerulisse teoloogilisse arutellu lülitub Jumala ülistamine enne, kui selle võtab kokku praktiline nõuanne.

Ilmutuseraamat on samuti täidetud kirjanduslike võtete mõjuva mosaiigiga, mille kaudu Jumal kujutab lunastuse ajalugu. Selles raamatus on palju üle võetud Vanast Testamendist. Lugeja ette laotub üpris keerukas sõnade, fraaside ja teemade gobelään; sõnad, fraasid ja teemad on laenatud Piibli teistelt kirjutajatelt, kuid on nüüd kootud kokku täiesti uueks kangaks. Piibli viimase raamatu stiil erineb suuresti sellest, mida kasutasid Paulus ja evangeeliumi kirjutajad. Meie ette tulvab sügavmõtteline esteetiline esitlus, mis on läbimõeldult struktureeritud taevases pühamus toimuva seitsme vaatuse ümber, neist igaüks pakub järjest sügavamat pilguheitu taevastesse õuedesse.

Ilmutuseraamat on avar esteetiline esitlus. Jumal võinuks varustada Johannese tavapäraste ajalooliste dokumentidega, et esitada lunastusloo kõik. Selle asemel aga leiame eest vapustavalt pildirikkad sündmusteread, mis viisandavad Kristuse ja Saatana vahelise suure võitluse tegevustiku. Seda laiendavad Taanielile ja Hesekielile varem näidatud muljetavaldavapokaalüptilised vaated.

Kujutage ette, et loete Piiblit kui lihtsalt kirjandustest. Sellisel juhul on kõne all parimast osast ilmajäämine! Millise õppetunni saame selle kohta, kui kergesti võib meie silme ees olla tõde, kuid ometi me vaatame sellest täiesti mööda?

Neljapäev, 15. märts

Jumal skulptorina

Jumal on ka skulptor, aga Tema materjal ei piirdu graniidi või marmoriga. Ta tahub hoopiski meie iseloomu. Tema saab võtta patuse inimlapse ja anda sellele kuju, raiuda seda peitli ja vasaraga seni, kuni inimesest heiestub midagi taevasest hiilgusest. Jumal on esitanud oma sellise sügava oskuse kohta palju tõendeid. Pühakirjas (kaanest kaaneni) näeme Jumalat võtmas inimesi, keda meie oleksime ehk kõrvale jätnud kui mitte midagi pakkuvaid, ja kujundamas neist midagi ilusat.

Too mõned tegelaskujud Piiblist, kes vajasid enda juures tükkjagu vaimse kiviraiduri kätt? Millised vajalikud muutused nende elus tehti? Näiteks Jaakob (IMs 32:23-31); Taavet (Ps 51); Peetrus (Lk 22:31, 32); Paulus (Ap 9:1-22). Keda sa veel näiteks tuua saad ja mislaadi muutus neis aset leidis?

Üheks heaks näiteks on veel Maarja Magdaleena. „Maarjat oli peetud suureks patuseks, kuid Kristus teadis, millised olukorrad olid teda kujundanud... Ta oli äsja aidanud Maarja välja meeleheitest ja hukkumisest. Seitse korda oli Jeesus vabastanud Maarja deemonitest, kes kontrollisid ta südant ja meelt. Maarja oli kuulnud Jeesuse tungivaid palvehüüdeid Isa poole tema pärast. Ta teadis, kui vastumeelne oli patt patuta Jeesusele ning Tema väes oli ka Maarja võitnud... See langenud naine, kelle süda oli olnud deemonite eluasemeks, sai Kristuse väga lähedaseks järelkäijaks ja kaastööliseks... Maarja seisis Jeesuse risti kõrval... Maarja oli esimesena haua juures pärast Jeesuse ülestõusmist. Tema kuulutas esimesena ülestõusnud Kristusest.“ Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 568.

Lunastuse ajalugu on täis jumalikku loovust langenud meestes ja naistes kaduma läinud „Jumala kuju“ ennistamisel. Evangeelium ei ole kosmeetiline iluravi, vaid elumuutva suuna küsimus. Evangeeliumi puhastav, kujundav ja kaunistav jõud teostab selle sügavalt ning kiirelt. Jeesuse Kristuse evangeelium loob rikkumatuse ja terviklikkuse. Selle sisemise jõu tegevuse tulemuseks on ehe uus olek; jumalik loovus taastab ilu, mis oli varem langenud, patune elu.

Skulptoritöö tähendab peiteldamist, viilimist ja ehk isegi osade küljest murdmist. Millised sinu elu valdkonnad vajavad rohkem viimistlemist? Kui palju vastupanu osutad sa sellele protsessile, mis ei ole alati meeldiv?

Reede, 16. märts

Edasiseks uurimiseks: „Las iga liige koge Jumala ümbermuutvat väge oma südames, ja siis näeme, kuidas Jumala Vaim sügavalt meid liigutab. Jeesuse surma tulemuseks on pattude andestamine, kuid see pole ainus tulemus. Ta tõi piiritu ohvri selleks, et patt saaks kõrvaldatud, kuid vähe sellest – et inimolemus saaks uuendatud, uuesti kauniks tehtud, varemeist taas üles ehitatud ja Jumala kohalolu jaoks sobivaks tehtud.“ – Ellen G. White, *Manuscript Releases*, 6. kd, lk 11.

„Kunstnik töötab õhinal ja kannatlikult, et tuua lõuendil esile täiuslik sarnasus oma modelliga. Skulptor tahub ja raiub hoolsalt peitliga kivist välja teisikut sellest, mida ta silmas peab. Nii peaksid lapsevanemad tegutsema, et kujundada, lihvida ja täiustada oma lapsi Kristuse Jeesuse poolt antud näidise kohaselt. Nii nagu kannatlik kunstnik õpib, töötab ja kujundab plaane, et oma töö lõppsaadust veel täiuslikumaks muuta, nii peaksid lapsevanemad hindama hästi aega, mis kulub laste väljaõpetamisele kasulikuks eluks ja surematu kuningriigi jaoks sobivaks saamiseks. Kunstniku töö on väike ja tähtsusetu võrreldes lastevanemate omaga. Üks tegutseb elutu materjaliga, millest ta loob iluvorme; teine aga tegutseb inimesega, kelle elu saab kujundada heaks või halvaks, olema inimkonnale õnnistuseks või needuseks, minema pimedusse või elama igavesti tulevases patutus maailmas.“ – Ellen G. White, *Childs Guidance*, lk-d 476, 477.

Küsimused aruteluks:

1. Kas sul on olnud võimalust arendada või kasutada mõnd kunstioskust? Kui sa löid midagi ilusat, kuidas läks su mõte sellele, et see looming on üks meeleolu, mis meeleloost sa peegeldab „Jumala kuhu“? See tähendab, et loov olemine peegeldab sa omal moel Jumala loovat väge.

2. Vaata loodud maailmas, looduses, ringi, kuigi patt on seda nii kaua rikkunud. Mil moel tunnistab see võimsalt Jumala loovast väest, kuid ka Tema kunstimeisterlikkusest ja ilumeelest? Millised asjad loodusest on sinu meelest tõeliselt ilusad?

3. Nii nagu sissejuhatuses ütlesime, on kristlased kunsti suhtes tundnud ikka vastuolulisi tundeid. Miks nii? Millised on mõningad kunsti lõksud? Samas, kuidas saame kasutada oma kunstnikutalente sel moel, et see austab Jumalat ja arendab edasi Tema kuningriiki?

Kokkuvõte: Jumala oskusi kunstnikuna on alahinnatud. Tema loodud maailma tõstetakse sageli esile, kuid Tema kunstimeisterlikud väljendused ulatuvad Tema suurtest võimetest palju kaugemale. Jumala kava kohaselt peaksid kristlased sellel pimedal ja hääbuval planeedil olema „ilu“ allikaks.

Armastuslood

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 2:21-25; 2Ms 20:5; Js 43:4; 62:5; Ül; Jh 2:1-11.

Meelespeetav tekst: „Issand ilmutas ennast mulle kaugelt: Ma olen sind armastanud igavese armastusega, seepärast jääb mu osadus sinuga“ (Jr 31:3).

Juhtmõte: Kuidas mõista Jumalat armastajana?

Armastus on ehk kõige esmalt meenuv Jumala omadus. Me ei saa tõepoolest Jumala armastust üle hinnata ega tühjaks ammutada. Kuid Tema sügavas armastuses on ehk üks tahk, millest pole lugu peetud, nagu kord ja kohus; see tähendab, et Jumal on ka romantik.

Selleks, et Jumala romantilist olemust kohaselt vaadelda, peame endale esmalt meelde tuletama ajaraame, mille Piibel paika paneb. Raamatute Raamat hõlmab tuhandeid aastaid inimajalugu, maailma alguspäevist kuni viimasteni, tähendab, kuni maailma uuekstegemiseni. Ja nii, nagu kõik ajalooraamatud, sisaldab ka Piibel kui tervik kirjapanekuid kuningatest ja kuningannadest, sõdadest ja lahinguplaanidest ning poliitilistest salasepitsustest.

Ükski ajalooraamat ei talleta aga kõike, mis juhtus. Sama käib Pühakirja kohta. Keegi ei saa arvata, et kui üks raamat kajastab nii ulatuslikku ajalõiku nagu Piibel, saaks seda ajaloolises mõttes kõikeammendavalt kirja panna. Paljudest asjadest libisetakse mõistagi üle. Kõige huvitavam on aga see, et Jumal on ajalooraamatusse sisse lülitanud õrnu armastuslaule, mida Ta prohveteid kirjutama inspireeris. Küsimus on, miks pani Issand Raamatusse, mis on suuresti ajalooraamat, sellised lood armastusest? Kas see kõneleb meile midagi Tema enda olemusest ja sellest, kui tähtsaks Ta armastuslugu peab? Käesoleval nädalal vaatleme, miks on sellised kirjapanekud olemas ja mida me neist õppida saame.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 24. märtsiks.

„Ja Aadam ütles: „See on nüüd luu minu luust ja liha minu lihast. Teda peab hüütama mehe naiseks, sest ta on mehest võetud!“ (1Ms 2:23).

Meil tuleb alustada 1Ms alguspeatükkidest, kus leidub Pühakirja esimene armastuslugu, Aadama ja Eeva oma. Aadam ja Eeva on Jumala poolt eriliselt loodud. Mõlemad – mees ja naine – peegeldavad Tema sarnasust (1Ms 26, 27). Mõlemad – Aadam ja Eeva – saavad elu Jumala hämmastava loova väe tulemusena. Meie füüsilise keha keerukus jääb üheks võimsaimaks tunnistuseks meie Looja tarkusest ja väest.

Loe Piibli aruannet Eeva loomisest (1Ms 2:21-25). Kuidas sa kirjeldaksid nendevahelist suhet, nagu siin jutustatakse?

Võib-olla on selle aruande kõige selgemaks kohaks tõsiasi, kui lähedaselt ja lahutamatult said need kaks teineteisega kokku seotud. Jumal lõi naise mehe kehast väljavõetu ümber; nad on sõna otseses mõttes üks luu ja liha.

Aadama suust purskuvad siis sõnad, mida on nimetatud Piibli esimeseks „armastuslauluks“ või „armastusluuleks“; selles tunnistab ta avalikult, kui lahutamatult on nad teineteisega seotud. Heebrea keeles on sõna, mida Aadam „mehe“ kohta kasutab, (s 23) *ish*; „naise“ kohta kasutab ta sõna *ishah*, mis näitab veelkord, kui tihedalt nad teineteisega seotud on.

Piibel ütleb 24. salmis, et mees jätab maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja nemad on „üks liha“. See on veel üks nende jaoks mõeldud läheduse näitaja. (Mõned on arutlenud selle üle, *millisest isast-emast Piibel siin räägib, sest ühtki vanemat ju polnud?* Asja iva on selles, et Mooses kirjutas need read palju sajandeid pärast seda, kui kirjeldatu toimus, ning tema kasutas nende loomislugu selleks, et selgitada üksikasjalikumalt, mida abielu tähendab.)

Lõpuks kõneleb ka esimese abielupaari alastiolek nende suurest lähedusest ja intiimsusest.

Milline nende suhe algelt oligi, oli romantilisel armastusel selles kindel koht. Jumal ei ole tundelise ja unistava armastuse vastu. Vastupidi, Tema lõi meid olevusteks, kes on suutelised seda kogema. Tegelikult näib, et see oli üks põhiline koostisosa, mida Ta meisse lõi.

Romantiline armastus on Jumalast antud imeline and inimkonnale. Kui sa oled õiges armastavas suhtes, siis mida saad teha, et kaitsta seda suhet kõige eest, mis võiks seda väärata?

Kuigi Piiblis on palju ajalugu, on võetud aega, et selle keskel kirjeldada mõnd armastuslugu. Aabrahami ja Saara vahel oli tugev, kirglik suhe. Aabraham ei jättnud Saarat maha Saara pikkade, viljatute aastate jooksul. Tegelikult oli Saara see, kes käis peale, et Aabraham võtaks „asendusemaks“ Haagari. Aabrahami ja Saara vahelise armastuse side oli tugev. Vaata 1Ms 16.

Terve pika peatüki kirjeldab 1Ms raamat, kuidas Aabrahami sulane Iisakile naist otsis. Kui ta Rebekaga koju tagasi jõudis, lülitub inspireeritud aruandes veel üks lugu armastusest. Vaata 1Ms 24.

Järgmine lugu igatsuslikust armastusest, millele Piibel on palju aega pühendanud, on Jaakobi ja Raaheli vahel toimunu. Kiirete pintsililöökidega maalitakse pilt Raahelit nägeva Jaakobi kirglikust ja südamlilikust käitumisest. Kui hetkel Ülemlaulu mitte arvestada, siis ei ole Pühakirjas teist näidet sellest, kuidas mees ja naine suudlevad (vähemasti pole teist näidet, mispuhul nad seda enne abiellumist teevad). Ja kui me meenutame, et Jumal on Pühakirja tegelik autor ning et Tema inspiratsiooni kaudu on kirjutatud Moosese esimene raamat, siis tuletatakse meile meelde, et Jumal on romantik, sest Ta salvestas Piiblis loo sellest armastusest ja sellest suudlusest. Vaata 1Ms 29. (Juhul, kui sina kirjutanuks ajalooramatu, mis võtab kokku tuhandet aastat, räägib loomisest ja veeuputusest, kas sa siis pannuks sisse sellise romantilise üksikasja?) Selle ajajärgu juures, mida hõlmab Moosese esimene raamat, on palju lünki, millest pole räägitud. Ometi inspireeris Jumal selliste südantsoojendavate armastuslugude kaasamise.

Vaata sellised armastuslood üle. Oli siis armastuse väljendusvorm milline tahes, ometi on sellised kirjanekud paljus sarnased kogu maailmas olemas olevatele armastuslugudele; see tähendab, et need inimesed seisid paljude väljakutsete ees ja kannatasid ühe või mõlema abielupoole vigade tõttu. Millised nendepoolsed vead tõid kõnealustes suhetes kaasa palju valu ja kannatusi? Olulisim aga, mida saame meie nende vigadest õppida?

Kahjuks on paljud eksinud sarnaselt või veel hullemini. Hea sõnum on selles, et Jumal andestab, Tema parandab. Mistahes armuloo vigu sa ka teinud oled, kuidas saad õppida otsima andestust ja paranemist risti juurest?

1Ms näitab algusest peale, et armastuslugu oli inimkogemuse üks põhiosa. Üks mees ühe naisega, punkt. Selline oli Jumala ideaal, piibellik eeskuju, mis loob pildi sellest, milline pidi välja nägema romantiline armastus.

Paeluv on seegi, kui sageli kasutab Piibel armastuse või abielu sümboolikat selleks, et kirjeldada armastavat suhet, mida Jumal inimesega otsib. Inimese individuaalne suhe Jumalaga välja arvatud, pole midagi teist nii lähedast, kui seda on abielumehe ja abielunaise omavaheline lähedus.

Loe 2Ms 20:5. Milline sõna siin kõneleb Jumala tunnetest oma rahva vastu? Kuidas peaksime seda sõna Jumalaga seoses mõistma?

Paljudel kordadel ütleb Jumal, et Ta on armukade oma rahva pärast. (Vaata ka 2Ms 34:14; 5Ms 4:24; Jl 2:18.) Armukadedus on tunne, mida armastaja tunneb siis, kui ta arvab, et armastatu ei ole talle truu. Jumal ei ole kaugeksjääv, tundetu, umbisikuline healoomuline „jõud“. Ta on inimperekonna vastu sügavaid tundeid eviv Isik. Kuitahes raske meil seda ka hoomata oleks – Jumal armastab meid nagu üks armastaja ning meie truudusetus teeb talle haiget.

Vaata järgnevaid salme. Mida need ütlevad? Kuidas aitavad need meil mõista Jumala tundeid meie suhtes? Js 43:4; 62:5; Hs 16:1-15; Jr 31:3; Ilm 21:9.

Piibel õpetab otsekoheselt, et Jumal armastab sügavalt iga inimest. Seda pole kerge hoomata lihtsalt sellepärast, et Jumalat, universumi Loojat, pole kerge hoomata. Vaevu suudame aru saada universumist, kõiksusest; kui palju vähem suudame aru saada siis Temast, kes selle lõi? Samas on Jumal oma armastuse meie vastu teatavaks teinud, kuid enam veel – Ta on meile seda armastust mitmel võimsal viisil näidanud. Suurim on mõistagi rist ja see, mis seal toimus. Millist suuremat tõendit (kui see, mis on meile antud Kolgatal) vajame selle kohta, et Jeesus meid armastab?

Mõtle, mida tähendanuks see, kui Jumal oleks meid vihanud, meie vastu ükskõikne olnud või me oleksime Talle lihtsalt meeldinud? Piibel ütleb aga, et Jumal armastab meid. Mida tähendab see sulle isiklikult ja kuidas mõjutab see hämmastav mõte, et Jumal meid armastab, sinu elu?

Raamatukogud võib täita raamatutega, mis käsitlevad inimese kannatuste keerulist küsimust, keerulist just neile, kes usuvad armastavat ja kõikvõimast Jumalat (sest ateisti jaoks on kannatus lihtsalt osa sellest, mida tähendab elada jumalatus ja sihitus maailmas, ning nad ei esita siis selliseid keerulisi filosoofilisi küsimusi nagu kristlased). Mõistmata suurt võitlust Kristuse ja Saatana vahel, ei vii need raamatud meid aga edasi (sest isegi kosmilist draamat mõistes on kannatuste teemat ikkagi keeruline mõista).

Kuigi küsimus inimese kannatustest puudutab elu kõiki külgi, ei tohiks me unustada ka kõike elus nautimisväärset. Miks maitseb toit nii hästi? Miks on meile loodud nii palju maitsepungakesi, et saaksime süües tunda nii erinevaid maitseid? Miks on olemas nii palju värvivarjundeid? Miks on inimese silm suuteline tajuma kõiki neid säravaid värve? Milleks on abielus rõõm seksist? Järglaste saamine ei nõua küll sedasorti mõnu, mida pakub suguakt. Mõned eluvormid ju lihtsalt poolduvad paljunemiseks. Kujuta ette, kui meiega toimuks järglaste saamiseks midagi sarnast.

Tänapäeval kasutavad inimesed teatud juhtudel ka kunstliku viljastamise meetodit, millega ei kaasne mõnutunne. Miks on meil ühed ja teised närvi lõpmed, mida on vaja mõnu tundmiseks, ka suguakti naudingu kogemiseks.

Vastus kõigile neile küsimustele on sama: sellepärast, et Jumal tegi meid selliseks. Jumal lõi inimesed kehalisteks olevusteks, kes tajuvad kehalist naudingut.

Ainult üks raamat Piiblis tegeleb selle teemaga eriti hästi ja selleks on Ülemlaul. Miks on Piiblis selline raamat? See on puhtalt armastuse nautimise lugu. Kogu seksuaalne nauding, millest raamat kõneleb, ei ole seotud lapse saamisega. See raamat tuletab meile otseselt meelde erilisi mõnuseid, mida Jumal kavandas ja kehtestas just abielumehe ja abielunaise jaoks. Romantilise armastuse pulbitseva lätte algus on Jumalas.

Lehitse läbi Saalomoni Ülemlaul. Mida räägib see raamat Jumala arvamusel õiges kontekstis oleva lihamõnu kohta?

Muidugi näivad kristlikud arusaamad seksist, abielust ja kehalisest naudingust (võrreldes meid ümbritseva kultuuri paljude jõhkrate ja liiderlike tavadega) üldiselt iganenuina, liialdatud kombelisusena ja piiravana. Kuid need põhimõtted pärinevad Tema käest, kes lõi meie kehalised mõnud; Tema käest, kes teab, kuidas neist parimal moel rõõmu tunda. Ainult Jumal (kes siis veel) suudab paremini hinnata valu ja kannatusi, mida põhjustab nende imeliste andide kuritarvitamine. Keda poleks selline kuritarvitamine ühel või teisel viisil mõjutanud?

Loe Jh 2:1-11. Mida räägib see meile Jeesuse suhtumisest abiellu ja romantilisse armastusse? Mida see tähendab, et Ta andis oma õnnistuse sellisele lustakale ja pikaaegsele tegevusele nagu oli tollal juutide pulmapidu?

Jeesus oli just tagasi pöördunud kõrbest, kus Teda kiusati ja kus Ta ise jäi kannatuste karikast. Kuid sealt tulles tuli Ta ulatama inim perekonnale õnnistuste karikat ja sisse õnnistama inimeste sooje suhteid. Jeesus, kes viis läbi esimese laulatuse Eedeni aias, teeb nüüd oma esimese imeteo – kus? Pulmapeol.

Juutide pulm Piibli ajal oli mõjus vaatepilt. Abielu sõlmimine väikeses Kaana külas Galileas oli sealne aasta tippsündmus. Pidus kestis mitu päeva. Õpetajad ja õpilased katkestasid õpingud. Igaüks töi mingisuguse kingituse ning võorustajapere pidi omalt poolt hoolitsema külaliste ootustele vastava küllusliku toidu, joogi ja lõbustamise eest.

Joogi otsa lõppemine oli palju enam kui lihtsalt pisipettumus. See oli katastroof. Jeesuse ema tuleb sellist hädavaajadust Jeesusele kurtma. Ema ei paku midagi välja, ta ei ole aga ka tegevusetu. Ta räägib pererahva sulastega ja ütleb: „Mida iganes tema teile ütleb, seda tehke!“

Jeesus käsib siis sulastel täita kuus kiviaumat veega. Arheoloogid ütlevad, et tollal võis ladustamiseks mõeldud kann mahutada 15-25 gallonit [umbes 55-95 liitrit]. Nii et sel juhul räägiksime me vähemalt 90 gallonist [340 liitrit]. Mõned õpetlased pakuvad, et tegemist oli isegi 120 galloniga [üle 450 liitri].

Järgmiseks kuuleme pulmavanema vaoshoidmatut hüüatust peigmehele, tunnustust: „Igaüks paneb esmalt lauale hea veini, ja kui juba küllalt on jookud, lahjema; sina aga oled hoidnud hea veini praeguseni alles“ (Jh 2:10).

Kui gallon jagada neljaks veerandikuks ja iga veerandik oleks kuus klaasitäit, siis kogus, mida pulmapeo puhuks tavaliselt varuti, oli minimaalselt 2160 klaasitäit. See tähendab siis 2160 portsjonit parimat jooki ühel väikesel pulmapeol Galilea kolkakülas. Jeesus valab *pulmapeol* välja parima, mida keegi on näinud.

Selles imeteos näeme Jumala loovat väge, sama väge, mis lõi maailma. Ja Jeesuse maapealses teenistuses avaldus see esimesena pulmapeol.

Tundeküllane armastus ja abielu on tõesti Jumala imelised annid. Meil tuleb mees pidada ka seda, et Jeesus ei abiellunud kunagi, ja sellega näitab Ta meile, et kõik ei abiellugi. Abielutud inimesed võivad elada sama täisväärtuslikku, viljakat ja rõõmsat elu nagu abielus inimesed.

Reede, 23. märts

Edasiseks uurimiseks: „Mõlemad, nii Vana Testament kui ka Uus Testament kasutavad abielu, kujutamaks õrna ja püha sidet, mis on Kristuse ja Tema rahva vahel. Jeesuse mõtteis osutas pulmapeo rõõm selle päeva hõiskamisele, mil Tema viib oma pruudi Isakaju ning lunastatud saavad koos Lunastajaga istuda Talle pulmalauda. Ta ütleb: „Nagu peigmees tunneb rõõmu pruudist, nõnda tunneb su Jumal rõõmu sinust“ (Js 62:5). „Sinust ei kõnelda enam kui „Hüljatust!““ (salm 4). „...vaid sind hüütakse „Minu armsam“ ..., sest Issand armastab sind...nõnda tunneb su Jumal rõõmu sinust“ (salmid 4, 5). „Ta uuendab oma armastust sinuga, ta tunneb hõisates sinust rõõmu“ (Sf 3:17).

Pühakiri lõpeb sellesama särava teemaga. Kui apostel Johannesele anti nägemus taevastest asjadest, kirjutas ta: „Ma kuulsin otsekui suure rahvahulga häälekõma ning otsekui suurvee kohinat ning otsekui võimsat piksemürinat hüüdmas: „Halleluuja! Sest Issand, meie Jumal, Kõigeväeline, on hakanud valitsema kuningana! Rõõmustagem ja hõisakem ja andkem talle au, sest Talle pulmad on tulnud ning tema naine on ennast seadnud valmis, ja talle on antud, et ta riietuks säravasse puhtasse peenlinasesse.“... Õndsad on need, kes on kutsutud Talle pulmasöömaajale...Need on Jumala tõelised sõnad!“ (Ilm 19:6-9).

Küsimused aruteluks:

1. Millised on sinu ühiskonna ja kultuuri tavad, mis võivad viia selle kehalise naudingu, mille Jumal meile on andnud, väärtarvitamiseni? Kuidas saad sa aidata harida kaasinimesi, eriti noori, neid ande kuritarvitamast? Kuidas saad neile näidata, et Jumalast meile antud põhimõtteid ja seadusi järgides tunnevad inimesed elust rõõmu palju paremini, kui tunneksid siis, kui järgiksid Jumala Sõna vastaselt ühiskonna tavasid ja harjumusi?

2. Iisraelile antud tsiviilseadustes on veel midagi, mis meenutab Jumala tundeküllast armastajaolemust. Missuguseid mesinädalaid pakkus Jumal välja vastabiellunutele? 5Ms 24:5. Mida hakkame meie peale tollase ajastu raamidega?

Kokkuvõte: Paljude kaasaegsete meelest on Jumal madaldanud õilsat „eeskuju“. Või siis taandatakse Ta kellekski, keda on vaja maailmas rahu tagamiseks. Temas ei nähta aga Isiksust, kellesse saame tundeküllaselt suhtuda ja keda armastada. Pühakiri aga rõhutab, et Jumal on kirglik armastaja. Mõtiskle selle üle, miks erinevad seitsmenda päeva adventistide õpetused üksteisest.

Tema taastuleku töötus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Pt 3:1-10, 13; Jh 14:2, 3; Tn 2:44; Hb 9:28; 11; Ilm 6:9-11; Lk 12:42-48.

Meelespeetav tekst: „Vaata, ma tulen varsti ning toon igaühele palga, ma tasun igaühele tema tegude järgi“ (Ilm 22:12).

Juhtmõte: Millal Jeesus tagasi tuleb? Kes teab? Teatud mõttes pole see oluline. Oluline on, et Ta tuleb.

1990ndate aastate lõpul arutlesid paljud, kas maailm kestab sajandivaheatuseni. Siis jõudis 2000. aasta kätte ja möödus. Mõned väitsid, et ajaarvestus oli vale ning 2001. aasta oli tegelik uue aastatuhande algus. Kuid, oh häda, oleme ikka veel siin.

Nii või naa, seitsmenda päeva adventistid usuvad (erinevalt paljudest teistest kristlikest traditsioonidest), et Kristuse teine tulemine jõuab järjest lähemale. Uudistes kajastavad ka ilmalikud reporterid sageli tõdemust, et maailm näib jõudvat mingi suure kriisi äärel, olgu siis tegemist poliitilise, ökoloogilise, majandusliku või sõjalise kriisiga või seguga ühest-teisest. Selleks pole vaja olla piibellik apokalüptik, et näha, kuidas maailm vaarub ühe või teise katastroofi äärel.

Miski selles ei üllata meid; Piibli prohvetikuulutused, mis lõpuaega kirjeldavad, maalivad ju maailma olukorrast enne Kristuse teist tulekut kõledama pildi kui ükski muu ennustus. Ja, üllatuste üllatus, me elame just sellises maailmas.

Millal Jeesus tagasi tuleb? Me ei tea. Küll aga teame, et Ta tuleb, ja see ongi oluline.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 31. märtsiks.

Piibel maalib ausa ja õige pildi meie haledast inimlikust olukorrast. Piibli kirjutajad aga palju ei ahasta, sest nad teavad lõpptulemust. Jesaja raamatu ja Ilmutuseraamatu viimased peatükid kinnitavad, et patu hävitamine tuleb ning Jumala riik taastatakse. Jumal ilmutas oma prohvetitele „seda, mis viimaks sünnib“, mis viib lõpule selle maailma sünge ajaloo. Need prohvetid andsid olukorra tõsidusele täie kaalu, kuid nad elasid lootusest, kuna neile oli teada antud ravim.

Nagu varem nägime, on asjalood sellised, et juhul, kui sa usud maailma algamise juhusest, siis usud sa vägagi tõenäoliselt ka seda, et maailm nii lõpeb. Selline asjade käik ei ole kuigi lootustandev neile, kes sellise alguse ja lõpu vahele jäävad, on ju nii?

Piibel aga osutab järjekindlalt Moosese esimese raamatu 1. ja 2. peatükile ning selle tegelikule ajaloolisele mõistmisele. Selle maailma loomisel ei jäetud mitte midagi saatuse hooleks. Seega ei ole ime, et Jumala Sõna rõhutab ka selle maailma tegelikku lõppu. Ka siis ei jäeta midagi juhuse hooleks.

Loe 2Pt 3:1-10. Kuidas seob Peetrus inimajaloo esimesed sündmused inimaajaloo viimaste sündmustega? Millise lootusesõnumi me sellest lõigust saame?

Loomine ja lõplik taasloomine on lahutamatu seotud, üks toonitab teise tähtsust. Kui uurime õpetust viimsetest päevadest (eshatoloogiat), käsitleme Jumala viimast, otsustavat tegutsemist oma loodu heaks, mis viib otseselt välja Tema kuningriigi taastamiseni.

Jeesus seob asjade alguse ja lõpu selgesti endaga. Ilmutuseraamatus (Ilm 1:8; 21:6; 22:13) viitab Jeesus kolmel korral endale kui alfale ja oomegale (alfa on kreeka tähestiku esimene täht ja oomega viimane täht). Mida Ta seda öeldes iganes silmas peab, vähemasti näitab see Jeesuse väge ja kõikjalolemist; see räägib meile, et Jeesus oli olemas kõige alguses ja Tema on olemas kõige lõpus. Me saame Teda usaldada sellele vaatamata, kus me vahepeal oleme. Sel moel räägib see meile, et nii kaootiline kui kõik näib olevat, on Tema alati meie jaoks olemas.

Mõned kristlased on loobunud uskumast Jeesuse tegelikku, füüsilist tagasitulekut ja Jumala riigi üleloomulikkude taastamist planeedil Maa. Selle asemel arvavad nad, et meil tuleb kuningriik ise üles ehitada. Mõtle pisut püüetele möödanikus midagi sarnast teha. Miks peaksime mõtlema, et tulevikus need püüded õnnestuvad?

Kuna „viimaks sündivad asjad“ keskenduvad Jumala riigi rajamisele, on seitsmenda päeva adventismi tähelepanu olnud ikka „viimastel asjadel“. Nii võrdki, et oleme saanud lõpuajale tähelepanu pööramisest endale nime: seitsmenda päeva *adventist*. Nimi ise osutab meie usule Jeessuse teistkordsesse tulekusse.

Kuidas väljendab Peetrus seda lootust? 2Pt 3:13. Miks on see lootus kõiges selles, mida usume, nii kesksel kohal? Kas meil ilma selleta üldse ongi lootust?

Meie inimlikud ootused ja lootused on sageli pettumust valmistavad. Paljudel kordadel tõmbavad need meid alt, sest me ei saa tulevikusündmuse kontrollida. Meie palavaimad ootused sageli ei täitu. Me ei saa tulevikku kontrollida, hoolimata sellest, kui väga me püüaksime. Inimesed seisavad silmitsi võimalikkuste ja tõenäosustega. Meie iga plaan on ajutine. Ajaloo kujunemine on keeruline ja ettearvamatu teema. See on allutatud liiga paljudele teguritele, mille põhjal otsustamine ei pruugi olla usaldusväärne. Ja selline ebakindlus põhjustab ärevust.

Piibli kirjutajad aga kinnitavad meile, et ei ole vaja meelt heita; Issandal on asjade üle kontroll ja meil on töötus Tema tulekust ning töötus selle kohta, mida Ta oma tulekul teeb.

Loe järgnevaid salme. Milline lootus ja kindlus neis peitub? Millele igaüks neist eraldi rõhu asetab?

Jh 14:2, 3

Tn 2:44

Ap 3:20, 21

Kõikides nendes salmides ja väga paljudes teistes on meile antud töötus Kristuse teisest tulekust, kuid veelgi rohkem – et siis, kui Ta tuleb, ootab meid ees täiesti teistsugune uus maailm ja elu. Püüa ette kujutada, milline see välja näeb. Oleme patu, haiguse, surma, hirmu, vägivalla, vihkamise, vaesuse, kuritegevuse, sõja ja kannatustega nii harjunud, et me peaaegu ei suudagi ette kujutada maailma ilma nendeta. Ja ometi on tegemist just sellise maailmaga, mida me igatseme, maailmaga, mis on meile töötatud.

Kristlastena, seitsmenda päeva adventistidest kristlastena, elame me Kristuse tegeliku taastuleku ootuses. Mõned kristlikud grupid on taganenud selle õpetuse uskumisest, on selle kõrvale lükanud või selle minema pühkinud ja niivõrd vaimseks muutnud, et Kristuse teisest tulekust on saanud põhiliselt isiklik asi. Neil on kombeks öelda: *Kristuse teine tulek on tegelikkuseks minu südames siis, kui ma õpin täitma oma osa kogukonnas või kui ma õpin armastama kaasinimesi nagu peaksin; siis saab Kristuse teine tulek tegelikkuseks minu elus.* Kuigi meil tuleb mõistagi armastada kaasinimesi ja me peame olema oma kogukonna viljakad liikmed, ei samastu miski eelpoolöeldust Jeesuse teise tulekuga.

Meie vaatenurgast, eriti lähtudes surnute seisukorrast arusaamisest, on raske ette kujutada, mida tähendaks meie usk ilma Kristuse füüsilise, tegeliku tulemiseta, mil Ta äratab üles usus Temasse surnud inimesed. Kõiges selles, mida usume, on Jeesuse tulek nii keskne (veelkord, meie nimi juba ise kajastab, kui keskne see on), et ilma selleta mureneks kogu meie süsteem. Kõik see, mida me usume ja millele loodame, kulmineerub Kristuse tegelikus tagasitulekus „taevapilvedel“ (Mt 24:30); võtta see lootus ära, tähendaks meie õpetuste hääbumist.

Mis on suurim kogu selle kindlustunde juures, mis meil Tema teise tulekusse on? Milline kindel sündmus (rohkem kui miski muu) tagab Tema tuleku ja miks? Hb 9:28; 1Kr 15:12-27.

Muidugi põhineb Kristuse teine tulek sellel, mida Kristus oma esimese tulekuga meie heaks teostas. Lõppude lõpuks, mis kasu oleks Tema esimesest tulekust ilma Tema teise tulekuta? Teatud mõttes võib öelda, et Kristuse esimene tulek ja kõik see, mida Jeesus meie heaks korda saatis, on puudulik ilma Tema teise tulekuta. Ühel ja teisel korral kasutab Piibel võrdlust lunarahast, millega viidatakse ristile. Jeesus ise ütles, et „Inimese Poeg ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest!“ (Mt 20:28). Oma surmaga ristil tasus Jeesus lunaraha meie hinge eest, lunaraha, mis oli küllaldane, lõplik ja ainsa korraga kõike kattev. Samas, mis kasu on lunahinna maksmisest, kui ei tulda ega võeta lunastatut vastu? Lunahinna tasumine ei ole loo lõpp. Just samamoodi nagu lapsevanem läheb järele oma lapsele, kelle eest ta lunahinna maksis, tuleb ka Jeesus tagasi, et võtta endaga, mille eest Ta nii suure hinna maksis. Seega annab Kristuse esimene tulek meile suurima võimaliku kindlustunde Kristuse teise tuleku toimumiseks.

Seitsmenda päeva adventistide koguduse algusaegadest peale uskusid adventistid, et Kristus tuleb peagi tagasi, et Tema tulek on „lähemal kui siis, kui me usklikuks saime“. See peab paika, kuid oleme ikka veel siin, palju pikemalt kui paljud meist eeldasid. Kuidas peaksime seda „viivitust“ mõistma?

Kõigepealt pole me ainsad, kelle ootused selle kohta, kuidas Issand tegutseb, pole täitunud nii, nagu inimesed ootasid neid täituvat.

Näiteks mõtles Eeva (kui Jumal oli töötanud Vabastajat 1Ms 3:15), et see töötus täitub tema esikpojas. Loe 1Ms 4.1. Selle salmi täpne tõlge, sõnasõnaline tõlge oleks nii: „Ma olen saanud mehe – Issanda.“ Ta eksis; laps, kes sündis, oli Kain, aga mitte Päästja. Issanda tulemine toimus alles tuhandeid aastaid hiljem.

„Lunastaja tulekust kõneldi juba Eedenis. Kui Aadam ja Eeva kuulsid esimest korda töötust Lunastajast, ootasid nad selle kiiret täitumist. Nad võtsid oma esimese poja vastu rõõmsa lootusega, et tema ongi päästja. Kuid töötuse täitumine viibis. Need, kellele see töötus esimesena anti, surid täitumist nägemata. Eenoki päevadest alates korraldati Jumala poolt öeldut patriarhide ja prohvetite suu läbi. Nii hoiti elavana lootust Tema ilmumisest, kuid Teda ei tulnud ikka veel.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 31.

Loe Hb 11. Mis on selle peatüki põhiline iva, ja kuidas käib see küsimuse kohta „viivitusest“? Vaata eriti salme 13, 39 ja 40.

Läbi kogu Piibli on meil näiteid inimestest, kes ootasid innukalt. Vaata, kui kaua Aabraham ootas töötatud poega; vaata, kui kaua ootas Iisrael Egiptusest vabastamist. Ikka ja jälle loeme Psalmidest küsimuse: „Kui kaua, Issand?“ kuni pääste saabub. Ja muidugi ei peaks meid üllatama Kristuse tuleku „viibimine“, kuna Peetruski kirjutas (peaaegu kaks tuhat aastat tagasi) need sõnad: „Seda teadke esmalt, et viimseil päevil tuleb pilkesõnadega pilkajaid, kes käivad iseenese himude järgi ja ütlevad: „Kus on tema tulemise töötus? Sest pärast seda, kui isad on läinud magama, on jäänud kõik nõnda nagu loomise algusest peale“ (2Pt 3:3, 4).

Oled sa mõelnud, et Issand võiks nüüd tagasi tulla? Kas leiad end vahel „viivituse“ pärast julgusetuks muutumas või hakkad isegi kahtlema Tema teises tulekus, kuna oled ikka veel maa peal? Mõtle kõigile neile tõenditele, mis sul on Kristuse tulekusse uskumiseks olemas, mõistes, et piiratud olevusena on sinu arusaam ajast täiesti erinev Jumala omast.

Neljapäev, 29. märts

„Vaata, ma tulen kiiresti“

See, et Issand ei olnud veel tulnud, on kahtlemata mõnegi Pauluse poolt tessalooniklastele edasi antud nõuande tuumaks. Mis nõu andis Paulus kogudusele Tessaloonikas, kui nad ootasid Kristuse tõotatud tulemist? 2Ts 2.

Inimkonna ajaloos pidid enne Jeesuse tagasitulekut toimuma teatud sündmused, ometi oli lootus tulevikule auline.

Ilmutuseraamat, suur „haripunktide“ raamat, esitab samuti tõendeid aja viibimise kohta. Viienda pitseri avamisel hüüdsid hääled altari alt midagi. Mida? Ilm 6:9-11. Millele siin „viivitamise“ kontekstis viidatakse?

Loe Lk 12:42-48. Kuidas aitab see salm meil „viibimist“ mõista? Olulisem on aga, millise olulise hoiatuse saame siit endi jaoks, kes võime hakata tundma samamoodi?

Mida öelda salmide kohta, mis räägivad, et Jeesus tuleb kiiresti ehk peagi tagasi? Näiteks: „Ja vaata, ma tulen peagi! Önnis on see, kes hoiab alal selle raamatu ennustuse sõnu!“ (Ilm 22:7).

Teatud mõttes on Kristuse teine tulek (mis puutub meie isiklikku kogemusse) nii „peagi“ kui on meie surm. Me sureme ja, hoolimata sellest, kui kaua me hauas magame – kaks aastat, kakssada aastat või kaks tuhat aastat –, suleme silmad ning järgmine asi, mida teadvustame, on kohe, silmapilgu pärast, see, et Jeesus on tulnud. Seega võib keegi väita, et isiklikust seisukohast võttes, tähendab, mida me isiklikult kogeme, ei võta Jeesuse tulemine aega rohkem kui meie eluea. Kuigi Kristuse teine tulek on tegelik üldine sündmus, mis mõjutab kogu maakera, kogeme seda üksikisikuina.

Sedamööda, kuidas aastad veerevad, tunned sa ennast maailmas hästi, mugandud asjadega ja koondad vähem tähelepanu Tema teise tuleku tegelikkusele, kas jah? Kui nii, siis pole sa tõenäoliselt ainus. Kuidas saame me võidelda selle loomuliku (kuigi vägagi ohtliku) kalduvusega? Jaga oma vastust hingamispäeval klassis.

Reede, 30. märts

Edasiseks uurimiseks: „Veel üks aasta on peaaegu kadunud igavikku. Veel mõned päevad ja me astume uude aastasse. Mu vennad ja õed, kasutage targalt vana-aasta järelejäänud tunde. Juhul, kui olete oma kohustused hooletusse jätnud, kahetsege Jumala ees, ja pöörduge tagasi rajale, millelt olete kõrvale kaldunud. Pidage meeles, kui lühike on teile usaldatud aeg. Tea ei tea, kui varsti võib teie armuaeg lõppeda. Ärge öelge enesekindlalt: „Täna või homme lähen ma sellesse ja sellesse linna, jätkan seal aastakese, ostan ja müün ja saan kasumit.“ Jumalal võivad olla teie jaoks teised plaanid. Elu on nagu suits, mida lühiaegselt on näha ja siis see hajub. Te ei tea, kui kiiresti võib teie käsi kaotada võimekuse ja teie samm kindluse. Hetke viivitus võib olla hukatuslik. „Otsige Issandat ajal, mil Ta on leitav, hüüdke Teda ajal, mil Ta on ligidal: öel jätku oma tee ja ülekohtune mees oma mõtted ja pöördugu Issanda poole ning Tema halastab ta peale; ja meie Jumala poole, sest Tema annab palju andeks.“ – Ellen G. White, *Review and Herald*, 23. detsember 1902.

Küsimused aruteluks:

1. Arutage klassis vastuseid neljapäevase osa viimasele küsimusele. Arutlege ka iroonia üle tõsiasjas, et mida kauem oleme siin, seda kergem on Kristuse tuleku tajumist kaugemale lükata, ja mida kauem oleme siin, seda lähemale me Tema tulemisele jõuame.
2. Mis põhjustel ei ole Jeesus ehk veel tulnud? Kas meie oleme „viivitus“ pärast vastutavad? Kui sa arvad, et „jah“, siis kuidas sa kaitsed oma vastust, või kui arvad et „ei“, siis kuidas kaitsed vastust?
3. Mis on sinu meelest suurim põhjus, miks usaldada Kristuse teise tuleku töötust?
4. Kuigi teadus pakub inimese päritolu kohta palju väiteid, väidavad paljud teadlased sedagi, et inimkonna ja planeet Maa pikaaegsed väljavaated ei ole head. Nad kuulutavad ette, et universum läheb põlema või vajub ise kokku ja elu ei jää mitte kuhugi alles. Seitsmenda päeva adventistidena usume me, et universumi pikaaegne väljavaade on hoopis teistsugune: see on imeiline. Iva on selles, et teadus paneb kõigi asjade lõpu suhtes märgist mööda, miks peaksime siis pidama selle arusaama kõigi asjade algusest täpsemaks ja usaldusväärseks? Eriti hästi tuleb teaduse ekslikkus välja siis, kui selle tavaarusaamad maailma tekkimisest keskenduvad erinevatele jõududele (kaasaarvatud evolutsioon), mis eitavad Looja olemasolu, mingitki sihipärrast kavandatust või plaani looduga. Kui palju suurem saab vale veel olla?

Kokkuvõte: Meil on palju väga häid põhjusi, miks usaldada, et Kristus tuleb tagasi, kuigi me ei tea, millal see toimub.

Päikeseloojangud

	Võru	Tartu	Paide	Tallinn	Kuressaare
6.01	15:41	15:38	15:38	15:37	15:56
13.01	15:53	15:50	15:51	15:50	16:08
20.01	16:07	16:05	16:06	16:05	16:22
27.01	16:22	16:21	16:22	16:22	16:38
3.02	16:39	16:37	16:40	16:40	16:55
10.02	16:55	16:54	16:57	16:58	17:12
17.02	17:12	17:11	17:14	17:16	17:29
24.02	17:28	17:28	17:32	17:34	17:46
2.03	17:45	17:45	17:49	17:51	18:02
9.03	18:01	18:01	18:05	18:08	18:18
16.03	18:16	18:17	18:22	18:25	18:34
23.03	18:32	18:33	18:38	18:42	18:50
30.03	18:47	18:49	18:54	18:58	19:06